

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**YEDİ İKLİM TÜRKÇE VE TÜRKÇEYE YOLCULUK
YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE SETLERİ OKUMA VE DİNLEME
B2 SEVİYE ETKİNLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMALI
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Mohammad Masih HANAFI

Danışman

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

Nevşehir

Ağustos/2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Mohammad Masih HANAFI

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“Yedi İklim Türkçe ve Türkçeye Yolculuk Yabancılar İçin Türkçe Setleri Okuma ve Dinleme B2 Seviye Etkinliklerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Mohammad Masih HANAFI

Danışman

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Ali MEYDAN

KABUL VE ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU danışmanlığında Mohammad Masih HANAFI tarafından hazırlanan “Yedi İklim Türkçe ve Türkçeye Yolculuk Yabancılar İçin Türkçe Setleri Okuma ve Dinleme B2 Seviye Etkinliklerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

...../...../.....

JÜRİ

İMZA

Danışman : Doç. Dr. Lokman TANRIKULU.

Üye : Doç. Dr. Mesut GÜN

Üye : Doç. Dr. Bengü AKSU ATAÇ

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun /..... / tarih ve sayılı Kararı ile onaylanmıştır

...../...../.....

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

Enstitü Müdürü

TEŐEKKÖR

Yüksek lisans eğitiminin sürecinde bana her zaman güvenen, emek ve zaman haracayan, beni her anlamda destekleyen ve bilimsel katkıları ile bana rehberlik eden ve beni yönlendiren hocam, tez danışmanım, Sayın Doç. Dr. Lokman TANRIKULU'ya en kalbi duygularıyla saygılarımı ve şükranlarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimi ders döneminde bana akademik araştırma ve inceleme disiplinini kazandıran, değerli görüşlerini esirgemeyen, beni her zaman motive eden ve yardımseverliği için hocam, Sayın Doç. Dr. Mesut GÜN'e saygılarımı ve şükranlarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimi ders dönemi sırasında desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen Sayın Dr. Öğr. Gör. Ramazan ŞİMŞEK'e ve yüksek lisans eğitiminin sırasında üzerime hakkı geçen tüm hocalarıma en kalbi duygularıyla saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Mohammad Masih HANAFI

2021

YEDİ İKLİM TÜRKÇE VE TÜRKÇEYE YOLCULUK YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE SETLERİ OKUMA VE DİNLEME B2 SEVİYE ETKİNLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

Mohammad Masih HANAFI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, (Ağustos) 2021

Danışman: Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

ÖZET

Geçmişten günümüze eğitim ve öğretimde, aynı zamanda yabancı dil öğretiminde ders kitapları en çok kullanılan materyaller olarak görülmekte ve bu amaçla farklı yayınevleri ve merkezler tarafından farklı ders kitapları hazırlanmaktadır.

Bu çalışmada da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe ve Türkçeye Yolculuk öğretim seti dinleme ve okuma etkinlikleri süreç, diğer becerileri destekleme ve kültür aktarımı açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Doküman analizi yöntemi kullanılan bu çalışmanın bulgular ve yorumlar bölümünde Yedi İklim Türkçe ve Türkçeye Yolculuk öğretim setleri karşılaştırmalı incelenmiştir. Dinleme becerisi diğer becerilere göre etkinlikleri açısından geride kalığı tespit edilmiş; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti'nde dinleme becerisine daha verimli etkinliklerin bulunduğu gözlemlenmiştir. Okuma etkinliklerinin her iki öğretim setinde diğer becerilere göre ön plana çıktığı ve diğer beceriler ile bütünlük içinde olduğu tespit edilmiştir. Dinleme süreci açısından dinleme öncesi ve sırası sürecinin ihmal edildiği; okuma süreci açısından ise okuma öncesine ait ünitelerin başlangıcında hazırlık çalışmaları dolaylı olarak verildiği ve okuma sırası sürecinin ihmal edildiği gözlemlenmiştir. Dinleme ve Okuma etkinliklerinin diğer dil becerilerini destekleme açısından her iki öğretim setinin başarılı olduğu ancak Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti dinleme ve okuma etkinliklerinin yazma ve konuşma becerilerini destekleyecek sayıda fazla alıştırmalar barındırdığı gözlemlenmiştir. Kültür aktarımı açısından her iki öğretim setinin başarılı olduğu ancak Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti hedef kültüre ait görselleri barındırdığı açısında ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti sayısal olarak fazla kültür öğelerini barındırdığı açısından ön planda olduğu gözlemlenmiştir.

Çalışmanın sonuç kısmında her iki öğretim setleri üzerine karşılaştırmalı olarak elde edilen bulgular değerlendirilerek önerilerde bulunmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dil Becerileri, Okuma, Dinleme, Etkinlikler, Kültür Aktarımı, Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti, Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti

**COMPARATIVE EXAMINATION OF B2 LEVEL READING AND
LISTENING ACTIVITIES OF YEDİ İKLİM TÜRKÇE AND TÜRKÇEYE
YOLCULUK TURKISH SETS FOR FOREIGNERS**

Mohammad Masih HANAFI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language Teaching, M.A., (August) 2021

Supervisor: Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

ABSTRACT

From past to present, textbooks are seen as the most used materials in education and training, as well as in foreign language teaching, and different textbooks are prepared by different publishing houses and centers for this purpose. In this thesis, listening and reading activities of Yedi İklim Turkish and Türkçeye Yolculuk teaching set used in teaching Turkish as a foreign language were comparatively examined in terms of process, supporting other skills and transferring culture.

Yedi İklim Turkish and Türkçeye Yolculuk teaching sets were examined comparatively in the findings and comments section of this thesis, in which the document analysis method was used. It has been determined that listening skill activities are behind in terms of their effectiveness compared to other skills; It has been observed that there are more productive activities for listening skills in the Yedi İklim Turkish Teaching Set. It has been determined that reading activities come to the forefront compared to other skills in both teaching sets and are in harmony with other skills. In terms of the listening process, pre-listening and during-listening processes are neglected; In terms of the reading process, it was observed that the preparatory work was indirectly given at the beginning of the pre-reading units and the reading order process was neglected. It has been observed that both teaching sets are successful in terms of supporting other language skills of listening and reading activities, but listening and reading activities of Yedi İklim Turkish Teaching Set contain too many exercises and questions to support writing and speaking skills. It has been observed that both teaching sets are successful in terms of cultural transfer, but Yedi Climate Turkish Teaching Set is in the foreground in terms of containing the visuals of the target culture and the Türkçeye Yolculuk Teaching Set in terms of containing numerically more cultural elements.

In the conclusion part of the thesis, it has been tried to make suggestions by evaluating the comparative findings on both teaching sets.

Keywords: Turkish Teaching as a Foreign Language, Language Skills, Reading, Listening, Activities, Cultural Transfer, Yedi İklim Turkish Teaching Set, Türkçeye Yolculuk Teaching Set

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	ii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY SAYFASI	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR.....	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.2.1. Alt Problemler	4
1.3. Sayıtlar	4
1.4. Sınırlılıklar.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yabancı Dil Öğretimi	5
2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	6
2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı.....	8
2.4. Ders Kitabı	9
2.4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti).....	10

2.4.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti.....	11
2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme ve Okuma Dil Becerileri. 12	
2.5.1. Dinleme.....	12
2.5.1.1. Dinleme Aşamaları	14
2.5.2. Okuma.....	16
2.5.2.1. Okuma Aşamaları.....	17
2.5.3. Dil – Kültür İlişkisi	18
2.5.3.1. Dil.....	18
2.5.3.2. Kültür	20
2.5.3.3. Kültür Aktarımı.....	22
2.5.3.4. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni	23
2.5.3.5. Kültür Kategorileri	24
2.5.4. İlgili Araştırmalar	25

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	29
3.2. Çalışma Materyali	29
3.3. Veri Toplama Süreci	29

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Dinleme Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	31
4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi	31
4.1.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Mesleğimde İlerliyorum) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	31
4.1.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Değerlerimiz) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	33

4.1.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Bir Ömür Böyle Geçti) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	36
4.1.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (Mutfakta Kim Var) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	38
4.1.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Tercihiniz Nedir?) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	40
4.1.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Neler Oluyor Hayatta) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	42
4.1.1.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Öğrendim, Çalıştım, Başardım) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	44
4.1.1.8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Misafir Sever Misiniz?) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	46
4.1.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi	49
4.1.2.1. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Hayatın İçinden) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	49
4.1.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Güzel Sanatlar) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	51
4.1.2.3. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Fuarlar ve Festivaller) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	53
4.1.2.4. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (İz Bırakanlar) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	54
4.1.2.5. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Dilekçe ve İş Mektupları) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	56
4.1.2.6. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Anahtar Kelime Proje) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	58
4.1.2.7. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Enerji Kaynakları) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	59
4.1.2.8. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Canlılar Alemi) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	61
4.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Okuma Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	63
4.2.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Okuma Etkinliklerinin İncelenmesi	63
4.2.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Mesleğimde İlerliyorum) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	63

4.2.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Değerlerimiz) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	65
4.2.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Bir Ömür Böyle Geçti) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	68
4.2.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (Mutfakta Kim Var?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	71
4.2.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Tercihiniz Nedir?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	74
4.2.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Neler Oluyor Hayatta?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	76
4.2.1.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Öğrendim, Çalıştım, Başardım) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	79
4.2.1.8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Misafir Sever Misiniz?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	82
4.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Okuma Etkinliklerinin İncelenmesi	84
4.2.2.1. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Hayatın İçinden) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	84
4.2.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Güzel Sanatlar) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	89
4.2.2.3. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Fuarlar ve Festivaller) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	92
4.2.2.4. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (İz Bırakanlar) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	94
4.2.2.5. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Dilekçe ve İş Mektupları) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	97
4.2.2.6. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Anahtar Kelime Proje) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	100
4.2.2.7. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Enerji Kaynakları) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi.....	103
4.2.2.8. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Canlılar Alemi) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	106
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	110
KAYNAKÇA	119
ÖZ GEÇMİŞ.....	125

KISALTMALAR

- AB** : Avrupa Birliği
- ABD** : Amerika Birleşik Devletleri
- BP** : British Petroleum
- CD** : Compact Disc
- HSBC** : The Hong Kong and Shanghai Banking Corporation
- LTD. ŞTİ** : Limited Şirketi
- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- NASA** : National Aeronautics and Space Administration
- T.C.** : Türkiye Cumhuriyeti
- TDK** : Türk Dili Kurumu
- TÖMER** : Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Yedi İklim Türkçe B2 ve Türkçeye Yolculuk B2 Dinleme Etkinliklerindeki Kültürel Öğeler.....	112
Tablo 2. Yedi İklim Türkçe B2 ve Türkçeye Yolculuk B2 Okuma Etkinliklerindeki Kültürel Öğeler.....	114

GİRİŞ

Günümüz dünyasında unutulmaya yüz tutmuş veya eskisi kadar konuşulmayan diller ve hala konuşulan yaklaşık 3000 dilin konuşulduğu düşünülmektedir. Ana dili dışında yabancı bir dili öğrenme amacı ilk zamanlarda siyaset, ticaret, kültür vb. iken günümüzde teknoloji gelişimiyle insanların dünyanın her yerine ulaşabilmeleri mümkün hale gelmiş ve bu bağlamda yabancı dili öğrenme amacı değişmiş ve yabancı dil önemli bir ekonomik sektöre dönüşmüştür.

Dil geliştikçe ve ülkeler arası ilişkiler ilerledikçe insanlar daha iyi iletişim kurabilmek için ana dillerinden başka yabancı dilleri öğrenmeye ihtiyaç duymuşlardır. Aynı zamanda dilin gelişmesiyle sözlü dilin yazıya dökülmesi için semboller ve işaretler ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkarılan bu sembollerle farklı toplumlar başka toplumlarla etkili ve sağlıklı iletişim kurabilmek için o toplumun dilini öğrenmek mecburiyetinde kalmaktadırlar.

Günümüzde Türkçe en çok ilgi duyulan dünya dilleri arasında yer almaktadır. Yabancı dillerin öğretimi veya Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi söz konusu olunca aklımıza dilin temel dört becerisi olan sırasıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma gelmekte ve bir dilin en iyi şekilde öğrenilmesi; o dilin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin öğrenilmesinden geçmektedir. Her dilin eğitim ve öğretimin en önemli iki boyutu var biri anlama diğeri ise anlatma. Anlama boyutu dinleme ve okuma becerilerini; anlatma ise konuşma ve yazma becerilerini kapsar (Kavcar, Oğuzkan ve Sever 1999).

Dilin anlama boyutu okuma ve dinleme becerileri; dilin anlatma boyutu olan yazma ve konuşma becerilerinin kazanılmasını önemli bir şekilde etkiler. Bu bağlamda Yavuz (2010) ana dilinin edinilme sırasını dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak

belirtmiştir. Dolayısıyla her dilde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de dil becerilerinin kazandırılması büyük öneme sahiptir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihi yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Her dilde olduğu gibi Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde de araç ve gereçlerin önemi göz ardı edilemez. Yabancı dil öğretiminde kullanılan araç ve gereçler gelişen dünyamızda geçmişten farklı olarak eğitim ve öğretim sürecini hızlandırmış ve kolaylaştırmıştır. Ayrıca öğrenilen yabancı dilin dört temel dil becerisi ile birlikte kullanılması, diller arası etkileşimde bulunularak kültür aktarımının da gerçekleştirilmesi önemsenmektedir. İfade edilen kazanımların edinilmesi için temel kaynakta ders kitapları dikkat çekmektedir.

Türkçe günümüzde çok ilgi duyulan ve yabancı dil olarak Türkçe'yi öğrenmek isteyenlerin sayısı artmakta ve Türkçe dünyanın birçok ülkesinde okullarda ve özel kurslarda öğretilmektedir. Türkçe'ye karşı bu kadar ilgi duyulması sebebiyle Türkçe'nin yabancılara öğretimi üzerinde birçok çalışma yapılmış ve yapılmaktadır. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Seti B2 ders kitabı karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Her iki yayının B2 ders kitabının toplam 16 ünitesi ve ünite içindeki metinleri dinleme ve okuma temel dil becerisi ve kültürel öğeler bakımından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

1.1. Problem Durumu

Yabancı dil eğitim ve öğretimi dünyanın her yerinde giderek ilgi gören bir alan haline gelmektedir. Türkiye’de de yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi hem Türkiye çapında hem de diğer ülkelerde giderek önem kazanmaktadır. Türkiye’nin gerek bulunduğu coğrafya gerek siyasi gerekse sosyolojik nedenler sonucunda Türkiye’ye gelen yabancıların sayısı son yıllarda büyük ölçüde artış göstermiştir. Türkiye’ye gelen yabancıların sayısındaki bu artış ile beraber Türkçe öğrenmek isteyen yabancı sayısını da etkilemiş ve bu sayı da büyük ölçüde artmıştır. Bu artışlar sonucunda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan materyaller de çeşitlenmiş ve resmi kurumların hazırladığı farklı materyaller önümüze gelmiştir. Her yabancı dilin öğretiminde olduğu gibi Türkçe öğretiminde de en çok kullanılan ve temel araçlar arasında ders kitapları gelmektedir. Dil öğretimi bakımından ders kitaplarının temel dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma ve kültür aktarımı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları dinleme ve okuma dil becerileri ve kültür aktarımı çerçevesinde incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Dil öğretimi amacı ile hazırlanmış olan ders kitapları diğer ders materyalleri gibi belirli özellikleri içinde bulundurması esastır. Bu doğrultuda Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsü’nün Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti olan iki yayının Orta Seviye ders kitapları okuma ve dinleme dil becerileri ve kültür aktarımı açısından incelenmiştir.

1.2.1. Alt Problemler

- 1- İncelenen kitaplarda yer alan okuma ve dinleme etkinliklerinde okuma ve dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?
- 2- İncelenen kitaplarda yer alan okuma ve dinleme etkinlikleri diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?
- 3- İncelenen kitaplarda yer alan okuma ve dinleme etkinliklerinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

1.3. Sayıtlar

- 1- Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak “doküman analizi” kullanılmıştır. Belirtilen yöntemin araştırma içeriğine ve problem durumuna uygun olduğu kabul edilmektedir.
- 2- Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti evreni içinden Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabında yer alan 8 ünite ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabında yer alan 8 ünitelerden oluşan mevcut örneklem tüm evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

- 1- Bu çalışma Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti ile sınırlıdır.
- 2- Örneklem açısından Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabında yer alan 8 ünite ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabında yer alan 8 ünite ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde çalışmanın temel konularını oluşturan kavramsal tanımlara yer verilmektedir.

2.1. Yabancı Dil Öğretimi

İnsanın varoluşundan bu yana her toplumun kendisine has kültürü ve o kültürünü yansıtan dili vardır. Her insanın doğduğu ülkeyi, toplumu başkalarına tanıtmak ve aynı zamanda başkaları tarafından tanınmak, bilgi edinmek, kişisel ihtiyaçlarını gidermek için iletişim kurmasına ihtiyaç vardır ve tabii ki bu temel iletişim aracı dildir. Dil insanların en temel duygularını, düşüncelerini, bilgi birikimini, tecrübelerini başkalarına aktarmada farklı yönleri olan bir araçtır. Bir toplum bireylerinin başka bir toplumun bireyleri ile iletişim kurmasının yolu o toplumun dilini öğrenmesinden veya her iki toplumun birbirlerinin dillerini öğrenmelerinden geçer.

Teknolojinin gelişimi dünyayı iş hayatı, eğitim hayatı, turizm gibi birçok bakımdan etkilemiş ve bu etki dil öğrenimine de yansımıştır. Ve yabancı dilin öğretimini birçok alanda zorunlu hale getirmiştir. Yabancı dil öğretimi toplumların gelişmesine katkı sağlamakta ve insanların bilim ve teknoloji açısından yetişmiş olmalarını amaçlamaktadır. İşcan (2012) yabancı dil öğretiminin bireylere kazandırdığı özellikleri şu şekilde sıralar: “Dünyayı ve farklı bakış açılarını daha iyi tanıyabilir, anlamayı ve hoşgörüyü geliştirebilir, kültürel gelişimini hızlandırabilir ve başka kültürler için farkındalık kazanabilir, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisine sahip olabilir, edebiyat ve güzel sanatlar alanlarında gerekli terminolojiyi izleyebilir, kendi ana dilinden başka dillerin konuşulduğu ortamlarda yabancı bir dilde kendini ifade edebilir, yurt dışında eğitime devam edebilmek için gerekli özgüven, sosyal ve iletişim becerilerini geliştirebilir, yüksek öğrenimde ve sonraki öğrenimlerinde seçkin başarılarla imza atabilir, iş bulma imkanlarını çoğaltabilir, yabancı dil bilme ile liderlik becerilerinin gelişip üst düzey çalışma ortamına katılabilir, küresel dünyada yer alabilir ve uluslararası platformlarda yaşam boyu öğrenen birey olabilir”.

İşcan'ın (2012) da ifade ettiği gibi yabancı dil öğrenenler dünyadan haberdar olabilmekte ve farkındalıkları yükselmekte ve birkaç yönden düşünebilen toplumlar yaratabilmektedirler. Bu hedefle yabancı dilin öğretilmesi dikkatli bir şekilde planlanmalı ve bu alandaki eksiklikler tespit edilerek elde edilen verilere göre öğretimleri yapılmalıdır.

Yabancı dil öğretimi ile ilgili çalışmalara bakıldığında dil öğretiminin iyi bir şekilde yapılmasının, dil yapıları yanında hedef dilin konuşulduğu kültürdeki şekliyle de dili öğretmek gerektiği vurgusu yapılmaktadır. Öğretimlerde sadece bir tek beceri alanına değil aynı anda dört beceriyi de geliştirebilecek yöntem ve tekniklerin kullanılması önerilmektedir. Bu doğrultuda derslerin verimliliği açısından dil öğretiminde teknolojinin önemi vurgulanmaktadır.

Dünyada yabancı dil öğretimi gerek eğitim gerek iş hayatı alanında önemli bir hal almıştır. Bundan dolayı son yıllarda yabancı dil öğretimine ve öğrenimine yönelik çalışmalar hızlanmıştır. Genel olarak bakıldığında yabancı dilin öğretiminde istenilen başarı düzeyine ulaşılamamıştır. Bunun sebebi ise uzun süreden beri devam eden geleneksel dil öğretimi yöntemleri, yabancı dilin öğretilmesinde yöntemlerin uygulanma yetersizliği ya da uygun yöntemin kullanılmaması, ders materyallerinin ve etkinliklerin yetersizlikleri veya eksikliklerinin olduğunu göstermektedir (Işık, 2008).

Yabancı dil öğretiminde sadece bir tek beceri alanına değil aynı anda dört beceriyi de geliştirebilecek yöntem ve tekniklerin kullanılması işitsel araçların kelime, dil yapısı gibi konularda etkili olduğu kadar kültür unsurlarını aktarmakta da etkili olduğu düşünülmektedir.

2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Genel olarak insanlar yaşadıkları toplumlarda doğduğu andan itibaren kendi varlığını anlamlandırmak, başkalarını tanımak ve başkaları tarafından tanınmak, evreni ve çevresini hem toplumsal hem de kültürel olarak anlamak, bilgi kazanmak ve başkalarına bilgi kazandırmak üzere her zaman bir iletişim aracına ihtiyaç duymuştur. Temel ihtiyaçlarını sağlamada insanların kullandığı en temel araç dil olmuştur. Dil, insanların kendi düşüncelerini, duygularını, bilgi birikimlerini, yaşam tarzını ve başkaları ile alışveriş yapımında kullandığı araçtır.

Erdem (2009: 889) Türkçenin dünyanın birçok köşesinde nüfusu yoğun olan bölgelerin halkı tarafından konuşulmakta olduğunu ifade etmekte ve aynı zamanda Türkçenin yabancı dil olarak hem bugün hem de geçmiş zamanlarda öğretilmek istenmesinin birçok sebebi olduğunu belirtmektedir. Eskiden öğrenilmek istenmesinin sebebi Türklerin yaşam tarzının benimsendiği ve aynı zamanda Türklerin gittiği yerlerde kendi kültürü ile diğer toplumlara etkilemiş ve onların kültürlerinden etkilenmiş olmalarıdır.

Bir toplumun insanları diğer toplumların insanları ile iletişim kurabilmek adına iletişim kurmak istediği toplumun dilini öğrenmek zorunda kalmıştır. Bu ihtiyaç eski çağlardan bu zamana kadar varlığını sürdürmüş ve daha çok toplumlar ile iletişim sağlayabilmek adına insanı yabancı dil üzerinde çalışmalar yapmaya zorlamıştır.

“Türkler var oldukları zamandan itibaren ana dili olarak kendi içinde Türkçeyi kullanırken; etkileşimde, iletişimde olduğu diğer milletlerle anlaşabilmek için ya o milletin dilini öğrenmiş ya da Türkçeyi o milletlere öğretmiş / milletler öğrenmiş olmalıdır” (Şen, 2019: 3)

Şen (2019: 4), Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin tarihi süreciyle Biçer (2012) ve Aykaç (2015) tarafından yapılmış dönemsel sınıflandırmayı şu şekilde aktarmaktadır:

1. Kök Türk Öncesinde ve Kök Türk Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
2. Uygur Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
3. Karahanlı Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
4. Kıpçak Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
5. Selçuklu Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
6. Çağatay Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
7. Osmanlı Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi
8. Cumhuriyet Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihi süreci hakkında yazılmış birçok bilimsel çalışmaya bakıldığında Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminin başlangıcı Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı Divan-ı Lugat-i Türk olarak gösterilmiştir (Göçer, 2013; Güzel ve Barın, 2013; Yakar ve Özbay, 2012; Yıldız ve Tuncel, 2012; Bayraktar, 2002). “Karahanlı Türkçesi döneminde yazılan bu ansiklopedik sözlüğün başında Türklerin yerleşim bölgelerini gösteren bir harita vardır. Sözlükte 7500 Türkçe sözcüğün Arapça karşılığı ve folklorik metinlerde kullanımı vardır. Sosyal yaşamın her alanıyla ilgili

sözcükler bulunur” (Bayraktar, 2003). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında diğer eski dönem eserleri şunlardır: Hilyet’ül Lisân ve Heybetü’l Lisan, Codex Cumanicus, Kitâbü’l İdrak li-Lisâni’l Etrak, Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mongolî, Kitâbü’l-Bülğatü’l-Müştâk fi Lûgati’t Türk ve’l Kıfçak, Et-Tuhfetü’z Zekiye fi’l-Lûgat’i-t Türkiye, El-Kavânînü’l-Küllîye li-Zati’l-Lûgati’t-Türkiyye, Ed-Dürretü’l Mudiyye fi’l-Lûgati’t-Türkiyye, Muhakemetü’l Lugateyn (Bayraktar, 2003).

Günümüzde hem teknolojik hem ticari olarak yapılan çalışmalar Türkiye’nin göçmen alan bir ülke haline gelmesi yabancılara Türkçe öğretimini önemli duruma getirmiştir. Bu bağlamda üniversiteler, dil eğitim merkezleri ve özel kurslar yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında faaliyet göstermekte ve aynı zamanda akademik çalışmalara yoğunluk verilmektedir.

Türkiye içinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanına katkı sağlayacak birimler TÖMER’lerdir. “Yurt dışında ise Türk Kültür Merkezleri, üniversitelere bağlı Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri, elçiliklere bağlı Türkçe Öğretim Merkezleri başlıca Türkçe öğretim kurumlarını oluşturmaktadır ve son yıllarda bu görevi Yunus Emre Enstitüsü yürütmektedir” (Er, Biçer ve Bozkırlı, 2012: 52). “Yunus Emre Vakfı; Türkiye’yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak; Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye’nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla 05.05.2007 tarihli ve 5653 sayılı kanunla kurulmuş bir kamu vakfıdır” (www.yee.org.tr).

2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı

Dil öğrenimi, bireylerin hedef dili öğrenmede bütün dil becerilerini kullanarak hedef dildeki farklı kültür unsurlarını edinmede ve daha geniş bir düşünce yapısına sahip olmasını etkiler. Bu sebepten dolayı gelişmiş ülkelerde dil öğretiminde gün geçtikçe farklı yöntem ve uygulamalar kullanılmakta ve dil öğretimi her geçen gün önem kazanmaktadır (Güneş, 2013).

Yabancılara Türkçe öğretiminde her dil öğretiminde olduğu gibi birçok materyal ve araçlar kullanılmaktadır. Dil öğretiminde materyallerin kullanılması dil öğretim sürecini daha etkili bir şekilde yürütebilmek adına önem arz etmektedir. Yabancı dil Türkçenin öğretiminde geliştirmekte ve kullanılmakta olan materyaller eğitim

sürecinde öğrencinin birçok duyusuna hitap edecek şekilde hazırlanmalı ve öğrencinin derste katılımını sağlayacak nitelikte olmalıdır. Yapılan araştırmalar insanların %83'ü görme, %11'i duyma, %3,5'i koklama, %1,5'i dokunma ve %1'i ise tatma eylemleri ile öğrendiklerini göstermiştir (Duman, 2013). Bu ihtiyaçlar sonucunda dil öğretiminde farklı materyallerin kullanımı gerekli hale gelmiştir. Yalın, (2010) dil öğretimi sürecinde materyallerin kullanımının önemini şu şekilde açıklamıştır:

1. Çoklu öğrenme ortamı sağlarlar.
2. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olurlar.
3. Dikkat çekerler.
4. Hatırlamayı kolaylaştırırlar.
5. Soyut şeyleri somutlaştırırlar.
6. Zamandan tasarruf sağlarlar.
7. Güvenli gözlem yapma imkânı sunarlar.
8. Farklı zamanlarda birbirleriyle tutarlı içeriğin sunulmasını imkân verirler.
9. Tekrar tekrar kullanılabilirler.
10. İçeriği basitleştirerek anlaşılmayı kolaylaştırırlar.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de her yabancı dil öğretiminde olduğu gibi temel dil becerisine ilişkin (dinleme, okuma, konuşma) metinler, videolar, CD'ler, fotoğraflar, ders kitapları kullanılır. Teknolojinin gelişmesiyle son yıllarda internet üzerinden ve cep telefonları üzerinden uygulamalar indirilerek ve bilgisayar üzerinden çevrimiçi sitelerde dil öğretimi sağlanmaktadır.

2.4. Ders Kitabı

Her alanın öğretiminde olduğu gibi dil öğretiminde özellikle yabancı dil öğretiminde ders materyali dediğimizde aklımıza ilk gelen şey ders kitapları olacaktır. Ders kitapları hedef dilin öğrenimini öğrenciye belirli bir program çerçevesinde sunmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerin geliştirdiği dil öğretimi portfolyosuna dayanarak ders kitapları dilin dört temel becerisi olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma ve aynı zamanda dil bilgisi öğretimini birbirine ilişkili bir şekilde vermesi hem öğretmen hem de öğrencinin işini büyük ölçüde kolaylaştırmıştır.

Eğitimde her alanda büyük bir önem taşıyan ders kitapları yabancı dil öğretiminde de büyük bir öneme sahiptir. Ders kitapları içlerinde barındırdıkları söz varlığı, dil bilgisi kuralları, metinler ve kültürel özellikler öğrenciye aktaran önemli bir araç kabul edilmekte hem öğrenci hem de öğretmene hayati bir organ gibidir. Taşıdığı bu büyük önemden dolayı ders kitapları dil eğitimi bakımından bu aşamanın motoru görevini

taşımaktadır. Bu çerçevede hedef dili öğrenenler için ders kitapları hedef dilin toplumsal özellikleri, dilin muhtevası, kültürel özellikler ve yaşama etkisi büyük önem taşımaktadır.

Ders kitapları vasıtası ile yabancılara Türkçe öğretiminin önemli bir diğer tarafı da kültür aktarımına imkân sağlamasıdır. Türk kültürünün yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere aktarmasında en muhim unsurların öğretmen ve ders kitabını varsayarsak eğer ders kitapları yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere ayrı bir önem taşıdığını söylemek mümkündür. Bu sebeple ders kitaplarının Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda dikkatli bir şekilde işlenebilmesi için bilimsel araştırmaların yapılmasında büyük bir yarar olduğu söylenebilir (Gün, Akkaya ve Kara, 2014).

2.4.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti)

Misyon: Türkiye'yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmak, Türkiye'nin diğer ülkeler ile dostluğunu geliştirmek, kültürel alışverişini artırmak, bunula ilgili yurt içi ve yurt dışındaki bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak, Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek.

Vizyon: Kültür sanat ve yabancılara Türkçe öğretimi ana başlıkları altında dünyanın birçok ülkesinde gerçekleştirilecek faaliyetler ve oluşturulacak iş birlikleri ile dünya toplumlarının Türkiye'yi daha yakından ve doğru kaynaklardan tanımasını sağlamak.

Yunus Emre Enstitüsü, Kültür Merkezleriyle Türkçe öğretiminin yanı sıra Türk kültürünü tanıtmayı, kültür ve sanat diliyle ulusal, geleneksel ve çağdaş değerler arasında sürekli ve kalıcı bir etkileşim sağlamayı amaçlamaktadır. Merkezler buldukları bölgelerde düzenlediği etkinliklerin dışında geleneksel sanatlar, kültürel mirasın korunması, farklı disiplinlerde sanatsal üretimin sağlanması ve kültür politikalarının geliştirilmesi konularında da çalışmaktadır.

Yunus Emre Enstitüsü Türk Kültür Merkezlerinde düzenlenen Türkçe kurslarında öğretim sistemi Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Metni'ne göre şekillendirilmektedir. Merkezlerde verilen Türkçe derslerinde dört temel dil becerisine (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) eşit düzeyde yer verilmektedir.

Avrupa Dil Portfolyosu ölçütlerine göre tanımlanan A1, A2, B1, B2, C1, C2 düzeylerinden oluşan altı basamakta dil öğretimi gerçekleştirilmektedir (Erişim Tarihi: 25.03.2021 <https://www.yee.org.tr/tr/turkce/turkce-ogretimi>).

2.4.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti

Bu kitap setinin hazırlanmasında Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi esas alınarak buna göre A1-A2 (Temel Seviye), B1-B2 (Orta Seviye) ve C1+ (İleri Seviye) olmak üzere beş ders kitabı ve bunların yanında öğrenilenleri pekiştirmek amacıyla her seviyede beş adet de çalışma kitabı hazırlanmıştır.

Öğretim setinde iletişimsel yaklaşımla birlikte kültürler arası yaklaşım, eylem odaklı yaklaşım, yapılandırmacı yaklaşım, doğrudan yöntem, işitsel-dilsel yöntem gibi yaklaşım ve yöntemlerden harmanlama usulüyle istifade edilmiş, ayrıca öğretim ilkeleri de mahsusen gözetilmiştir.

Türkçeye Yolculuk öğretim setinin bir başka özelliği tematik olmasıdır. Buna göre her kitapta başlıklar hâlinde sekiz ünite ve her ünite de iki konu bulunmaktadır. C1 kitabı C2 kazanımlarını da içine alacak şekilde diğer dört kitaptan farklı biçimde on ünite olarak hazırlanmıştır.

Dil öğretimi elbette dil bilgisi öğretimi değildir. Ancak dil bilgisi öğretimi bir dil öğretimi ve öğreniminde önemli bir araç ve yol göstericidir. Bundan dolayı Türkçeye Yolculuk öğretim setinde her ünite ve bölümlerde dil bilgisi öğretimine yer verilmiştir. Dil bilgisi öğretiminde doğrudan ezber bilgi verilmesi yerine örnek metinler ve cümleler üzerinden bir öğretim inşa edilmiştir. Dil bilgisi konularının verilisinde sarmallık ilkesi gözetilmiş, konular basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru doğru sıralanmıştır.

Her kitapta dört ünite tamamlandıktan sonra Kendimi Değerlendiriyorum bölümü bulunmaktadır. Çoktan seçmeli 20 sorudan oluşan bu bölümde her ünite için beş soruya yer verilmiştir. Böylelikle öğrencileriniz 4 ünite sonunda kendilerini sınavabilecekleri gibi öğretmenler de öğrencilerinin öğrenme durumunu takip edebileceklerdir

(Erişim

Tarihi:

25.3.2021

<https://www.kesityayinlari.com/kitap/turkceye-yolculuk-b2ders-kitabi-b2-calisma-kitabi-asli-akincilar-9786056708374>).

2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme ve Okuma Dil Becerileri

“Dil öğretiminde anlamaya ve anlatmaya yönelik dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel dil becerisi bulunur. Bunların arasından okuma ve dinleme anlama becerilerini; yazma ve konuşma anlatma becerilerini oluşturmaktadır. Dil öğretiminde bu dört temel dil becerisi birbirine bağlantılı bir biçimdedir” (Özbay, 2007). Yabancı dil öğretiminin ve öğreniminin en temel koşulu dilin bu dört temel dil becerilerinin öğrenciler tarafından kazanılması ve kullanabilmeleridir. Dilin bir iletişim aracı olarak etkin bir şekilde öğretilmesi bu dört temel dil becerinin bir bütün içinde öğretilmesindedir. Çünkü dil aracılığı ile iletişim kurulurken dilin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma hepsi kullanılır.

“Yabancı dil bilgi işi değil, beceri işidir. Dili bilmek diye bir şey yoktur; ancak dildeki bazı becerileri bilmek söz konusu olabilir. Bunlar da dinleyip anlama, söyleyip anlatma, okuyup anlama ve yazıp anlatmadır” (Başkan, 2006 akt. Saatçı, 2008: 18).

Avrupa ülkelerinde Diller İçin Ortak Avrupa Başvuru Metni bir standart haline getirilmiş, öğrencinin bildiği dilleri bu dillerin ve dil becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerindeki seviyelerini göstermektedir. Bu standart metne göre dil seviyeleri başlangıç (A1, A2), Orta (B1, B2), İleri (C1, C2) olarak ayrılır ve dil becerileri dört şekilde ele alınır:

- Dinlediğini anlama
- Okuduğunu anlama
- Konuşma (karşılıklı konuşma, sözlü anlatım)
- Yazma (yazılı anlatım) (Saatçı, 2008: 17)

2.5.1. Dinleme

Dil kullanımı genelde okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere dört beceri altında yapılır. Okuma ve dinleme insanların edilgen olarak alımlama becerileridir. Konuşma ve yazma ise insanların etken olarak dili kullandığı üretimsel becerilerdir.

İnsan hayatında daha doğmadan edindiği ilk beceri dinleme becerisidir. Anne karnındayken insan birçok sese maruz kalmaktadır. Bunun sonucu olarak insanın ilk bilgi edinme yolu da dinleme becerisinin olduğunu göstermektedir.

Bir temel dil becerisi olarak ve hayatımızda önemli bir yere sahip olan ve anlama becerilerinden biri olan dinleme becerisi ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımlar ve açıklamaların bazıları şu şekilde saptanmıştır:

Dinlemenin tanımı Türkçe sözlüğünde “işitmek için kulak vermek; birinin sözünü, öğüdünü kabul edip gereğince davranmak; kulakla veya dinleme aletiyle hastayı muayene etmek, uymak, baş eğmek, itaat etmek” şeklinde yer almaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>, 30.03.2021). Görüldüğü üzere Türkçe sözlüğünde kelime ile ilgili tanımların farklılığı, dinleme kelimesinin birincil anlamı dışında diğer yan anlamları da vardır.

Dinleme, konuşan veya sesli okuyan kişilerin verdiği sözlü mesajı anlayabilme eylemidir (Özbay, 2009). Dinleme becerisinin ilk kazanılan dil becerisi olması insanların konuşmasını sağlayan ve başkalarının konuştuklarını anlamaya yardımcı olan en önemli dil becerisi konumundadır.

Demirel ve Şahinel (2006: 72) dinlemeyi “konuşan kişinin istediği mesajı, pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliği” olarak açıklamaktadır.

Dil öğrenimi de anne karnından itibaren başlar ve insan doğduğu andan itibaren dinlemeye başlar ve dinleme becerisinin gelişmesiyle diğer temel dil becerileri de gelişir. Bu sebeple dinleme becerisini diğer dil becerilerinin temeli olarak kabul etmek yanlış olmayacaktır. Dinleme becerisinin sayesinde insan etrafındaki sesleri algılayıp tanır ve konuşmaya başlar, dinledikleri sesleri yazılı halde tanır ve bu şekilde okumaya başlar ve son olarak düşünce ve duygularını yazıya döker.

Ergin ve Birol (2000)’a göre dinleme: sesin ve konuşma görüntülerinin farkında olmak ve onlara dikkat etmekle başlayan, belirli işitsel sembolleri tanımak ve hatırlamak ile süren ve anlamlandırmakla son bulan psikoloji sürecidir.

Türkçe öğretim programında ise dinleme/izleme becerisi olarak adlandırılan dinleme, “iletişim kurmanın ve öğrenmenin temel yollarından biri olup verilen iletiyi doğru bir şekilde anlama, yorumlama ve değerlendirme becerisi” (MEB, 2005) olarak tanımlanmaktadır.

Dinleme becerisinin diğer dil becerilerine göre kazanılması ve geliştirilmesi daha zor olduğunu söylemek mümkün olabilir. Çünkü dinleme sürecinde dikkati toplamak diğer dil becerilerine göre daha zordur (Doğan, 2007). “Seslerin ve sözel uyarıcıların işitilmesiyle başlayan ve bu uyarıcılara öğrencilerin dikkatini yoğunlaştırması ile sürdürülen dinleme sürecinin öğrenmede önemi büyüktür. Öğrencinin bir ders süresi içinde dinleyerek ve izleyerek öğrendiği bir konuyu ders dışında öğrenebilmesi için daha fazla zaman ayırması gerekmektedir (Demirel ve Şahinel, 2006: 73).

Yabancı dil öğretiminde dinleme anlamada sorunlarını meydana getiren birçok faktör vardır. Telaffuz, kelime hazinesinin eksikliği, dikkat dağınıklığı, tekrarlananların fazlalığı farklı algılama vb.

2.5.1.1. Dinleme Aşamaları

Anlamanın kolaylaşması, ön bilgilerin harekete geçirilmesi, dinleme stratejilerinin işletilebilmesi, günlük yaşamda olduğu gibi öğrenilenlerin aynı bağlamda farklı becerilerle bütünleştirilebilmesi ve öğrenenleri dinleme süreci içinde etkin hale getirilebilmesi için dinleme aşamalı olarak yapılmalıdır.

Dinleme Öncesi: Gerçek iletişim bağlamında genelde ne duyulacağı hakkında bir beklenti ve içerik hakkında az çok bilgi vardır. Bu sebeple dinleme öncesinde öğrenciye içerik hakkında bilgi verilmelidir (Ur, 1984). Dinleme öncesi etkinlikler ile öğrencilerin konu ile ya da dil içeriği ile ilgili geçmiş bilgileri değerlendirilir, şimdiki bilgileri harekete geçirilir, metin türü, bağlam, dinleme amacı belirlenir ve okuma/tartışma etkinlikleri ile grup çalışmaları yapılır. Öğrenenlerin dinleme sırasında ne yapacakları aydınlatılır ve motivasyon sağlanır.

Anlamı çıkarmak için önemli olan sözcük ve dilbilgisini gözden geçirme, arka alan bilgisi verme, soru-cevap yöntemi, ilgili bir metin okuma, resimlere/haritalara/grafiklere bakma, konu tahmini (başlık/resimlerden), beyin fırtınası (metinde geçebilecek sözcükler vb.), kavram haritaları, sözcük oyunları, dinleme sırası etkinlikler için yönergeler, dinleme sırası etkinliklerinin düzenini tasarlama dinleme öncesi etkinliklerdendir. Demirel (2003) dinleme öncesi etkinliklerini; güdülenme-ilişkilendirme, dersin hedefini belirleme, metni tahminde bulunma, önemli kelime ve deyimleri öğretme, dinleme hedeflerinin belirlenmesi olarak beş unvan adı altında toplamıştır.

Dinleme Sırası: Dinleme sırasında öğrencilere öncelikle bir sesletim modeli sunulmaktadır. Tamamen metne dayalı, dinleme sırasında ya da hemen sonrasında yapılan etkinlikler kısa ve birbirinden farklı olmalı; bilgi odaklı olmamalıdır. Çok sayıda tümceyi sıralamak öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkiler ve onları hırçınlaştırır. Dinleme sırasında yazma en az düzeyde tutulmalıdır, çünkü birinci düzeydeki amaç algılanmalıdır. Metnin anlaşılması için hazırlanan sorular ve yazma görevleri dinlemeden önce okunmalıdır. Dinleme sırasında öğrenenlere dinlediklerinin kendileri için bir şey ifade edip etmediğini irdeleyici etkinlikler yapılmalıdır. Öğrencilere verdikleri cevapların nasıl ve niçin yanlış olduğu açıklanmalıdır (Dilidüzgün, 2012).

Görsellerle dinleme, grafikleri ve tabloları doldurma, harita üzerinde bir rotayı takip etme, bir listedeki maddeleri işaretleme, ana düşünceyi bulma, anlama götüren ipuçları bulma, çıkartmalı etkinlikleri doldurma, diyalogları tamamlama, resmi ve gayri resmi kelimeleri ayırt etme, metni dinleme öncesi tahminlerle karşılaştırma/farklılıkları bulma, bilgi aktarımı, belirli bilgileri bulma, eşleştirme, resimleri/cümleleri sıraya dizme dinleme sırası etkinlikler içerisinde yer almaktadır. Demirel (2003) dinleme sırasındaki etkinlikleri üç unvan altında toplamıştır: Geneli anlamaya yönelik dinleme, anlamaya yönelik soruları cevaplamak amacıyla dinleme ve cevapları kontrol etme amacıyla dinleme.

Dinleme Sonrası: Dinleme sonrası etkinliklerinin amacı anlama düzeyini/dinleme becerilerini değerlendirmek ve bilgiyi farklı bağlamlarda ve farklı becerilerle kullanmaktır. Böylece öğrenenler edinilen bilgiyi gerçek yaşam durumlarına yansıtabileceklerdir. Bir tatil tanıtımı dinlendikten sonra nereye, ne zaman gidileceği belirlenebilir, bir film izlendikten sonra eleştirisi yapılabilir. Doğru/yanlış, çoktan seçmeli sorular, problem çözme ve karar verme görevleri, sorular rehberliğinde tartışma, canlandırma, diyalog/mesaj/mektup yazma, özet tümceyi belirleme, devamını yazma etkinlikleri uygulanabilir. Ayrıca dil yapılarının metindeki işlevi ve sözcük anlamlarını tahmin bu aşamada gerçekleştirilir. Demirel (2003), dinleme sonrasındaki etkinlikleri belirli unvanlar altında toplamıştır. Öğrencilerden anlamaya ilişkin soruların cevaplamalarını isteme, öğrencilerin grup çalışması yaparak bir paragrafı yüksek sesle okumaları, öğrencilerden okuduklarını anlatmalarını isteme, ana düşünceyi bulma, metni özetleme, metinde geçen belirgin noktaları tartışma,

metinle ilgili bir kompozisyon yazma, oyunlar (Rol oynama / drama, benzetim, sorun çözme, şarkılar) gibi dinleme materyalinin anlaşılmasına yönelik etkinlikler.

2.5.2. Okuma

Okuma becerisi her dilde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de en temel dil becerilerinden biri konumundadır. Dil öğretimi sürecinde anlama dil becerilerinden biri olan okuma ön planda olarak birçok araştırmancının söz konusu olmuş ve birçok tanımı yapılmıştır.

Okuma, yazıya geçmiş olan bir metne bakarak sessiz bir şekilde çözümleyip anlamak veya seslere çevirmektir (<https://sozluk.gov.tr/>, 30.03.2021). Okuma yazılı bir metne bakıp kendine özgü bir şekilde anlamlandırma etkinliğidir (Arıcı, 2018).

“Okuma, güzel vakit geçirme amacıyla ve akademik amaçlarla uygulanan bir etkinliktir. İnsan yazılı dildeki bir metni okuyup metinle ilgili çıkarımlarda bulunması ve metne yeni anlamlar yüklemesi algılarının açılmasını ve anlama yetisinin gelişmesini sağlamaktadır” (Yıldırım, 2012: 14).

Okuma neticesinde mutlaka anlama gerçekleşmelidir. Eğer çözümleme ve anlama gerçekleşmemişse okuma amacına ulaşmamış demektir. Okuma etkinliğinin amacı, okunanı anlamaktır. Bir kimse, okuduğu bir metnin analiz ve sentezini yapabiliyorsa; metni yorumlayabiliyorsa, kendisine ait cümlelerle ifade edebiliyorsa, okuduğunu kavramış demektir.

Özbay (2007: 4), “Göz yolu ile algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından değerlendirilmesi ve anlamlandırılması süreci”; Kayalan (2000: 12) “Bir yazar tarafından görsel uyarıcı biçiminde kodlanan anlamın, okuyucunun aklında bir anlam çıkarmasını sağlayan bir etkileşim” Günay ise (2003: 9) “Alıcının metin karşısında yaptığı düşünsel bir etkinlik” olarak tanımlamaktadır.

Bu tanımlar farklı alanlardan farklı kişiler tarafından zenginleştirilebilir. Fakat dar anlamda okumayı tanımlayacak olursak; yazılı bir metnin şifresini çözmek, grafiksel olarak kodlanmış bir iletinin kodunu çözmek demektir. Genel anlamda ise okuma bir metni yorumlamak demektir.

Her birey bir metni farklı bir bakış açısı ya da amaçla okumaktadır. Genel olarak okuma amaçları; okuyucunun okuma etkinliğini başlatma nedenlerini göstermektedir. Akyol'un (2006: 31) da belirttiği gibi okuma amaçları; okuyucunun kullanacağı stratejiyi seçmesi ve metinden neyi, ne kadar öğrenmek istediğini belirlemesi açısından önem arz etmektedir.

2.5.2.1. Okuma Aşamaları

Yabancı dil eğitiminde öğrenciler için okuma derslerinde metinler ile daha etkili bir şekilde iletişim kurabilmeleri için ve metni daha kolay anlayabilmeleri için etkinlikler geliştirilmelidir. Bu şekilde öğrencilerin metni anlayıp anlamadıkları da sınanmış olur.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarında farklı etkinliklerden yararlanılır. Polat'a (2006: 22) göre metinler işlenirken uygulanması gereken etkinlik modelinde üç çeşit etkinlik bulunmaktadır.

Okuma Öncesi: Bu çeşit etkinliklerde hedef metnin anlaşılmasının kolaylaştırılmasıdır. Öğrenci ilk defa metin ile iletişime geçip ilk ayrıntıya takıldığında dikkatinin tamamını diğer ayrıntılara vererek metni algılayamayacak ve motivasyonunu kaybedecektir. Bu sebeple bu çeşit kolaylaştırıcı etkinlikler bu aşamada verilir.

Metinde bulunan anahtar bölümlerin altına çizilmesi, anahtar kelimelerin metnin kenarına not edilmesi, anahtar kelimeler ile metnin çizelgesini çizme, metnin türünün değiştirilmesi, metni bir duruma uygulama, özgün metne koştur ve kısa bir yazma, metindeki bilgiyi tablo biçimine dönüştürme, metni anlamsal parçalara ayırma, olayın akışının boşluklara yazılması, anlamının belirginleştirilmesi, önbilgiyi etkin hale getirmek, tümcelerın bağlantılarının bulunması, içeriksel bilgilerin düzenlenmesi, resimlerden ve metinlerden öykülerin oluşturulması, birleştirme, doğru ve yanlış belirtme etkinlikleri ve çoktan seçmeli sorular biçiminde çalışmalar bu aşamada verilir (Polat, 2006).

Okuma Sırası: Bu aşamada öğrencilerin metinlere hangi öğeler ile yaklaştıkları ve anlama becerilerini geliştirebilecekleri üzerinde durulur, öğrencilerden beklenen metne bağlı bir şekilde yazılı ve sözlü çalışma yapmaları, işlenecek olan metni farklı yönleri ile ele alarak genişletilen konularda bağımlı dil kullanımından bağımsız dil

kullanımına geçmektir (Keskin ve Okur, 2013). Öğrenci daha çok üretim içinde olur, etkinliklerin bazıları öğrenciyi az yönlendirirken bazıları da ona karar alma, seçenekleri kullanımda özgürlük verir. Etkinliklerde gerçek dışı durumlardan daha gerçekçi durumlara doğru yönelme söz konusudur. Bu etkinlikler öğrencilerin metni anlayıp anlamdıklarını sınavı ve anlamaya yardım eden etkinliklerdir.

Bu aşama için uygun etkinlikler tümce kuruluş kutuları, görsel yardımcı ile kişilikleri oynama etkinliği, resim-sembol güdümlü konuşma, uygun kelimeleri yerleştirerek metin tamamlama, anahtar kelimeler, tümce ve diyalog tamamlama, eşleştirme tablosu kullanımı, kelimelerin önceden verilmesi, resim yardımcı ile yazma, problem çözme, metni içerik açısından tamamlama, metin türünü değiştirme, çizelge doldurma ve değerlendirme, altını çizerek not alma etkinlikleridir (Polat, 2006).

Okuma Sonrası: Bu son aşamada etkinlikler ve ders konuları oldukça değişiktir. Ders konuları gerçek dışı bağlamlardan uzaklaştırılır ve günlük yaşama taşınır. Öğrenciler metne bağlı kalmadan görüşlerini açıklayabilmelidir. Ders içerisinde kullanılan konular ve materyaller konuşma becerisine yardımcı olarak öğeler içermelidir (Keskin ve Okur, 2013).

Bir konu ile ilişkin olumsuz ve olumlu görüşleri bildirme, bir konuyu yorumlama, görüşünü destekleyici düşünceler ortaya koyma, konuşmaya dışardan katılma gibi etkinlikler bu aşamada yer alabilir.

2.5.3. Dil – Kültür İlişkisi

2.5.3.1. Dil

Dil, insanoğlunun var oluşundan itibaren var olmuş ve insanların en temel iletişim aracı olmuştur. Dil, günümüz dünyasına baktığımızda iletişime, kültüre, bilime, teknolojiye, bildiğimiz tüm alanlara kaynak oluşturur. İnsanlar arasında iletişimi sağlayan ve kültürün aktarılmasında önemli bir role sahip olan dil üzerinde eski zamanlardan itibaren çalışmalar yapılmış ve birçok tanımı yapılmıştır. Çalışmaların ve araştırmaların en önemli konusunu oluşturan dil için tek bir tanımından bahsetmek yanlış olur.

Türk Dili Kurumu dili, “insanların duygu ve düşüncelerini bildirmek üzere sözcüklerle veya gereçlerle yaptıkları anlaşma” olarak tanımlamaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>, 30.03.2021).

Dil, insanların birbirine bağlanmasını sağlayan toplumdaki en önemli iletişim araçlarından biridir. Aynı zamanda dil insanların duygu ve düşüncelerinin paylaşımlarında, biribiri ile iletişim kurarak tecrübelerini gerçekleştirmelerinde, sosyal bir varlık olmalarında ve bilgi kazanımını kolaylaştırmasında önemli bir yere sahiptir. Seslerden oluşmuş ve yıllar sonra yazıya geçirilmiş olan dil bir toplumda nesilden nesile aktarılmış olan kültür mirasıdır. Ayrıca dil kendisine has kuralları olan doğal, ulusal ve toplumsal bir nitelik taşımaktadır (Aktaş ve İşigüzel, 2013 s. 18-19).

Dilin toplumda oldukça derin ve geniş bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Dil iletişim vasıtası olduğu kadar aynı zamanda da önemli bir kültür taşıyıcısıdır. Toplumun ortak değerleri, örf ve âdetleri dilde yansıma alanı bulduğu bir gerçektir. Her türlü tecrübe ve kültür unsurları dil sayesinde günümüze ulaşmıştır. Bu bağlamda dile tek açıdan bakarak dili açıklamaya ya da tanımlamaya çalışmak neredeyse imkânsız görülmektedir.

Muharrem Ergine (1998)’e göre dil, “insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir.” Olarak tanımlanmıştır.

“Dil, insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir. Elle, başla, gözle kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşüncelerimizi ve dilediklerimizi, anlatırız. Fakat en mükemmel anlatma vasıtamız dilimizdir” (Banguoğlu, 2004, s.9).

Özabay (2002) Ergin ve Banguoğlu’nun da tanımlarını harman ederek dilin anlaşma vesilesi ve kültür aktarımında araç olduğunu belirtmektedir. Çünkü her dil konuşulduğu toplum içinde şekillenir. Bir toplumda bir bebek ana dilini edinirken veya başka biri bir yabancı dili öğrenirken sadece iletişimi öğrenmezler bunula beraber kültürü de edinirler. İnsanların bakış açısı, ifade gücü ve her türlü gelişimi dili öğrendiği toplumda gelişir.

“Dil, insanlar arasında karşılıklı haberleşme, aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre şekillenmiş ortak kuralların yardımıyla başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülmüş çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir (Korkmaz, 1992). Bu tanımın dilin insanların hayatlarındaki önemini belirttiği kadar milletlerin kültürünü yaşatmak istemeleri için önemlidir.

Dili ele alırken farklı bağlamlar açısından ele alınması gerektiği vurgulanmalı ve o bağlam için tanımlar yapılmalıdır. Genel olarak bakıldığında dille ilgili tanımlar dilin bir iletişim aracı ve kültürün de taşıyıcısı olduğu üzerinde yoğunlaşmaktadır.

2.5.3.2. Kültür

Bir toplumda insanların belli olmayan zaman dilimi içinde oluşturduğu dil, düşünce yapısı, gelenek, din gibi birçok değeri nesilden nesile aktardıkları her türlü maddi ve manevi niteliklerin bütününe kültür adı verilir.

TDK sözlüğünde kültür “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere aktarmada kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin” şeklinde açıklanmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/>, 30.03.2021).

“Kültür kelimesi ilk olarak tarımla ilgili kök anlamı üzerinde birleşerek ortaya çıkmıştır. Dilbilimciler özellikle kültür kelimesinin Latince daha çok toprak kültürü anlamında kullanılan edera-cultura kelimesinden geldiğini belirtmektedirler. Bunun yanında başka yapılan bir çalışmada ise kültür kelimesinin kökeninin Latince ikamet etmek, yetiştirmek gibi anlamları taşıyan colare kök kelimesinden geldiği düşünülen cultura olduğu bilinmektedir” (Oğuz, 2011: 237).

“Bilimsel olarak kültür, dini, sanatı, yapıp ettiğimiz her şeyi içine alan karmaşık bir varlık bölümüdür. Kültür, toplumu oluşturan bireyleri bir arada tutan, birbirine bağlayan dil ve haberleşme süreçlerini, sanatlarını, inançlarını, hukuk ve yönetim kurumlarını, üretim ve tüketim düzenlerini içine alır. Literatürde kültür, toplumun üyesi olan insanın, yaşayarak yaparak öğrendiği ve öğretip aktardığı maddi manevi her şeyden oluşan bütünü olarak geçer” (Güvenç, 2002: 14-15).

Kültürün bütün unsurlarının kalıcı olmasını sağlayan dildir. Kültürü yaşatan ve yaşamasını devam ettirip sonraki zamanlara taşıyan da dildir. Bu bağlamda kültürü dilin bir yansıması olarak görmek mümkündür. Dil, kültür ve eğitim iç içe olup hem ana dili hem de yabancı dil öğretiminde kültür kavramı önemli bir yere sahiptir.

“Kültür insanın ortaya çıkardığı, içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir. Öyleyse “kültür” deyimiyse insan dünyasını taşıyan, yani insan varlığını gördüğümüz herşey anlaşılabilir. Kültür, doğanın insanlaştırılma biçimi, bu insanlaştırmaya özgü süreç ve verimdir. Kültür, insanın kendini kendi evinde duymasını sağlayacak bir dünya ortaya koymasıdır. Buna göre kültür, böylesi bir dünyanın anlam-varlığına ilişkin tüm düşünebilirliklerini içerir: insan varoluşunun nasıl ve ne olduğudur kültür” (Uyur, 2018:18).

“Bir milletin bütün duygu ve düşünce hazinesi, dil kabına veya kalıbına dökülür ve bu dil kabı ile yerden yere, nesilden nesile söz vasıtası ile bir millet arasına yayılır. Dil kültürün temeli olduğuna göre, bir milletin dil ile ifade ettiği sözlü, yazılı her şey, kültür kavramına girer ve dilin duygu ve düşünce ile dolmasının sebebi, günlük hayata çok yakın olmasıdır” (Kaplan, 2019: 154).

Göçer (2012)’e göre kültür bir topluluğun inanç, yeme, içme, giyim, kuşam gibi yaşantısına; tarih, edebiyat, sanat, bayram, şarkı, ninni, türküler gibi gelenek ve göreneklerine yansımaktadır.

Bir dilin kültür ile bağlantısını dilin düşünce ile olan ilişkisi gibi ayırmak mümkün olamaz. Bazen dildeki bir kelime bile bir toplumun inançları, gelenekleri, kişilerin aralarındaki davranış ve ilişkileri, maddi ve manevi kültürü üzerinde ipucu verir. Kültür bir yaşam tarzı olup dile yansımaktadır (Aksan, 1995: 67).

Kültür birçok yerde dil vasıtası ile ifadeye dönüştürülmektedir. Bundan dolayı kültür ve dil ayrı parçalar halinde düşünülemez kadar birbirleriyle ilişkilidir. Dil ile kültür arasındaki bağlantıyı bile birisi dili tek başına ele almaz. Çünkü dilde her kelimenin ses, yazılış, şekil ve anlamını belirleyen kültürdür. Kültür eserleri de dilin bir yer ve anda donmuş şekilleridir (Kaplan, 2019: 157).

Milleti millet yapan dili ve kültürüdür. Milletler ancak dilleri ve kültürleri sayesinde varlıklarını koruyup sürdürebilirler. Dilini ve kültürünü koruyamayan milletlerin

yeryüzünde uzun süre varlıklarını sürdüremeyecekleri inkâr edilemez bir gerçektir. Çünkü diline sahip çıkan bir millet kültüründen de haberdar olur. Kısacası, milletin varlığını sürdürmesi, sahip oldukları dil ve kültür kavramlarını canlı tutmalarına bağlıdır.

“Dilin zenginliği bir bakıma kültürün zenginliğidir. Dil ne kadar etkili ve işlek bir yapıda olursa ortaya koyulan ürünler aracılığı ile kültürün de zengiliği o derece etkili olarak ortaya konulabilir. Kültürün zenginliği de dili etkili kullanmada ve yazanın/söyleyenin işini kolaylaştırır. Sahip olduğu değerleri ile kültür ifadeye güç kazandırır. Kültür, dil için inanılmaz bir kaynak; dil de kültür için vazgeçilmez bir araçtır” (Göçer, 2012:57). İki ayrılmaz parça olarak dil ve kültür asırlardan beri etkileşim durumundadır.

Göçer (2012: 54) yaptığı dil ve kültür ile ilgili çalışmada kültürü taşıyan dilin uygulama alanı olarak kültürü kullanarak kendi niteliklerini gösterdiğini ileri sürmüştür. Bir toplumun değerlerinin somut ürünlere dönüşmesinde dilin önemli rol oynadığını belirtmiştir. Konuşmalarda yer tutan tüm konular dil vasıtası ile sosyal hayata yansıyan kültürdür.

Dil ve kültür arasında sağlam bir ilişki vardır ve bu iki kavram birbirine bağlantılı bir şekilde asırlar boyunca aktarılagelmiştir. Dil insanların iletişimini sağlayan en önemli bir araçken; kültür insanların veya bir toplumun inançlarını, gelenek ve göreneklerini, sanat ve edebiyatlarını ve bunun gibi birçok yaşam unsurunu içinde barındıran bir olgudur; dil bu unsurları nesilden nesile aktarma eyleminde büyük rol oynamaktadır ve bunun için dil ve kültür iki ayrılmaz parça ve bir bütün halinde görülür.

2.5.3.3. Kültür Aktarımı

Kültür aktarımı denildiğinde kaynak kültür, hedef kültür ve ortak kültürün ele alınması gerekir.

Kaynak kültür, öğrencinin hayat ve düşünce tarzına cihet veren yaşadığı çevredeki kültüre denir. Hedef kültür, öğrencinin öğrenmek istediği dilin kültürüne denir. Hedef kültürün öğretimi ile öğrenci kendi kültürü olan kaynak kültürde öğrendiği ve edindiği kültürü normal gördüğü gibi hedef kültürde de öğrendiği ve edindiği kültür ve deneyimleri normal görür. Ortak kültür de öğrencinin hedef ve kaynak kültürü sentezlemesi ve analiz etmesiyle oluşturduğu kültüre denir (Demir ve Açık, 2011).

2.5.3.4. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır.

Diller için Avrupa ortak başvuru metni ile modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerinin üstesinden gelmek amaçlanmıştır. Eğitim yöneticilerine, ders tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici (formatör) öğretmenlere, sınav kurullarına, vb. birimlere çabalarını düzenleyip eşgüdümleştirerek ve sorumlusu oldukları öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamaktadır (Sakarya, 2019).

Başvuru metni, hedef, içerik ve yöntemlerin kesin tanımları için ortak bir temel ortaya koyarak dersler, ders kapsamı ve özelliklerin şeffaflığını sağlayacak, bu sayede modern diller alanında uluslararası düzeyde eşgüdümü artıracaktır. Dil yeterliliğini tanımlamada kullanılacak bu nesnel öl- çütler, farklı öğrenim bağlamlarında kazanılan özelliklerin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştıracak ve bu sayede Avrupa'daki hareketliliğe de yardımcı olacaktır.

Başvuru metninin aşamalı yapısı, insan dilinin karmaşık yapısının üstesinden gelmek için dil yeterliliğini ayrı bileşenlere ayırmayı gerekli kılmaktadır. Bu durum bazı psikolojik ve eğitsel sorunları da beraberinde getirmektedir. İletişim sürecine insan, bir bütün olarak katılır. Başvuru metninde ayrı sınıflandırılan yetenekler, her bireyin kişilik gelişiminde karmaşık yollarla etkileşmektedir. Sosyal bir temsilci olarak her birey, örtüşen sosyal gruplarla sürekli genişleyen boyutlarda ilişkiler kurar. Bu ilişkiler birleşerek kimlik kavramını ortaya koyar. Kültürlerarası yaklaşımda, dil eğitiminin temel amacı, dil ve kültür farklılıkları konusundaki deneyimlerin zenginleştirilmesi

sonucunda öğrenenin tüm kişiliğinin gelişimini ve kimlik bilincini artırmaktır. Bütün bu parçaları sağlıklı gelişim gösteren bir bütün hâline getirmek, öğretmenlere ve öğrenenlere bırakılmalıdır.

Başvuru metni, sadece daha sınırlı bir dil bilgisi gerektiği zaman (Örneğin, konuşmaktan çok anlamak) üçüncü veya dördüncü yabancı dili öğrenmek için sınırlı zaman olduğu durumlarda uygun dilin öğretilmesi gibi “kısmi” niteliklerin betimlenmesini içermektedir. Bu noktada, hatırlamadan çok tanımaya dayanan yeteneklerin hedeflenmesi daha faydalı sonuçlar sağlayabilir. Bu gibi becerilerin resmî olarak tanınması, daha çeşitli Avrupa dillerinin öğrenilmesiyle çok dilliliği arttıracaktır (Sakarya, 2019).

2.5.3.5. Kültür Kategorileri

Öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırmak için öğretmenler, derste çeşitli kültürel öğelerin nasıl ele alınacağını önceden hazırlamalıdır (Çakır, 2010).

Dil öğretmenlerinden, öğrencilerinin çeşitli dil becerileri ve kültürleri edinmelerine yardımcı olması beklenir. Ayrıca kendi kültürel ve dil anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olmaları beklenmektedir. Bu sebeple öğretmenler, öğrencilerin kültürlerarası anlayış adına onların yeni beceri ve stratejilerin kazanmaları için bilgi sahibi olmalılar (Atay, Kurt, Çamlıbel, Ersin ve Kaslıoğlu, 2009). Dil öğretmenleri olarak öğretim materyalleri ve programlarını hazırlarken ülkenin kültürel ve dil yapısını dikkate almalıdırlar (Kara, 2011).

Avrupa Konseyi, 2000 yılındaki bildirgesinde öncelikle öğretilen yabancı dilin sosyokültürel bilgisinin verilmesi gerektiğini belirtmiş ve bunları şöyle sıralamıştır:

1. Günlük yaşam
 - a) Yiyecek, içecek, yemek zamanları, sofrada
 - b) Resmî tatiller, çalışma zamanları
 - c) Boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları, yaygın sporlar
2. Yaşam koşulları
 - a) Yaşam standartları
 - b) Ev koşulları
 - c) Sosyoekonomik durum
3. Kişiler arası ilişkiler
 - a) Sınıfsal yapı ve sınıflar arası ilişkiler
 - b) Kadın-erkek ilişkileri

- c) Aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler
- d) Politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler

4. Değerler, inançlar ve davranışlar

- a) Sosyal sınıf
- b) Çalışma toplulukları
- c) Gelir düzeyi
- d) Gelenekler
- e) Sanat, müzik, vb.

5. Beden dili

6. Sosyal gelenekler

- a) Dakiklik
- b) Hediyeler
- c) Elbiseler
- d) Yasaklar, kurallar, vb.

7. Âdet olmuş davranışlar

- a) Dini kurallara dayalı davranışlar
- b) Doğum, evlilik gelenekleri
- c) Festivaller, törenler, kutlamalar
- d) (akt. Bölükbaş ve Keskin, 2010, s.227-228)

2.5.4. İlgili Araştırmalar

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde son zamanlarda bilimsel çalışmaların artması Türkçe öğretiminin önemi de gittikçe artmıştır özellikle Türkiye'ye yapılan göçler ve Türkiye dışındaki Türkçe öğretim merkezleri bu bölüme isteği ve uzmanların sayısını olumlu yönde etkilemiş. Çalışmanın bu bölümünde bu alanda yapılan bilimsel çalışmalara değinilmiştir.

Aygüneş (2007) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirme Yolları” adlı yüksek lisans tezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik hazırlanmış olan 12 kitap serisinin okuma becerilerine ait bölümlerini “okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası” etkinlikler başlığı altında incelemiştir.

Kılıç (2012) “Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Eğitici Oyunlarla Dil Becerilerinin Geliştirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde dil öğretiminde sınıfta olan her öğrenciye hitap amacıyla kullanılan eğitici oyunları ağırlıklı olarak ele almış ve bu konuya ilişkin birçok öneri ileri sürmüştür.

Sarıbaşı (2014) “Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metnine Göre Yabancılara Türkçe Öğretiminde A1, A2, B1, B2 Seviyesinde Okuma Etkinlikleri ve Örnekleri” adlı yüksek lisans tezinde yabancılara türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerini ele almış ve örnek etkinlikleri incelemiştir.

Ördek (2019) Yabancılar İçin Türkçe İstanbul ve Yedi İklim Orta Seviye Ders Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde İstanbul Üniversitesi ile Çukurova Üniversitesi TÖMER’de okutulan İstanbul Öğretim Seti ile Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmış olan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti orta seviye ders kitapları kültür aktarımı açısından ele alınmış ve birtakım sonuçlar değerlendirilmiştir.

Özdemir (2017) “Okumadan Önce, Okuma Esnasında, Okumadan Sonra Düşün Stratejisinin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi” adlı doktora tezinde deneysel olarak Samsun ilinde 2015-2016 yılında bireylerin okuduğunu anlama becerisini tespit etmek için 68 öğrenci üzerinde uygulanmıştır.

Kılıç (2019) “Kültürel Öğeler Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kaynak İncelemesi: Türkçeye Yolculuk B1-B2 ve Altay Türkçe Öğreniyorum B1-B2 Örnekleri” adlı yüksek lisans tezinde özel yayınevleri tarafından çıkarılmış olan Türkçeye Yolculuk ve Altay Türkçe Öğreniyorum Öğretim setlerini kültür aktarımı açısından incelemiştir.

Bayraktar (2019) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Kültür Aktarım Aracı Olarak Kalıp Sözcükler” adlı doktora tezinde kalıp sözcüklerini iletişimsel ve kültürel boyutu ile bunun yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yansımalarını kapsamlı bir şekilde ele almış ve Türkçe öğrenenlerin iletişimsel yeterliğini ve kültürlerarası etkileşim becerilerini geliştirmeye yardımcı olacak bir veri tabanı oluşturmuştur.

Korkmaz (2018) “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Dinleme Metinlerinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi” adlı doktora tezinde konu olan öğretim setlerinde yer alan ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin; metin sayıları, metin sınıflandırılması, metinlerdeki kelime sayıları, dil bilgisi konularının öğretim sıraları, metinlerde yer alan ama işlenmeyen dil bilgisi konuları ve metin işleme sürelerini incelemiş ve değerlendirmiştir.

Ertuğrul (2015) “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Kitaplarda Kültür Aktarımı” adlı yüksek lisans tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan kitaplardaki kültürel unsurları belirlenmiş olan ölçütlere göre ve bu ölçütler doğrultusunda kültürel unsurlarının kitaplarda ne derece yer aldığını incelemiştir.

Yalçın (2018) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin Dil Öğrenme Stratejileri Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkiye’de çeşitli enstitüler ve dil öğretim merkezleri tarafından kullanılan kitaplar arasından seçilmiş 5 yabancı dil olarak Türkçe öğretim ders kitabının dinleme etkinlikleri Oxford’un dil öğrenme stratejileri sınıflandırmasının alt boyutlarına göre incelemiş ve değerlendirmiştir.

Tosun (2016) “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerle kültürel aktarımın nasıl yapıldığının belirlenmesi amacıyla Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 kitaplarını incelemiş ve kültür aktarımı açısından bu öğretim setinin rolünü belirlemeye çalışmıştır.

Tuzcu Eken (2011) “Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde temel düzey dinleme-anlama etkinliklerinin karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tezinde Türkçe öğretim sürecinde dinleme becerisine ne kadar yer verildiğini saptamak amacıyla Türkçe ders kitabı olan ‘Yeni Hitit 1 (A1-A2)’ ve İngilizce ders kitabı olan ‘New Headway Beginner (A1)’ ve ‘New Headway Elementary (A1-A2)’de yer alan dinleme-anlama etkinliklerini Ortak Avrupa Çerçevesini temel alarak belirlenen ölçütlere göre incelemiş ve değerlendirmiştir.

Şimşek (2016) “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Temel Dil Becerileri Bağlamında Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti B2 düzeyi ders kitaplarını temel dil becerileri, kültür aktarımı ve ünite değerlendirme ölçütleri kapsamında karşılaştırmalı olarak incelemiştir.

Yapılan literatür taramasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisini geliştirme yolları, eğitici oyunlarla dil becerilerinin geliştirilmesi, okuma etkinlikleri

ve örnekleri, kültür aktarımı, okuma stratejisinin okuduğunu anlama becerisine etkisi, kaynak incelemesi, dinleme etkinlikleri, temel dil becerileri gibi farklı konuların işlendiği saptanmıştır. Bu konuların çerçevesinde yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan çalışmalardan yola çıkılarak çalışmamızın hareket noktaları belirlenmiş ve dil öğretimi sürecinde en temel materyallerden olan ders kitapları ile ilişkin yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan araştırmalardan yararlanılarak araştırmamız şekil almıştır.

Bu süreçte literatür taramasından yola çıkılarak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının okuma ve dinleme dil becerileri ve kültür aktarımı ile ilişkin birçok farklı çalışmaya rastlanılmış ve bu çalışmaların sonuçlarından yola çıkılarak B2 seviyesinde kullanılan Türkçeye Yolculuk ve Yedi İklim Türkçe öğretim setleri yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları okuma ve dinleme dil becerileri ve kültür aktarımı açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, araştırma modellerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılacak olan konunun hedefe uygun kaynak ve kaynaklarla birlikte, ortaya çıkacak olan verilerin güvenilir olup olmamasında değerlendirme yöntemidir (Çepni, 2007). Doküman analizi, çalışma konusu ile ilişkin bilgi içeren materyallerin analizini kapsar. Doküman analizinde yazılı ve görsel (resim, video vb.) materyallerin tamamı kullanılabilir (Metin, 2015). Doküman analizi, çalışılacak olan üniteler ile ilgili yazılmış ve basılmış belgelerin analizidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bütün dillerin eğitim ve öğretiminde olduğu gibi yabancı Türkçe eğitim ve öğretiminde de tüm materyallerin uluslararası standartlarına paralel bir şekilde hazırlanmış olması gerekir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabı tüm üniteleri dinleme ve okuma dil becerileri ve kültürel öğeler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

3.2. Çalışma Materyali

Bu çalışmanın evreni yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış olan tüm ders kitapları olarak ifade edilebilir. Çalışmanın örneklemi ise yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabı dinleme ve okuma dil becerileri ve kültürel aktarımı bakımından karşılaştırmalı incelenmek üzere belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Süreci

Çalışmada Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabı içerisinde yer alan dinleme ve okuma etkinlikleri için İşçi'nin (2012) hazırladığı "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan 'Yeni Hitit' Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi"

adlı yayımlanmamış yüksek lisan tezinde kullandığı ölçütler ve boyutlara ek olarak kültürel unsurlar için Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı kültür ölçeği esas alınmıştır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabı ilk önce dinleme becerisi bağlamında incelenerek etkinlikler tespit edilmiştir, daha sonra tespit edilen etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme sırası, dinleme sonrası) açısından tek tek incelenerek etkinliklerde ne tür alıştırmaların yer aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Dinleme etkinlikleri incelendikten sonra diğer dil becerilerini destekleyici niteliği belirlenmeye çalışılmış ve bunlara ek olarak dinleme etkinliklerinde kültür öğelerinin yer alıp alınmamasını belirlemek için incelenmiş ve kültür öğeleri kültür kategorileri çerçevesinde belirlenmeye çalışılmıştır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabı daha sonra okuma becerisi bağlamında incelenerek etkinlikler tespit edilmiştir, daha sonra tespit edilen etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma sırası, okuma sonrası) açısından tek tek incelenerek etkinliklerde ne tür alıştırmaların yer aldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Okuma etkinliklerini incelendikten sonra diğer dil becerilerini destekleyici niteliği belirlenmeye çalışılmış ve bunlara ek olarak okuma etkinliklerinde kültür öğelerinin yer alıp alınmamasını belirlemek için incelenmiş ve kültür öğeleri kültür kategorileri çerçevesinde belirlenmeye çalışılmıştır.

Veriler elde edildikten sonra belirlenen problemler doğrultusunda yorumlanarak birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışmanın Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde yapılacak olan çalışmalara ve Öğretim Setlerinin hazırlanmasında yol gösterici olarak birtakım öneriler de geliştirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Dinleme Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

4.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi

4.1.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Mesleğimde İlerliyorum) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 1. ünitesinde “İş Başvurusu Hikayesi”, “Zirvedekilerden Altın Öğütler” ve “Değişim Toplantısı” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “İş Hayatı”, “Püf Noktası” ve “Eğitim ve Bilgilendirime” bölümlerine yer verilmiştir.

A. İş Hayatı

Bu bölümde “İş Başvurusu Hikayesi” adı altında bir etkinliğe yer verilmiştir. Etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde etkinlikte sorular yer almakta ve sorular ile ilgili bir metin dinletilmektedir; dinleme sürecine ilişkin olan dinleme öncesinde herhangi bir aktivite veya soruya rastlanmamıştır. Dinleme sürecine ilişkin dinleme sırasında öğrencilerin metinde geçen soruların cevabını tahmin etmeleri için metin ile ilgili

öğretmen tarafından soruların sorulması akvitesine rastlanmıştır. Dinleme sürecine ilişkin dinleme sonrasında herhangi bir aktivite veya soru bulunmamaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Etkinlik incelendiğinde dinleme sırasında konuşma becerisini destekler nitelikte olan etkinlikte verilen açık uçlu soruların cevaplarının tahmin edilmesi aktivitesine yer verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği incelendikten sonra dinleme herhangi bir kültürel unsurla desteklenmemiştir.

B. Püf Noktası

Bu bölümde “Zirvedekilerden Altın Öğütler” adlı bir etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde etkinlikte dinleme metninde geçen sözler ve kişi isimleri ile resimler verilmektedir ve öğrencilerden metinde geçen sözleri kişi ismi ve resimlerine ilişkilendirerek işaretlemeleri istenmektedir. Dinleme süreci açısından dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak öğretmen tarafından öğrencilere çalışma prensipleri hakkında sorular sunulabilir; dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sonrasında dinleme metninde geçen iş adamlarının verdiği öğütler listelenmiş ve verilen isim listesinden kime ait olduğu öğrenciler tarafından tespit etmeleri istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği okuma becerisi ve konuşma becerisini doğrudan destekler nitelikte aktivitelere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler/Kişiler kültür kategorisinden Türkiye’de saygın ve başarılı iş adamlarından olan **İshak Alaton, Asım Kibar, Rahmi Koç, Sakıp Sabancı, Saffet Ulusoy ve Ahmet N. Zorlu**’nun öğütlerine yer verilmiştir.

C. Eğitim ve Bilgilendirme

Bu bölümde “Değişim Toplantısı” adlı bir dinleme etkinliğine yer verilmiştir. Etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde etkinlikte boşluk doldurma aktivitesine yer verilmiştir. Dinleme öncesine ilişkin herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak öğrencilere üniversiteler arası öğrenci değişim programları hakkında sorular sunulabilir. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktiviteye bulunmamaktadır. Dinleme sonrasında etkinliğin anlam boyutunu soru sormak için boşluk doldurma alıştırmalarına yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliğinde yer alan alıştırma yazma ve okuma becerilerini destekler nitelikte olup boşluk doldurma alıştırması ile okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Ankara** aynı zamanda Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **Gazi Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Mevlâna Programı** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Değerlerimiz) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 2. ünitesinde “Farklı Düşünler”, “Kan Kardeşliği” ve “Yüzük Nerede?” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme

sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite de “Evlilik Hayatı”, “Arkadaşlık” ve “Komşuluk” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Evlilik Hayatı

Bu bölümde “Farklı Düğünler” adlı bir etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde dinleme metni içinden bilgiler listelenmiş ve öğrencilerin metinden dinledikleriyle eşleştirmeleri istenmiştir. Dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesine ait herhangi bir aktivite bulunmamakta ancak konu diğer becerilerle ilişkili olduğu için ipucu verilebilir ve aynı zamanda öğrencilerin kendi ülkelerdeki düğünlerinden bahsetmeleri istenebilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır. Dinleme sonrasında düğün kavramı ile farklı ülkelere ait bilgiler listelenmiş ve öğrenciler tarafından tespit ettirilmeye çalışılmıştır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği incelendikten sonra alıştırmalar doğrudan konuşma ve okuma temel dil becerilerini destekler nitelikte verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği farklı ülkelerdeki düğün kavramı ile ilişkili olduğu için kültürel unsurlar kategorisi açısından gelenekler kategorisi ile ilgili unsurları yansıtmamasından dolayı önemli yere sahiptir. Ayrıca coğrafya ve mekân kültür kategorisine ait unsurlardan **Hollanda, İskoçya, Afrika, Türkmenistan, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Kosova, Çin, Fas ve Türkiye**'ye rastlanmıştır.

B. Arkadaşlık

Bu bölümde “Kan Kardeşliği” adlı bir etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde etkinlik bünyesinde metin içerisinde Kan Kardeşliği kavramı ile ilgili verilen bilgiler listelenmiş ve öğrenciler tarafından metinde bilgilerin olup olmadığı tahmin ettirilmeye çalışılmıştır. Dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesine ait doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamaktadır, ancak öğretmen tarafından öğrencilere etkinlik başlığı ile ilgili sorular yöneltilebilir. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sonrasına ilişkin var/yok alıştırmalarına yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği okuma ve konuşma dil becerilerini doğrudan destekler nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde değerler, inançlar ve davranışlar kategorisine ait Türk kültüründe çocukken yapılan anlaşma olan **ant içmek** anlaşmasına yer verilmiştir.

C. Komşuluk

Bu bölümde “Yüzük Nerede?” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde boşluk doldurma ve doğru/yanlış alıştırmalarına yer verilmiştir. Dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesine ait herhangi bir aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sırasına ilişkin boşluk doldurma aktivitesine yer verilmiştir. Dinleme sonrasında doğru/yanlış aktivitesine yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği okuma dil becerisini destekler nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde **Deniz ve Derya** arasında geçen diyalogda Türk isimleri kullanılmıştır. Ayrıca Yaşam koşulları ve Boş zaman etkinlikleri kategorilerine ait Türklerde eski yaşam koşulları ve boş zaman etkinlikleri unsurlarına yer verilmiştir.

4.1.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Bir Ömür Böyle Geçti) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 3. ünitesinde “Altın Top”, “Üniversiteli Gençlerin Sorunları” ve “Tahta Çanaklar” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Hayata İlk Adım”, “Rüzgâr Gibi Geçti” ve “Bu Da Geçer Ya Hu” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hayata İlk Adım

Bu bölümde “Altın Top” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde ve sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır. Dinleme sonrasında ise verilen görsellerin dinletilen metnin anlamı ile ilişkilendirerek öğrencilerin işaretlemeleri istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında alıştırma konuşma ve okuma dil becerilerini destekler nitelikte verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Altın Top dinleme etkinliğinde kültürel unsurlardan herhangi bir unsura rastlanmamıştır.

B. Rüzgâr Gibi Geçti

Bu bölümde “Üniversiteli Gençlerin Sorunları” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler

Dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde konuyu tahmin ettirecek herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak öğretmen tarafından öğrencilere ülkelerindeki gençlerin sorunları ile ilgili sorular sunulabilir. Dinleme sürecine ilişkin dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye yer verilmemiştir. Dinleme sonrasında üniversiteli gençlerin sorunları ele alınmış ve hangi sorunların dinleme metninde ele alındığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından okuma ve konuşma dil becerilerini destekler nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği bünyesinde kültür kategorilerinden herhangi bir kültür ögesine rastlanmamıştır.

C. Bu Da Geçer Ya Hu

Bu bölümde “Tahta Çanaklar” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde ve sırasında herhangi bir aktivite bulunmamakta, dinleme sonrasında dinleme becerisinin anlam boyutuyla ilgili olarak verilen görsellerin sıralanması ve özetlenmesi istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği okuma, konuşma ve yazma becerilerini aynı zamanda görsel okumayı destekler nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde hedef kültüre ait Türk isimleri barındırılmakta, Kişilerarası İlişkiler/Aile Yapıları ve İlişkileri, Kuşaklar Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Dede, Baba, Anne** gibi unsurlara yer verilmiştir.

4.1.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (Mutfakta Kim Var) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 4. ünitesinde “Hayatın İşleyişi”, “Su Hayattır” ve “Can Boğazdan Gelir” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Yemekte Ne Var?”, “Su Gibi Aziz Ol” ve “Yemek Yapma Sanatı” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Yemekte Ne Var?

Bu bölümde “Hayatın İşleyişi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesine ait herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak öğretmen tarafından başlıkla ilgili sağlıklı yaşamak hakkında sorular sunulabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamış, dinleme sonrasında ise alıştırmaya ve sorular dinleme metninin anlamını incelemekte ve Doğru/Yanlış tipinde alıştırmalara yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında bulunan alıştırmaya ve sorular diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından doğrudan okuma dil becerisini destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği kültürel kategorileri açısından incelendiğinde etkinlik içerisinde herhangi bir öğeye rastlanmamıştır.

B. Su Gibi Aziz Ol

Bu bölümde “Su Hayattır” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak ünitenin genelinde işlenen konular dinleme konusunu tahmin etmeye yönelik ipuçları vermektedir. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktivite, bilgi veya soruya rastlanmamıştır. Dinleme sonrasında sağlıklı beslenme konusu ile ilgili su hakkında bilgiler verilmiş ve dinlemenin anlam boyutuna ilişkin Doğru/Yanlış tipinde bir alıştırmaya yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından okuma dil becerisini destekler nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği kültür kategorilerine ilişkin hedef kültüre ait kültürel unsurlar aktarması açısından incelendiğinde etkinlik bünyesinde herhangi bir kültürel unsura rastlanmamıştır.

C. Yemek Yapma Sanatı

Bu bölümde “Can Boğazdan Gelir” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı konuyu tahmin ettirecek niteliktedir. Dinleme sırası ve sonrasına ilişkili olarak açık uçlu soruların dinleme etkinliğinin anlam boyutuna yönelik tamamlama alıştırmaları yaptırılmıştır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer temel dil becerileri desteklemesi açısından okuma ve konuşma dil becerilerini doğrudan destekleyici nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Allah vergisi** sözü yer almaktadır.

4.1.1.5. Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. nitesi (Tercihiniz Nedir?) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 ders kitabının 5. nitesinde “Köyde Hayat/şehirde Hayat”, “alışkan Karadeniz Kadınları” ve “Sanatların En Büyüğü: Yaşama Sanatı” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu nitede “Nerede Yaşamak İstersiniz?”, “Kimin Hayatı Daha Zor?” ve “Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Nerede Yaşamak İstersiniz

Bu bölümde “Köyde Hayat/şehirde Hayat?” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelinde işlenen konular etkinliğin konusunu tahmin etmeye yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır. Dinleme sonrasında verilen alıştırma dinleme konusunun anlamını tahmin ettirecek nitelikte ve verilen doğru/yanlış tipindeki alıştırma dinleme metninin temel noktalarına değinerek öğrencilerin etkinlik başlığına alternatif başlık üretmeleri konusunda fikir yürütmelerini sağlamaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar etkinliğin anlam boyutuna yönelik olup konuşma ve okuma dil becerilerini ve görsel okumayı destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Sanat/Müzik vb. kültür alt kategorisinden Türk kültürüne ait Güneydoğu Anadolu bölgesine **kaval** müzik aletine rastlanmıştır (<http://www.genelturktarihi.net/kaval> 15.06.2021).

B. Kimin Hayatı Daha Zor?

Bu bölümde “Çalışkan Karadeniz Kadınları” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sırası ve sonrasına ilişkin etkinliğin anlam boyutuna yönelik boşluk doldurma ve Karadeniz insanının günlük faaliyetlerine yönelik doğru/yanlış tipi alıştırmalar yer almaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer dil becerilerini desteklemesi açısından okuma ve yazma dil becerilerini destekleyici alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde hedef kültüre ait **Erhan İpek** ve **Fadime** Türk isimleri Kişilerarası İlişkiler/Selamlaşma İfade ve Davranışlar kültür kategorisinden **Merhaba, hoş geldiniz**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden Türkiye'nin kuzeyindeki **Karadeniz bölgesi** ve Karadeniz'in insanının özellikleri; Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek-Yemek Zamanları, Sofra adabı kültür kategorisinden Karadeniz sofrası düzeni ve **Hamisili Pilav** kültürel unsurlara rastlanmıştır.

C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?

Bu bölümde “Sanatların En Büyüğü: Yaşama Sanatı” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde ve sırasında herhangi bir aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sonrasında ise öğrenciler tarafından etkinliğe alternatif bir başlığın bulunması istenmiş ve verilen açık uçlu sorular doğrultusunda etkinliğin anlam boyutuyla ilgili alıştırmaya verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer dil becerileri desteklemesi açısından konuşma ve okuma dil becerilerini destekleyici alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde hedef kültüre ait kültür unsurlarına rastlanmamış, ancak farklı kültürlerle ait **Karl A. Pillemer** isimi ve Değerler ve Eğitim/Eğitim alt kültür kategorisinden **Cornell Üniversitesi** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Neler Oluyor Hayatta) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 6. ünitesinde “Hava Durumu”, “Ne İzliyoruz?” ve “23 Yıllık Bekleyiş” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “İlginç Doğa Olayları”, “Sıra Dışı Deneyimler” ve “Sırlar Dünyası” bölümlerine yer verilmiştir.

A. İlginç Doğa Olayları

Bu bölümde “Hava Durumu” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde etkinliğin konusunu tahmin etmeye yönelik herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik ipucu sunabilir. Dinleme

sirasına yönelik herhangi bir aktiviteye rastlanmamış; dinleme sonrasında ise mevsimlerin özelliğini içeren bir tablo verilerek öğrenciler tarafından eşleştirme etkinliğinin yapılması istenmiş ve etkinliğin anlam boyutuna yönelik boşluk doldurma alıştırmaları yer almıştır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar etkinliğin anlam boyutuna yönelik olup doğrudan okuma becerisini destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi kültürel bir unsura rastlanmamıştır.

B. Sıra Dışı Deneyimler

Bu bölümde “Ne İzliyoruz?” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı öğrenciye etkinliğin konusu hakkında ipucu sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır; dinleme sonrasında ise izlenen programların çeşit ve niteliklerine yönelik bir alıştırma bulunmaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer dil becerilerini desteklemesi açısından etkinliğin geneli okuma, yazma ve konuşma dil becerilerini doğrudan destekleyici etkinliklere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde hedef kültüre ait Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Kuş Cenneti, Van**; farklı kültürlerde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Hollanda, Moğolistan ve Altay Dağları**; Sanat, Müzik vb. kültür kategorisinden **Türkan Şoray**

ve **Acı Hayat** ve resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Sayın** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?

Bu bölümde “23 Yıllık Bekleyiş” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite veya alıştırmaya bulunmamakta, ancak etkinlik başlığı konuyu tahmin etmeye yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır; dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu dolaylı bir şekilde inceleyen ve metinde geçenleri içeren doğru/yanlış tipinde bir alıştırmaya bulunmaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliğinde diğer dil becerileri desteklemesi açısından okuma dil becerisini destekleyici nitelikte alıştırmalar bulunmaktadır.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde hedef kültüre ait kültür unsurlarına rastlanmamış, ancak farklı kültürlere ait **Rom Houben** isimi ve Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Belçika** ve **Almanya** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.1.7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Öğrendim, Çalıştım, Başardım) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 7. ünitesinde “Farklı Öğrenenler Farklı Davranırlar”, “Neler Yapılmamalı?” ve “Nasıl Başardıklarımı Merak Ediyorum” olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Nasıl Öğreniyorum?”, “Nasıl Çalışıyorum?” ve “Nasıl Başardılar?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Nasıl Öğreniyorum?

Bu bölümde “Farklı Öğrenenler Farklı Davranırlar” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde etkinliğin konusunu tahmin etmeye yönelik herhangi bir aktivite bulunmamaktadır, ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelindeki işlenen konular etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik ipucu sunabilir. Dinleme sırasına yönelik herhangi bir aktiviteye rastlanmamış; dinleme sonrasında ise görerek, dinleyerek ve dokunarak öğrenenlerin özelliklerini bulunduran bir liste verilmiş ve dinleme metni doğrultusunda öğrenciler tarafından işaretlenmesi istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmaya diğer temel dil becerileri desteklemesi açısından okuma becerisini doğrudan destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi kültürel bir unsura rastlanmamıştır.

B. Nasıl Çalışıyorum?

Bu bölümde “Ne Yapılmamalı?” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı ve verilen görseller öğrenciye etkinliğin konusu hakkında ipucu sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır; dinleme sonrasında ise dinleme metni doğrultusunda bir liste verilmiş ve var/yok tipi bir araştırmaya yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında yer alan alıştışma diğer temel dil becerileri desteklemesi açısından okuma becerisini doğrudan destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi kültürel bir unsura rastlanmamıştır.

C. Nasıl Başardılar?

Bu bölümde “Nasıl Başardıklarını Merak Ediyorum” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir aktivite veya alıştışma bulunmamakta, ancak etkinlik başlığı ve ünite genelinde işlenen konular öğrenciye etkinliğin konusunu tahmin etmeye yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır; dinleme sonrasında ise dinleme metninde geçenleri kontrol eden doğru/yanlış tipinde bir alıştışma bulunmaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında yer alan alıştışma diğer temel dil becerileri desteklemesi açısından okuma becerisini doğrudan destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi kültürel bir unsura rastlanmamıştır.

4.1.1.8. Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. nitesi (Misafir Sever Misiniz?) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 ders kitabının 8. nitesinde “Türk Kahvesi”, “Atölye Ziyareti”, “Avrupalı ğrenciler Türk Kültürünü öğreniyor olmak üzere dinleme becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir.

Bu ünite de “Misafirimiz Gelecek”, “İş Yeri Ziyareti” ve “Köylere Ziyaret” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Misafirimiz Gelecek

Bu bölümde “Türk Kahvesi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamakta, ancak etkinlik başlığı ve ünite genelinde bulunan konular etkinlik konusunu tahmine etmeye yönelik öğrenciye ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktivite veya alıştırmaya rastlanmıştır; dinleme sonrasında ise dinleme metninde geçenlerden önemli noktalar seçilerek listelenmiş ve doğru/yanlış tipinde alıştırma yapılmıştır. Ayrıca dinleme etkinliğindeki mesajı ifade eden cümleler listelenmiş ve öğrencilerin en uygun olanını seçmeleri istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasındaki alıştırmalar doğrudan okuma ve konuşma becerilerini destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde farklı kültürlere ait **Arap Yarımadası, Avrupalılar**, hedef kültüre ait **Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek** kültür kategorisinden **Türk Kahvesi**; Gelenekler kültür kategorisinden **Kız İsteme ve Tuzlu Kahve**; resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Değerli** ve ‘**Allah’ın emri Peygamber’in kavli ile kızınızı oğlumıza istiyoruz**’ sözü; Kişilerarası İlişkiler/Aile Yapıları ve İlişkileri, Kuşaklar Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Damat** ve **Dünür** ve Edebiyat-Sanat ve Müzik/Sanat kültür alt kategorisinden ‘**Bir Fincan Kahvenin Kırk Yıl Hatırı Vardır**’ atasözü kültürel unsurlara rastlanmıştır.

B. İş Yeri Ziyareti

Bu bölümde “Atölye Ziyareti” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi alıştırtma veya aktivite bulunmamaktadır, ancak etkinliğin başlığı ve ünite genelinde yer alan konular etkinliğin konusu ve içeriği hakkında ipuçları sunabilir. Dinleme sırasına ait herhangi bir alıştırtmaya rastlanmamıştır; dinleme sonrasında dinleme metninde geçen önemli noktalar listelenerek doğru/yanlış tipindeki alıştırtma yapılmış, ayrıca etkinliğin ana teması içerecek şekilde bir özetleme alıştırtmasına yer verilmiştir

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında bulunan alıştırtmalar doğrudan diğer temel dil becerileri destekleyici niteliğe sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliği farklı kültürlere ait **Arapçadaki ‘Sanat aslanın! Kavhaltyı vermezse öğle yemeği verir. Öğle yemeği vermezse akşam yemeği verir’** sözü, **Avrupa, İspanya**; resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Sayın, Efendim**; Değerler ve Eğitim/Eğitim alt kültür kategorisinden **Halk Eğitim Merkezi**, Sanat/Müzik kültür kategorisinden **Telkari Sanatı**; Coğrafya ve Mekân kategorisinden **Mardin**; Kişilerarası İlişkiler/Aile Yapıları ve İlişkileri, Kuşaklar Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Abi** ve Kişiler Arası İlişkiler/Selamlaşma İfade ve Davranışları kategorisinden **Merhaba** kültürel unsurlarla desteklenmiştir.

C. Köylere Ziyaret

Bu bölümde “Avrupalı Öğrenciler Türk Kültürünü Öğreniyor” ve “Damdan Düştüm” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde etkinliğin konusunu tahmin etmeye yönelik herhangi bir aktivite veya alıştırma bulunmamakta, ancak etkinliğin başlığı etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik ipucu sunabilir. Dinleme sırasına yönelik herhangi bir aktivite veya alıştırmaya rastlanmamıştır; dinleme sonrasında ise verilen açık uçlu sorular etkinliğin anlam boyutuna yönelik olup dinleme metninin önemli noktaları ve verilen mesajı kontrol edilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar etkinliğin anlam boyutunu irdelemkte ve doğrudan diğer dil becerilerini destekleyici niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde farklı kültürlere ait **Avrupa Birliği, Polonya, Almanya, Jack Sulkowski, Merada Ayan, Marina Voiglander, Lena Wulf**; hedef kültüre ait Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Sakarya, Reşitbey Köyü** ve Boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları, yaygın sporlar kültür alt kategorisinden **Mendil Kapmaca, Kaşıkla Yumurta Taşımaca, Körebe** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi

4.1.2.1. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Hayatın İçinden) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 1. ünitesinde “Dünyadan Düğün Gelenekleri” ve “Bayram Geleneklerimiz” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Türk Sofrasından Düğünlere” ve “Bayramlar” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Türk Sofrasından Düğünlere

Bu bölümde “Dünyadan Düğün Gelenekleri” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde dinleme sürecine ilişkin herhangi bir alıştırma veya soru aktivitesi bulunmamaktadır, ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelinde işlenen konular etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktiviteye rastlanmamış, dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu irdeleyen ve dinleme metninde geçenleri kontrol eden çoktan seçmeli ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalara yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği konu açısından diğer becerilerle uyum halinde olup okuma dil becerisini doğrudan destekleyici nitelikte alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde farklı kültürlere ait Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Çin, Tujia, Hindistan, Almanya, Fas, Afrika, Bosna Hersek** ve Değerler/İnançlar/Davranışlar kültür kategorisinden bu ülkelerdeki **düğün gelenekleri** ve **batıl inançlar**; Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Anne, Damat, Gelin** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. Bayramlar

Bu bölümde “Bayram Geleneklerimiz” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde dinleme sürecine ilişkin, dinleme öncesinde herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, sadece etkinliğin başlığı etkinliğin içeriği ve konusu hakkında ipuçları verebilir. Dinleme sonrasında ilişkin herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, dinleme sonrasında verilen alıştırmalar etkinliğin içerisinde geçenleri kontrol edecek şekilde doğru/yanlış ve çoktan seçmeli şeklindedir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Etkinlik bölüm genelinde işlenenler ve diğer temel dil becerileriyle uyumludur ve dinleme sonrasında verilen alıştırmalar diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından okuma dil becerisini doğrudan desteklemektedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek kültür kategorisinden hedef kültüre ait **Baklava, Börek, Çörek**; Değerler/İnançlar/Davranışlar kültür kategorisinden **Sabah Namazı, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Kurban Kesme**; resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Bayramın Mübarek Olsun, Hayırlı Bayramlar!, Senin de Bayramın Mübarek Olsun, Allah Nice Bayramlar Göstersin** sözleri, Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Anne, Baba, Nine ve Dede** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Güzel Sanatlar) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 2. ünitesinde “Çömlekçilik Geleneği” ve “Geçmişten Günümüze Evrensel Şifa Geleneği: Müzik Terapi” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Hangisini Tercih Edersiniz” ve “Ünlü Ressam ve Müzisyenler” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hangisini Tercih Edersiniz

Bu bölümde “Çömlekçilik Geleneği” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme sürecine ilişkin etkinlik öncesinde ve sırasında herhangi bir aktivite, soru ve alıştırma bulunmamaktadır. Dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu irdeleyen açık uçlu soruların cevaplanması ve çoktan seçmeli tipi alıştırmalar bulunmaktadır. Ayrıca dinleme etkinliğine öğrencilerden uygun bir başlık bulmaları istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme sonrasında verilen alıştırmalar incelendiğinde dinleme etkinliği anlam açısından diğer becerilerle uyum halindedir. Verilen alıştırmalar okuma, konuşma ve yazma dil becerilerini doğrudan destekleyici niteliklere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Sanat ve Müzik kültür kategorisinden **Çömlekçilik sanatı**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Anadolu, Kuzey Suriye, Kuzey Mezopotamya, Kayseri, Alışar, Boğazköy, Truva, Eskişehir, Manisa, Bilecik, Nevşehir, Avanos, Adapazarı, Bursa, Balıkesir, Menemen, Kütahya, Konya, Diyarbakır, Pazaryeri, Kınık Köyü** ve Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek kültür kategorisinden **Güveç, Sütlaç ve Yoğurt** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. Ünlü Ressam ve Müzisyenler

Bu bölümde “Geçmişten Günümüze Evrensel Şifa Geleneği: Müzik Terapi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrutusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme öncesinde etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik herhangi bir soru, herhangi bir alıştırma veya aktivite bulunmamaktadır. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu inceleyen çoktan seçmeli ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalara ve etkinliğin ana mesajı ile ilgili bir özetleme çalışması bulunmaktadır. Ayrıca dinleme etkinliğine öğrenciler tarafından uygun bir başlığın bulunması istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam boyutu açısından diğer beceriler ile uyum halindedir. Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar okuma, konuşma ve yazma becerilerini destekleyici niteliklere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Dil ve Tarih Bilinci kültür alt kategorisinden **Müziğin Latincedeki anlamı “Perilerin Dili”**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Roma, Çin ve Mısır**; Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Farabi, Razi, İbn Sina, Anne** ve Sanat/Müzik kültür kategorisinden hedef kültüre ait **Klasik Türk Müziği** kültürel unsurlar yer almaktadır.

4.1.2.3. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Fuarlar ve Festivaller) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 3. ünitesinde “Kitaplar Hazinedir” ve “Film Anonsları” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Kitap Fuarları” ve “Film Festivalleri” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Kitap Fuarları

Bu bölümde “Kitaplar Hazinedir” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği incelendiğinde dinleme sürecine ilişkin dinleme öncesinde herhangi bir alıştırmaya, soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır, ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelinde işlenen konular etkinliğin konusu ve içeriği hakkında ipuçları verebilir. Dinleme sırasına ilişkin herhangi bir aktiviteye yer verilmemiştir, dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu inceleyen doğru/yanlış ve boşluk doldurma alıştırmalarına yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliğinin sonrasındaki alıştırmalar diğer dil becerilerini desteklemesi açısından okuma ve yazma dil becerilerini doğrudan destekleyici özelliklere sahiptir. Anlam boyutu açısından dinleme etkinliği diğer becerilerle uyum halindedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Etkinlikte Günlük Yaşam/Boş zaman etkinlikleri, hobiler, okuma alışkanlıkları, yaygın sporlar kültür alt kategorisinden **Kitap Okuma alışkanlığı** ve Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Anne** ve **Baba** kültür unsurlarına yer verilmiştir.

B. Film Festivalleri

Bu bölümde “Film Anonsları” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme sürecine ilişkin dinleme etkinliği öncesinde herhangi bir alıştırma veya aktivite yer almamaktadır. Ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelinde işlenen konular etkinliğin konusunu ve içeriğini tahmin etmeye yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, dinleme sonrasında ise dinleme metninde geçen bilgiler doğrultusunda doğru/yanlış ve açık uçlu sorular tipinde alıştırmalara yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam boyutu açısından diğer becerilerle uyum halindedir. Diğer becerileri desteklemesi açısından okuma ve konuşma dil becerilerini destekleyici özelliklere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde farklı kültürlere ait Sanat ve Müzik vb. kültür kategorisinden **Titanik, Avatar, Kelebek Etkisi** ve hedef kültüre ait **Kardeşim Benim** filmi kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.2.4. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (İz

Bırakanlar) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 4. ünitesinde “Vincent Van Gogh’un Dünyası” ve “Afife Jale’nin Ruhunu Taşıyan Kadın: Ümmiye Koçak” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından

incelenecektir. Bu ünite de “Önemli Hayatlar” ve “Başarının Formülü” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Önemli Hayatlar

Bu bölümde “Vincent Van Gogh’un Dünyası” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde dinleme sürecine ilişkin herhangi bir aktivite, alıştırma veya soruya rastlanmamıştır, ancak bölüm genelinde işlenen konular ve etkinlik başlığı konunun tahmin edilmesine yönelik ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında etkinlikte geçen önemli noktaları not etme alıştırmasına yer verilmiştir, dinleme sonrasında ise dinleme metninden önemli noktalar listelenerek çoktan seçmeli tipinde bir alıştırmaya yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar diğer dil becerileri desteklemesi açısından okuma becerisini doğrudan destekler nitelikte alıştırmaya sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Avrupa, Hollanda, Japonya, Fransa’nın Arles kenti** ve Sanat/Müzik vb. kültür kategorisinden **Ressamlık Sanatı** Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Vincent Van Gogh ve Hiroşige** kültürel unsurlara rastlanmıştır.

B. Başarının Formülü

Bu bölümde “Afife Jale’nin Ruhunu Taşıyan Kadın: Ümmiye Koçak” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde dinleme sürecine ilişkin herhangi bir alıştırmaya rastlanmamıştır, ancak etkinliğin başlığı ve bölüm genelinde işlenen konular etkinliğin içeriğini ve konusunu tahmin etmede ipuçları verebilir. Dinleme sırasında dinleme metninde geçen önemli noktaları not etme alıştırmaya yer verilmiştir. Dinleme sonrasında bulunan alıştırma etkinliğin anlam boyutuna yönelik açık uçlu sorular halindedir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam boyutu açısından diğer becerilerle uyum halindedir. Etkinlik sonrasında bulunan alıştırma okuma, yazma ve konuşma dil becerilerini destekler niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Etkinlikte Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Adana, Mersin, Arslanköy;** Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Ümmiye Koçak, Mkasim Gorki, Remzi Özçelik, Ronaldo** ve Edebiyat/Sanat ve Müzik kültür kategorisinden **Ana Kitabı, Arslanköy Kadınlar Tiyatro Topluluğu, Taş Bademleri Oyunu, Kadının Feryadı Oyunu, Hasret Çiçekleri Oyunu, Sabancı Uluslararası Adana Tiyatro Festivali, Yün Bebek Filmi, Antalya Altın Portakal Film Festivali, New York Avrasya Film Festivali,** kültür unsurlarına yer verilmiştir.

4.1.2.5. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Dilekçe ve İş Mektupları) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 5. ünitesinde “Çöpler Neden Toplanmıyor?” ve “Microsoft ve İşsiz Temizlikçi” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Dilekçe Yazıyorum” ve “İş Mektupları” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Dilekçe Yazıyorum

Bu bölümde “Çöpler Neden Toplanmıyor?” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde dinleme sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştıırma bulunmamaktadır, ancak dinleme etkinliğinin başlığı ve bölümde işlenen konular etkinliğin konusu ve içeriği hakkında öğrenciye ipuçları verebilir. Dinleme sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, dinleme sonrasındaki alıştıırma etkinliğin anlam boyutunu irdelemekte ve dinleme metninde geçen önemli noktalar hakkında açık uçlu sorular tipinde alıştıırmaya yer verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaşadıkları bölge ile metinde geçen bilgiler doğrultusunda çözüm üretmeleri gerektiği bir soruya cevap vermeleri istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği diğer beceriler ile anlam boyutu açısından uyum halindedir. Diğer dil becerileri desteklemesi açısından etkinlik sonrasında okuma, konuşma ve yazma dil becerilerini doğrudan destekleyici nitelikte alıştıırmalara yer verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Emek Mahallesi, İhtisas Sokak, Deniz Sokak** ve Kişiler Arası İlişkiler kültür alt kategorisinden **Merve Yılmaz** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. İş Mektupları

Bu bölümde “Microsoft ve İşsiz Temizlikçi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde ve sırasında dinleme sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir etkinliğe rastlanmamıştır. Dinleme sonrasında ise etkinliğin anlam boyutunu incelemeye yönelik doğru/yanlış alıştıırtmasına yer verilmiştir. Ayrıca dinleme etkinliği için öğrencilerden uygun bir başlık bulmaları istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam boyutu açısından diğer beceriler ile uyum halinde olup etkinlik sonrasında alıştırmalar doğrudan okuma ve koşma dil becerilerini destekleyici nitelikte verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **ABD** ve Kişiler Arası İlişkiler kültür alt Kategorisinden **zgr** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.2.6. Türkçeye Yolculuk ğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. nitesi (Anahtar Kelime Proje) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk ğretim Seti B2 ders kitabının 6. nitesinde “Kuzey Buz Denizi’ndeki Araştırma Yolculuğu Sona Erdi” ve “Hepimiz İnsanız” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu nitede “Bu Benim Projem” ve “Proje Hazırlama Klavuzu” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Bu Benim Projem

Bu bölümde “Kuzey Buz Denizi’ndeki Araştırma Yolculuğu Sona Erdi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin etkinlik öncesinde doğrudan herhangi bir aktivite veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak bölüm genelinde işlenen konular ve etkinliğin başlığı öğrenciye etkinliğin konusunun ve içeriğinin tahmin edilmesine yönelik ipuçları verebilir. Etkinlik sırasında dinleme sürecine ilişkin herhangi bir etkinliğe rastlanmamıştır, etkinlik sonrasında ise dinleme sürecine ilişkin dinleme metninin anlam boyutuna yönelik çoktan seçmeli tipinde araştırma yer almıştır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam btnlğu açısından diğer beceriler ile uyum halinde olup etkinlik sonrasındaki alıştırma diğer becerileri desteklemesi açısından okuma becerisini destekleyici nitelikte verilmiştir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Etkinlikte Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Kuzey Buz Denizi, ABD, Almanya ve Atlas Okyanusu** kültür unsurlarına yer verilmiştir.

B. Proje Hazırlama Klavuzu

Bu bölümde “Hepimiz İnsanız” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliğinde dinleme sürecine ilişkin etkinlik öncesinde doğrudan herhangi bir etkinlik bulunmamaktadır, ancak etkinliğin başlığı ve bölümde işlenen konular öğrenciye konuyu ve içeriği tahmin etmesi konusunda ipuçları sunabilir. Dinleme sırasında dinleme sürecine ilişkin herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma rastlanmamıştır, etkinlik sonrasında dinleme sürecine ilişkin metnin anlam boyutuna yönelik çoktan seçmeli alıştırma bulunmaktadır.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam bütünlüğü açısından diğer beceriler ile uyum halindedir ve dinleme etkinliği sonrasındaki alıştırma diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından okuma becerisini doğrudan destekleyici niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde değerler ve eğitim kültür kategorisinden **anket çalışmaları** unsuruna rastlanmıştır.

4.1.2.7. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Enerji Kaynakları) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 7. ünitesinde “Modern Dünyanın Hammadesi: Petrol” ve “Dünyanın En Etkili Enerji Tasarrufu Yapan Şehirleri” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından

incelenecektir. Bu ünite de “Enerji Kaynakları” ve “Enerjimiz Tüküyor Mu?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Enerji Kaynakları

Bu bölümde “Modern Dünyanın Hammadesi: Petrol” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlikte dinleme sürecine ilişkin etkinlik öncesinde ve sırasından herhangi bir aktivite, soru veya alıştıırma bulunmamaktadır. Etkinlik sonrasında dinleme sürecine ilişkin etkinlik metnine göre verilen cümlelerin boşluklarını doldurma etkinliğine yer verilmiştir. Ayrıca dinleme etkinliğinin konusuna uygun öğrencilerden bir başlık bulmaları istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam boyutu açısından bölüm genelinde işlenen konular doğrultusunda uyum halindedir. Diğer dil becerileri desteklemesi açısından etkinlikte okuma ve konuşma dil becerilerini destekleyici nitelikte alıştıırmalar yer almaktadır.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde tarih bilinci kültür kategorisinden savaşlarda ucu bulanmış oklar- **Rum ateşi**, Alman Diesel Firması tarafından **motor icadı** ve Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Bağdat, ABD, Titusville** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. Enerjimiz Tüküyor Mu?

Bu bölümde “Dünyanın En Etkili Enerji Tasarrufu Yapan Şehirleri” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde dinleme sürecine ilişkin herhangi bir aktivite bulunmamaktadır, ancak bölümde işlenen konular ve etkinliğin başlığı etkinliğin konusunu ve içeriğini

tahmin etmeye yönelik öğrenciye ipuçları verebilir. Etkinlik sırasında herhangi bir aktivite, alıştırma veya soruya rastlanmamıştır, etkinlik sonrasında ise dinleme sürecine ilişkin etkinliğin anlam boyutunu inceleyen boşluk doldurma alıştırması yer almıştır, aynı zamanda metin içerisinde önemli noktalar listelenmiş ve metne göre ülkeler ile ilişkilendirmeleri sağlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin yaşadıkları şehirlerdeki enerji tasarrufu ile ilgili alınan önlemleri anlatmaları istenmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam bütünlüğü açısından diğer beceriler ile uyum halindedir. Etkinlik sonrasında verilen alıştırmalar diğer dil becerileri desteklemesi açısından okuma ve konuşma dil becerilerini doğrudan destekleyici özelliklere sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Etkinlikte tarih bilinci kültür kategorisinden **Endüstri Devrimi** ve Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **İzlanda, Oregon, Portlan, Vancouver, Kopenhag, Danimarka** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.1.2.8. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Canlılar Alemi) Dinleme Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 8. ünitesinde “Kurt İle Kuzu” ve “Gül ve Bülbül Hikayesi” olmak üzere dinleme becerisine ait iki etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler dinleme süreci (dinleme öncesi, dinleme esnası, dinleme sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite de “Hayvanların Dünyası” ve “Çiçeklerin Dili” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hayvanların Dünyası

Bu bölümde “Kurt İle Kuzu” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde ve sırasında dinleme sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak etkinliğin öncesinde etkinliğin başlığı etkinliğin içeriği ve konusu hakkında öğrenciye ipuçları verebilir. Etkinlik

sonrasında etkinliğin anlam boyutunu inceleyen cümleler listelenmiş ve öğrenciler tarafından metnin asıl amacının işaretlenmesi istenmiştir, ayrıca etkinlik içerisinde cümleler listelenerek verilen duygusal ifadeler ile öğrenciler tarafından boşluk doldurma tipinde alıştırmaya yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği bölüm genelinde işlenen konular doğrultusunda diğer beceriler ile uyum halindedir. Diğer becerileri desteklemesi açısından etkinlik sonrasında yer alan alıştırmalar doğrudan okuma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Dinleme etkinliğinde Edebiyat/sanat/Müzik kültür kategorisinden **Kurt İle Kuzu Hikayesi, aklı başına gelmek deyimi, birinin karşısında dikilmek deyimi, kafaya koymak deyimi** ve Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Ağabey, Kardeş, Anne, Baba, Amca** kültür unsurlarına yer verilmiştir.

B. Çiçeklerin Dili

Bu bölümde “Gül ve Bülbül Hikayesi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik dinleme sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Dinleme etkinliği öncesinde dinleme sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırmaya bulunmamaktadır, ancak etkinliğin başlığı ve bölümde işlenen konular doğrultusunda öğrenci ipuçları elde edebilir. Etkinlik sırasında herhangi bir soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır, etkinlik sonrasında etkinliğin anlam boyutuna yönelik çoktan seçmeli ve eşleştirme alıştırmalarına yer verilmiştir.

2) Dinleme etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Dinleme etkinliği anlam bütünlüğü açısından bölümdeki diğer beceriler ile uyum halindedir. Diğer dil becerilerini desteklemesi açısından doğrudan okuma dil becerisini destekleyici alıştırmalara sahiptir.

3) Dinleme etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Etkinlikte hedef kültüre ait Edebiyat/Sanat/Müzik kültür kategorisinden **Gül ve Bülbül Hikayesi**, edebiyatın bir parçası olan **methiye** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

4.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Okuma Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

4.2.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Okuma Etkinliklerinin İncelenmesi

4.2.1.1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Mesleğimde İlerliyorum) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 1. ünitesinde “Yıllar Sonra”, “Başarılı İnsanların Farklı Yaptığı 12 Şey” ve “Üniversite Öğrencileri Yer Değiştirerek Daha Çok Öğreniyor” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “İş Hayatı”, “Püf Noktası” ve “Eğitim ve Bilgilendirime” bölümlerine yer verilmiştir.

A. İş Hayatı

Bu bölümde “Yıllar Sonra” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine yönelik okuma öncesinde metnin konusunu anlamaya yönelik herhangi bir soru, aktivite veya doğrudan alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında üniteye hazırlık amaçlı 3 soru yer almaktadır. Okuma sırasına yönelik okuma sırasında doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamaktadır; okuma sonrasında okuma sürecine ilişkin etkinliğin ana temasını irdeleyen açık uçlu sorular verilmiştir, aynı zamanda kalıp sözler ve kelime öbekleri liste halinde verilerek anlamlarının öğrenciler tarafından tahmin edilmesi istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği sonrasında verilen alıştırmalar diğer üç temel dil becerilerini de destekleyici niteliklere sahiptir. Aynı zamanda etkinlik sonrasında kelime haznesini geliştirebilecek kelime öbekleri ve kalıp sözler listelenerek verilmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği kültür unsurları açısından Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Ertan Demirkıran, Polat, Mehmet ve Ayşe** kişi adlarına; Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **İstanbul Şehremini Lisesi**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Beyazıt**; Edebiyat/Sanat kültür kategorisinden **Çıkarmak, Nasipten Öteye Köy Yoktur ve Saçlarına Ak düşmek** deyim ve ata sözlerine ve resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Beyefendi, Maşallah ve Hayırlısı Olsun** sözlerine rastlanmıştır.

B. Püf Noktası

Bu bölümde “Başarılı İnsanların Farklı Yaptığı 12 Şey” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrudan incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde okuma sürecine ilişkin okuma öncesinde doğrudan herhangi bir soru, aktivite veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünite başında üniteye hazırlık amaçlı 3 soru alıştırması mevcuttur. Etkinlik sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır; okuma sonrasında ise anlam bütünlüğünü irdeleyen eşleştirme alıştırma verilmiş, ayrıca verilen atasözleri listesinden metinde geçen konular ile ilgili olanlarının seçilmesi istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliğinde diğer temel dil becerilerinin geliştirilmesi gözetilmiş konuşma dil becerisini doğrudan destekleyici nitelikte alıştırma yer almıştır.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde kültür unsurlarından herhangi bir unsura rastlanmamıştır.

C. Eğitim ve Bilgilendirme

Bu bölümde “Üniversite Öğrencileri Yer Değiştirerek Daha Çok Öğreniyor” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak okuma öncesine yönelik olarak ünite başında 3 sorudan oluşan hazırlık çalışması bulunmaktadır. Dinleme sonrasında metni anlamaya yönelik doğru/yanlış tipinde alıştırmalar yer almıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer dil becerilerini desteklemesi açısından dinleme ve konuşma dil becerileri destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği kültürel unsurları taşıması açısından Kişiler Arası İlişkiler/Kişiler kültür kategorisinden **Erasmus, Ahmet Yesevi, Mevlâna, İbni Sina, Leonardo Da Vinci, Kaşgarlı Mahmut, Yusuf Has Hacıp, Sultan Veled ve Şems-i Tebrizi;** Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Avrupa, Afganistan, Horasan ve Belh;** Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **Ersamus, Leonardo da Vinci ve Mevlana değişim programları;** Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **Hümanizm akımı** kültürel unsurları ile desteklenmiştir.

Not: Ünitenin sonunda “Püf Noktası” adlı bir serbest okuma metni yer almakta ve kültür unsurlarını taşıması açısından önem taşımaktadır. Serbest okuma metninde Sanat/Müzik kültür kategorisinden **çömlekçilik sanatı** kültür unsuruna rastlanmıştır.

4.2.1.2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Değerlerimiz) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 2. ünitesinde “Murat Evren’le Röportaj”, “İki Arkadaş” ve “Komşuluk” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Evlilik Hayatı”, “Arkadaşlık” ve “Komşuluk” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Evlilik Hayatı

Bu bölümde “Murat Evren’le Röportaj” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, alıştırma veya soru bulunmamaktadır, ancak okuma öncesine yönelik ünite başından 3 sorudan oluşan bir hazırlık çalışması yer almaktadır. Okuma sonrasında ise okuma metnini anlamaya yönelik cümleler listelenmiş ve öğrencilerden cümleleri metne göre eşleştirmeleri istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer dil beceri ile uyum halindedir; diğer dil becerilerini desteklemesi açısından doğrudan bir alıştırmaya rastlanmamıştır, ancak öğretmen tarafından öğrencilere metnin konusu hakkında konuşma becerisini destekleme amaçlı sorular yöneltilir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Murat Evren** kişi adına, aile yapıları ve ilişkiler kültür alt kategorisinden **anne, baba, eş**; resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Sayın** ve günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda kullanılacak sözler kültür alt kategorisinden **Güle Güle** ve **Hoşça kal** sözlerine rastlanmıştır.

B. Arkadaşlık

Bu bölümde “İki Arkadaş” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir alıştırma, soru veya aktivite bulunmamaktadır, ancak ünite başında okuma öncesine

yönelik 3 sorudan oluşan üniteye hazırlık çalışması yer almaktadır. Okuma sonrasında metni anlama yönelik metinde geçen durumlar ile ilgili açık uçlu sorular, metinde geçen kişilerin özelliklerini listeleme ve okuma metninin özetleme alıştırmaları yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer dil becerileri ile uyum halindedir. Okuma etkinliği sonrasında açık uçlu sorular tipindeki alıştırma konuşma ve hikâyeyi özetleme çalışması yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir. Ayrıca iki cümlede anlatılanların tek cümle halinde yazılması ile hem yazma hem de dilbilgisi becerileri desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Kişiler Arası İlişkiler Kültür kategorisinden **Meroz ve Kral Denis**, Aile yapıları ve ilişkiler alt kültür kategorisinden **Kız Kardeş ve Nişanlı** ve Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Siragüza** kültür öğelerine rastlanmıştır.

C. Komşuluk

Bu bölümde “Komşuluk” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında doğrudan herhangi bir alıştırma, aktivite veya soru bulunmamaktadır, ancak ünite başında okuma öncesine yönelik 3 soru halinde üniteye hazırlık amaçlı bir alıştırma yer almaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğrudan bir alıştırma veya soru bulunmamaktadır, ancak metin içerisinde bulunan kalıp söz ve deyimlerin öğrencilerin anlamasını sağlayan çoktan seçmeli bir alıştırma yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği sonrasında diğer temel dil becerilerini desteklemesi açısından konuşma becerisini destekleme amaçlı atasözleri liste halinde verilmiş ve sınıfta

tartışılması istenmiştir. Ayrıca yazma becerisini destekleyici nitelikte cümle tamamlama alıştırmaları yer almaktadır.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği Kişiler Arası İlişkiler/Aile yapıları ve ilişkiler kültür kategorisinden **Ağabey ve Abla** ve Sanat/Edebiyat kültür kategorisinde **“Misafir on rızıkla gelir, birini yer dokuzunu bırakır.”**, **“Misafirin geldiği eve bereket gelir.”**, **“Ev alma komşu al.”**, **“Komşu komşunun külüne muhtaçtır.”**, **“Komşuda pişer bize de düşer.”**, **Hayır söyle komşuna hayır çıksın karşına.”** ve **“Komşu hakkı tanrı hakkıdır.”** Ata sözleri ile desteklenmiştir.

Not: Ünitenin sonunda “İmece” adlı bir serbest okuma metni bulunmakta ve kültürel unsurları barındırması açısından önem taşımaktadır. Serbest okuma metninde Değerler, inançlar ve davranışlar kültür kategorisinden **İmece** (Bir köy ya da köy topluluğu içinde işlerin gönüllü ya da zorunlu olarak el birliği içinde yapılması) davranışı yer almaktadır.

4.2.1.3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Bir Ömür Böyle Geçti) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 3. ünitesinde “Sevgili Anneciğim ve Babacığım”, “Kimse Beni Anlamıyor!” ve “Huzurevinde Kahvaltı” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite de “Hayata İlk Adım”, “Rüzgâr Gibi Geçti” ve “Bu Da Geçer Ya hu!” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hayata İlk Adım

Bu bölümde “Sevgili Anneciğim ve Babacığım” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünite başında okuma öncesine

yönelik 3 soru halinde üniteye hazırlık için bir alıştırma yer almaktadır. Okuma etkinliği sonrasında ise metin içerisinde yer alan deyimler liste halinde verilmiş ve öğrencilerden deyimleri liste halinde verilen anlamları ile eşleştirmeleri istenmiştir. Ayrıca verilen deyimler doğrultusunda deyimler içeren cümle yazdırma alıştırması yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği sonrasında verilen aktiviteler yazma ve konuşma dil becerilerini destekleyici niteliktedir. Çocuklar ve ebeveynler arasındaki ilişkiler doğrultusunda bilgiler konuşma dil becerisini destekleme amaçlı öğrencilerin görüşüne sunulmuştur. Deyimler içeren cümle ve iki cümlede anlatılanların tek cümle halinde yazdırma alıştırmaları yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği metni içerisinde Kişiler Arası İlişkiler/Aile yapıları ve ilişkileri kültür alt kategorisinde **Anne ve Baba** kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. Rüzgâr Gibi Geçti

Bu bölümde “Kimse Beni Anlamıyor!” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru veya alıştırma yer almamaktadır, ancak ünitenin başında okuma öncesine yönelik 3 soru halinde üniteye hazırlık aktivitesi mevcuttur. Okuma sonrasında metni anlamaya yönelik metin içerisindeki kahraman ile ilgili özellikler listelenerek öğrenciler tarafından işaretlemesi istenmiştir. Metin doğrultusunda açık uçlu sorular halinde bilgiler verilerek öğrenci görüşüne sunulmuştur. Ayrıca metnin ana temasını sorgulayan metin özetleme çalışması yer almıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği sonrasındaki alıştırmalar konuşma ve yazma aynı zamanda dilbilgisi becerilerini destekleyici niteliklere sahiptir. Açık uçlu sorular tipinde verilen bilgiler öğrencinin görüşüne sunularak konuşma becerisi, özetleme ve iki cümlede anlatılanların tek cümle halinde yazdırma çalışmaları yazma dil becerisini destekler niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği kültür unsurları taşıması açısından Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Karadeniz Bölgesi ve Doğu Karadeniz**; Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Ahmet, Melek, Canan, Deniz, Kerem, Leyla** ve aile yapıları ve ilişkileri kültür alt kategorisinden **Anne, Oğul, Baba, Kız Kardeş, Hanım, Teyze** ve günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Affedersiniz ve Vallahi** kültür unsurları ile desteklenmiştir.

C. Bu Da Geçer Ya Hu!

Bu bölümde “Huzurevinde Kahvaltı” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünite başında okuma öncesine yönelik 3 sorudan oluşan hazırlık çalışması mevcuttur. Okuma sonrasında ise metne göre hazırlanan açık uçlu sorular tipinde alıştırma yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer dil beceri ile uyum halindedir. Diğer dil becerilerini desteklemesi açısından okuma sonrasında yer alan açık uçlu sorular konuşma ve yazma dil becerilerini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Muhammad Aydarus, Fatma Nine, Ali Amca, Helal Masomi**, aile yapıları ve ilişkileri kültür alt kategorisinden **Anne, Baba, Nine, Amca**; Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Zonguldak, Etiyopya, Afganistan**; Değerler ve Eğitim kültür alt kategorisinden **Bülent Ecevit Üniversitesi, TÖMER** ve günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden “**Allah devlete millete zeval vermesin.**”, “**Allah onlardan razı olsun, Allah hepsine zihin açıklığı versin.**”, “**Maşallah, Allah nazardan saklasın!**”, “**Allah hepsinden razı olsun.**” Ve “**Allah tez zamanda ailelerine kavuştursun.**” Kültür unsurlarına rastlanmıştır.

Not: Ünitenin sonunda “Türklerde Ad Koyma Geleneği” adlı bir serbest okuma metni bulunmakta ve kültürel unsurları içermesi açısından önem taşımaktadır. Serbest okuma metninde Adet olmuş davranışlar kültür kategorisinden Türklerde **Ad Koyma geleneği; Eski Türk yaşayışında Ad Koyma Geleneği** ve Edebiyat/sanat kategorisinden “**Adını biz verdik, yaşımı Allah versin, hayırlı evlat olsun, âmin!**” kültürel unsurlara rastlanmıştır.

4.2.1.4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (Mutfakta Kim Var?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 4. ünitesinde “Birinin Yemeği, Diğerrinin Zehridir”, “Ölçüyü Kaçırarak” ve “Yemek Yapmak Uzmanlık İster” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Yemekte Ne Var?”, “Su Gibi Aziz Ol!” ve “Yemek Yapma Sanatı” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Yemekte Ne Var?

Bu bölümde “Birinin Yemeği, Diğerrinin Zehridir” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine doğrudan herhangi bir alıştırma, aktivite veya soru bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında okuma öncesine yönelik 3 soru halinde bir hazırlık çalışması yer almaktadır. Okuma sonrasında ise okuma metnini anlamaya yönelik metin içindeki bilgilerden oluşturulan tabloda çoktan seçmeli tipinde bir alıştırma yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği bilgilendirici boyutta olduğundan dolayı doğrudan veya dolaylı olarak diğer becerilerin geliştirilmesini amaçlamamaktadır.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Kişiler Arası ilişkiler kültür kategorisinden **Dr. James D'Adamo ve Yaman Akalın** ve Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden '**Bir İnsanın Gıdası Başkası İçin Zehir Olabilir**' adlı kitap kültür unsurlarına rastlanmıştır.

B. Su Gibi Aziz Ol!

Bu bölümde "Ölçüyü Kaçırarak" adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir alıştırma, aktivite veya soru bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında okuma öncesine yönelik 3 sorudan oluşan üniteye hazırlık çalışması mevcuttur. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik metin içerisinde anlatılan konunun açık uçlu sorular tipinde özetlenmesi istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer dil becerileri ile uyum halindedir. Okuma sonrasında verilen açık uçlu sorular yazma becerisini destekleyici niteliktedir. Ayrıca tartışma alıştırmaları ile dinleme ve konuşma dil becerileri de geliştirilebilir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Diyarbakır'ın Bağlar İlçesi**; Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek kültür alt kategorisinden **Meyan Şerbeti**; Kişiler Arası İlişkiler/Aile Yapıları ve İlişkileri kültür alt kategorisinden **Baba, Kız** ve Değerler, İnançlar ve Davranışlar kültür kategorisinden **Ramazan Ayı** öğelerine rastlanmıştır.

C. Yemek Yapma Sanatı

Bu bölümde “Yemek Yapmak Uzmanlık İster” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, aktivite veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında okuma öncesine yönelik 3 sorudan oluşan üniteye hazırlık çalışması yer almaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik metne göre cümleleri tamamlama ve metindeki bilgilerden oluşturulan listede doğru/yanlış tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği sonrasındaki tamamlama alıştırmaları yazma dil becerisini ve sınıf içinde metinde verilen bilgiler doğrultusunda tartışma alıştırmaları dinleme ve konuşma dil becerilerini destekleyici niteliğe sahiptir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği kültür unsurları taşıması açısından herhangi bir kültür unsuru ile desteklenmemiştir.

Not: Ünitenin sonunda yer alan “Misafir Umduğunu Değil Bulduğunu Yer” adlı serbest okuma metni kültür unsurlarını taşıması açısından önem arz etmektedir. Serbest okuma metninde Türk kültüründeki Gelenekler kültür alt kategorisinden **Misafirperverlik** ve Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **“Misafir Umduğunu Değil Bulduğunu Yer.”** Kültür öğelerine rastlanmıştır.

4.2.1.5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Tercihiniz Nedir?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 5. ünitesinde “İstanbul’da Yaşama Sanatı”, “Bir Elmanın Yarıları Sen Yarıları Ben” ve “Sanata Adanmış Bir Ömür” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Nerede Yaşamak İstersiniz?”, “Kimin Hayatı Daha Zor?” ve “Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Nerede Yaşamak İstersiniz?

Bu bölümde “İstanbul’da Yaşama Sanatı” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Etkinlik öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, aktivite veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında okuma öncesine yönelik 3 soru halinde üniteye hazırlık çalışması yer almaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik metinde verilen bilgiler doğrultusunda doğru/yanlış ve metinde geçen cümleleri dolaylı anlatım şeklinde yazma alıştırmaları yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer temel becerileri desteklemesi açısından okuma öncesinde hazırlık çalışması konuşma ve okuma sonrasındaki alıştırmalar ile hem yazma hem de dilbilgisini destekleyici özelliğe sahiptir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **İstanbul, Beyazıt, Boğaz, Sultanahmet, Ayasofya, Eyup, Çengelköy, Kız Kulesi, Eminönü, Kavaklar, Adalar, Bebek, Sarıyer, Kanlıca, Beyoğlu, Koska, Güllüoğlu**; Tarih bilinci kültür alt kategorisinden **Roma, Bizans, Osmanlı imparatorlukları**; Günlük Yaşam/Yiyecek-İçecek kültür alt kategorisinden **Badem Ezmesi, Su Muhallebisi, Yoğurt, Baklava, Helva, Taze Kahve** ve Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden

Kurukahveci Mehmet Efendi, Napolyon Bonapart, Lamartine, Lady Dorina, Petrus Gyllius ve Fatih Sultan Mehmet kişi adları ile desteklenmiştir.

B. Kimin Hayatı Daha Zor?

Bu bölümde “Bir Elmanın Yarısı Sen Yarısı Ben” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, alıştırma veya aktivite bulunmamaktadır, ancak ünite başındaki 3 soru halinde hazırlık çalışması okuma öncesi niteliktedir. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğrudan soru bulunmamaktadır. Okuma metninde cinsiyete göre özellikler liste halinde verilmiş ve öğrenciler tarafından bu özelliklerin sınıflandırılması istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer temel dil becerilerini desteklemesi açaşından konuşma ve dinleme dil becerilerini destekleyici niteliktedir. Okuma etkinliği sonrasında cinsiyete göre listelenmiş özellikler üzerinde sınıf içi tartışma alıştırması konuşma ve dinleme dil becerilerini desteklemektedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Kadın ve erkeklerin özelliklerini anlatan okuma etkinliğinde kültür ögelerinden herhangi bir ögeye rastlanmamıştır.

C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?

Bu bölümde “Sanata Adanmış Bir Ömür” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında metni anlamaya ve okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir alıştıırma, soru veya etkinlik bulunmamaktadır, ancak ünitenin başındaki 3 sorudan oluşan hazırlık çalışması dolaylı olarak okuma öncesine yönelik niteliktedir. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğrudan sorular bulunmamaktadır, ancak etkinliğin ana teması ve başlığı açık uçlu sorular tipinde sorgulanmıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer temel dil becerilerini destekleyici nitelikte alıştıırmalara sahiptir. Etkinlik öncesi ünite başındaki hazırlık çalışması konuşma ve dinleme ve etkinlik sonrasındaki açık uçlu sorular yazma dil becerisini desteklemektedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Mimar Sinan, Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, Şehzade Mehmet**; Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Edirne**; Sanat/Müzik kültür kategorisinden Sanat adamı olan Mimar Sinan'ın **Şehzadebaşı Camisi, Süleymaniye Camisi, Selimye Camisi** ve günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Efendim, Emriniz başım üstüne sultanım, Allah'a Şükür** kültür ögelerine rastlanmıştır.

Not: Ünitenin sonunda kültürel unsurları taşıyan “Duyguların Dili Oya Sanatı” adlı bir serbest okuma metni yer almaktadır. Serbest okuma metninde Coğrafya/Mekân kültür kategorisinden **Anadolu** ve Sanat/Müzik kültür kategorisinden kadınların kendisiyle duygularını ifade ettiği **Oya sanatı** kültür ögelerine rastlanmıştır.

4.2.1.6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Neler Oluyor Hayatta?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 6. ünitesinde “İlginç Olaylar”, “Sıra Dışı Başarılar” ve “Şans Oyunları” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “İlginç Doğa Olayları”, “Sıra Dışı Deneyimler” ve “Sırlar Dünyası” bölümlerine yer verilmiştir.

A. İlginç Doğa Olayları

Bu bölümde “İlginç Olaylar” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamaktadır, ancak her üniteye olduğu gibi ünitenin başındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yöneliktir. Okuma sonrasında ise verilen cümleleri metin içerisindeki boşluklara yazma ve birden fazla yargıları tek cümle halinde yazma alıştırmaları yer almıştır, ayrıca sınıfta konuşma ortamını oluşturmak adına öğretmen tarafından öğrencilere metnin konusu çerçevesinde açık uçlu sorular yöneltilir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma öncesine yönelik ünite başında yer alan üniteye hazırlık çalışması ile dinleme ve konuşma dil becerileri, metin içerisindeki boşluklara getirecek olan sözler ile okuduğunu anlama ve birden fazla yargıları içeren cümleleri tek cümle haline getirme alıştırmaları ile yazma dil becerisi desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Venezuela, Catatumbo Nehri, Marakaibo Gölü, And Dağları, Avustralya, Amerika ve Michigan Gölü** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

B. Sıra Dışı Deneyimler

Bu bölümde “Sıra Dışı Başarılar” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine doğrudan herhangi bir aktivite bulunmuyor, ancak her ünitenin başında bulunan üniteye hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik birer soru yer almaktadır. Okuma etkinliği sonrasında ise metinde geçen kahramanların özellikleri listelenmiş ve öğrencilerden bu özelliklerin kime ait

olduğunu işaretlemeleri ve metni özetlemeleri istenmiştir, metinde geçen bazı kelimeler ve eş anlamları listelenmiş ve eşleştirme çalışması yapılmıştır. Ayrıca metinde geçen kahramanların özellikleri 6 açık uçlu soru halinde öğrencilerin görüşüne sunulmuştur.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Etkinlik öncesinde ünitenin başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular dinleme ve konuşma dil becerilerini ve etkinlik sonrasındaki metni ve kahramanların özelliklerini özetleme alıştırmaları yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Avustralya, Sidney, Büyük Okyanus, Güney Amerika'nın ucundaki Cape Horn, Güney Afrika, Hint Okyanusu, Sidney Limanı**; Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Phyllis Turner, Jessica Watson, Jesse Martin, Ben Underwood** kişi isimleri ve Değerler ve Eğitim kültür alt kategorisinden **Adelaide Üniversitesi** kültür öğelerine rastlanmıştır.

C. Sırlar Dünyası

Bu bölümde “Şans Oyunları” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında doğrudan herhangi bir aktivite bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında üniteye hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik bir soru yer almaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik metinde geçen bilgiler doğrultusunda doğru/yanlış alıştırmaları ve aynı zamanda metin bilgilerine yönelik 6 sorudan oluşan tablo oluşturulmuş ve öğrencilerin görüşüne sunulmuştur.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Etkinlik öncesindeki hazırlık çalışması ve etkinlik sonundaki alıştırmalar dinleme ve konuşma dil becerilerini destekleyici özelliğe sahiptir. Etkinlik sonrasındaki

doğru/yanlış alıştırması okuduğunu anlama yönelik olup yazma dil becerisine yönelik herhangi bir alıştırmaya rastlanmamalıştır.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği metni Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorisinden **Joan Ginter** kişi ismiyle desteklenmiştir.

Not: nitenin sonunda kültürel unsurları taşıyan “Takma Kanatlarla Uçmayı Başardı”, “Okuyanusu Kas Gücüyle Geçti” ve “Kutup Çizgisini Bisikletle Geçti” adlı serbest okuma metni yer almaktadır. Türklerin sıra dışı başarılarını anlatan serbest okuma metninde Kişiler Arası İlişkiler kültür alt kategorisinden **Hezarfen Ahmet Çelebi, İsmail Cevheri, Evliya Çelebi, Erden Eruç, Gürkan Genç**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **İstanbul Okmeydanı, Galata Kulesi, Boğaz, Atlas Okyanusu, Pasifik Okyanusu, Hint Okyanusu** ve Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **Seyahetneme** eseri kültür ögelerine rastlanmıştır.

4.2.1.7. Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. nitesi (ğrendim, Çalıştım, Başardım) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklım Türkçe ğretim Seti B2 ders kitabının 7. nitesinde “ğrenme Devam Ediyor”, “ğrenme Çeşitleri Testi” ve “Onlar Çalıştılar ve Başarılı Oldular” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu nitede “Nasıl ğreniyorum?”, “Nasıl Çalışıyorum?” ve “Nasıl Başardılar?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Nasıl ğreniyorum?

Bu bölümde “ğrenme Devam Ediyor” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir etkinliğe rastlanmamıştır, ancak ünitenin başındaki üniteye hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik bir soru mevcuttur. Okuma sonrasında ise metni anlamaya

yönelik var/yok alıştırmaları yer almaktadır. Ayrıca etkinlik sonrasında verilen cümlelerin metne göre tamamlanması istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Etkinlik sonrasındaki metinden alınan önemli noktalarına yönelik cümlelerin tamamlama alıştırmaları yazma dil becerisini ve etkinlik öncesindeki hazırlık çalışmasında bulunan soru ile dinleme ve konuşma dil becerileri desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde kültür kategorilerinden öğeler taşıması açısından herhangi bir kültür öğesine rastlanmamıştır.

B. Nasıl Çalışıyorum?

Bu bölümde “Öğrenme Çeşitleri Testi” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında doğrudan herhangi bir alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünitenin başında üniteye hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik bir soru mevcuttur. Okuma etkinliği sonrasında etkinlik testten oluştuğu için metni anlamaya yönelik soru bulunmamaktadır, ancak test sonucu doğrultusunda öğrencinin kendini anlatması istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği öncesindeki hazırlık çalışmasında bulunan okuma öncesine yönelik soru ile dinleme ve konuşma dil becerileri ve etkinlik sonrasında bulunan test sonucuna göre öğrencinin kendini anlatması alıştırma ile yazma dil becerisi desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği test şeklinde olup kültür kategorilerinden herhangi bir öğe ile desteklenmemiştir.

C. Nasıl Başardılar?

Bu bölümde “Onlar Çalıştılar ve Başarılı Oldular” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında diğer bölümlerde de olduğu gibi okuma sürecine yönelik doğrudan herhangi bir alıştıırma, aktivite veya soru bulunmuyor, ancak ünitenin başındaki üniteye hazırlık çalışmasında bulunan bir soru okuma etkinliği öncesine yöneliktir. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik metnin içinde anlatılan kişilerin özellikleri ile ilgili açık uçlu sorular ve metindeki kişilerin özelliklerine yönelik bir liste oluşturulmuş ve öğrencilerin bu özellikleri metindeki kişiler ile ilişkilendirmeleri istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Ünitenin başındaki okuma öncesine yönelik hazırlık çalışmasında bulunan soru ile konuşma ve dinleme dil becerileri ve etkinlik sonrasında bulunan alıştıırma ile yazma becerisi desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği Kişiler Arası İlişkiler kültür alt kategorisinden **Honor de Balzac, William Faulkner, Thomas Mann, Joseph Heller, Ayn Rand, Cemil Meriç, Hüsni Özyeğin**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Manhattan, İstanbul, ABD, Kemer**; Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **Döşegimde Ölürken, Madde 22, Hayatın Kaynağı**; Değerler ve Eğitim kültür alt kategorisinden **İstanbul Yabancı Diller Yüksek Okulu** ve Aile yapıları ve ilişkileri kültür alt kategorisinden **Anne ve Dede** kültür öğelerine rastlanmıştır.

Not: Ünitenin sonunda kültürel unsurları taşıyan “Geçmişten Günümüze Meslekler” adlı bir serbest okuma metni yer almaktadır. Serbest okuma metninde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **İstanbul, Erzurum ve Trabzon** kültür öğelerine rastlanmıştır.

4.2.1.8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Misafir Sever Misiniz?) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B2 ders kitabının 8. ünitesinde “Türkiye’de Misafirperverlik”, “Ticaret Hayatı” ve “Köy Odaları” olmak üzere okuma becerisine ait üç etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Misafirimiz Gelecek”, “İş Yeri Ziyareti” ve “Köylerde Misafirlik” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Misafirimiz Gelecek

Bu bölümde “Türkiye’de Misafirperverlik” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine yönelik doğrudan herhangi bir alıştırmaya, aktivite veya soru bulunmuyor, ancak her ünite olduğu gibi ünitenin başında üniteye hazırlık çalışmasında her okuma öncesine yönelik konuşma ortamı yaratma amacıyla birer soru mevcuttur. Etkinlik sonrasında liste halinde verilmiş metinde geçen kavramların tanımlarıyla ve metne göre bulmaca çözme tipinde verilen kelimelerin eş anlamlarıyla eşleştirme alıştırmaları yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği öncesindeki ünite başında yer alan hazırlık çalışması ile konuşma ve dinleme dil becerisi desteklenmiştir. Okuma etkinliği sonrasındaki bulmaca tipindeki alıştırmaya yazma dil becerisini desteklemekte ve kelime haznesini geliştirmektedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **İngiltere, Orta Asya, Türkiye**, Değerler ve İnançlar/Gelenekler kültür alt kategorisinden **misafirperverlik kültürü**, Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **Misafir bereketi ile gelir, Misafirin on nasibi vardır; birini alır, dokuzunu bırakır, Tanrı misafiri, Misafire hizmet Allah’a hizmettir** sözlerine rastlanmıştır.

B. İş Yeri Ziyareti

Bu bölümde “Ticaret Hayatı” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde diğer ünitelerde olduğu gibi okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite, soru veya alıştırma bulunmamaktadır, ancak ünitenin başındaki üniteye hazırlık çalışmasında bulunan bir soru her okuma etkinliği öncesine yönelik konuşma ortamı yaratma amacıyla hazırlanmıştır. Okuma sonrasında metni anlamaya yönelik herhangi bir soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır. Okuma etkinliği bağlam açısından karışık sırada verilmiş ve öğrencilerden doğru bir sıralama yapmaları istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği diğer becerilerini desteklemesi açısından doğrudan herhangi bir alıştırma, soru veya aktiviteye sahip değildir, ancak ünitenin başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik bir soru içerdiği için konuşma ortamını oluşturmasıyla konuşma ve dinleme dil becerilerini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği Aile yapıları ve ilişkileri kültür alt kategorisinden **Ağabey, Abla**; günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültür alt kategorisinden **Beyefendi, Hanımefendi** ve Yasaklar ve kurallar kültür alt kategorisinden **Türkiye’de iş yeri açma** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

C. Köylerde Misafirlik

Bu bölümde “Köy Odaları” adlı etkinliğe yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, alıştıırma veya aktivite bulunmuyor, ancak dolaylı olarak her üniteye olduğu gibi ünitenin başında üniteye hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik her okuma etkinliği ile ilgili birer soru içermektedir. Okuma etkinliği sonrasında ise metnin içeriği ile cümleler sıralanmış ve öğrencilerden hangi cümlelerin yazara ait olduğunu gerekçesi ile cevaplamaları istenmiştir. Ayrıca cümle türünü belirleme amaçlı cümleler listelenmiş ve öğrencilere eşleştirme alıştıırması yapılmıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Okuma etkinliği öncesine yönelik ünitenin başında bulunan hazırlık çalışması ile konuşma ve dinleme dil becerileri, okuma sonrasında bulunan eşleştirme alıştıırmaları ile okuduğunu anlama ve yazma dil becerisi desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Okuma etkinliği metninde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Anadolu**; Sanat/Müzik kültür kategorisinden **Ozan, Saz** ve Değerler, İnançlar ve Davranışlar/Gelenekler kültür alt kategorisinden **Türkiye’deki Köy Odaları** geleneği kültür ögelerine rastlanmıştır.

Not: Ünitenin sonunda kültürel unsurları taşıyan “Tanrı Misafiri” adlı bir serbest okuma metni yer almaktadır. Okuma etkinliğinde Değerler, inançlar ve Davranışlar kültür kategorisinden **Türkiye’de misafirperverlik ve Türk insanının özellikleri** kültür ögelerine rastlanmıştır.

4.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı Okuma Etkinliklerinin İncelenmesi

4.2.2.1. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 1. Ünitesi (Hayatın İçinden) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 1. ünitesinde “Türk Misafirperverliği”, “Anna Masala Kimdir?”, “Allah’ın Emri Peygamberin Kavliyle”, “Türk Kültüründe Düğün”, “Çocukluğumuzun Ramazanları”, “Aşure Geleneği” ve “Dünyada Bayramlar ve Kutlamalar” olmak üzere okuma becerisine ait altı etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma

sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Türk Sofrasından Düğünlere” ve “Bayramlar” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Türk Sofrasından Düğünlere

Bu bölümde “Türk Misafirperverliği”, “Anna Masala Kimdir?”, “Allah’ın Emri Peygamberin Kavliyle” ve “Türk Kültüründe Düğün” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Türk Misafirperverliği – Anna Masala Kimdir? Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir aktivite bulunmuyor, ancak bölümün başlangıcında hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik sorular barındırmaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular, çoktan seçmeli ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalar bulunmaktadır. Aynı zamanda görsel okuma amaçlı yemek resimleri ile isimleri verilmiş ve öğrenciler tarafından yemeklerin isimlerini uygun olan resmin altına yazmaları istenmiştir.

Allah’ın Emri Peygamberin Kavliyle Makaufi ve Mustafa adlı kişiler arasında geçen diyalogun öncesinde ve sırasında doğrudan herhangi bir soru, alıştırma veya aktivite bulunmuyor, ancak etkinlik diğer konular ile uyum halinde olduğundan dolayı bölümün başlangıcında bulunan hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik sorular bulunmaktadır. Okuma sonrasında ise verilen kelimelerin etkinlik metninde bulunan boşluklara yerleştirme, metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular, doğru/yanlış tipi alıştırma ve verilen cümleleri metnin konusuna uygun bir şekilde sıralama çalışması bulunmaktadır. Aynı zamanda metnin konusuna yönelik konuşma ortamı yaratma amacıyla bir soru öğrencilerin görüşüne sunulmuştur.

Türk Kültüründe Düğün okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan aktiviteler bulunmamaktadır, ancak bölümün başlangıcında bulunan hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik sorular içermektedir. Okuma sonrasında ise okuma metninin konusu doğrultusunda düğün aşamaları ve açıklamaları listelenerek eşleştirme çalışması ve doğru/yanlış tipinde bir alıştırma yer almıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Türk Misafirperverliği – Anna Masala Kimdir? Okuma etkinliği öncesinde yer alan hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma dil becerisini ve okuma sonrasındaki açık uçlu sorular ve diğer alıştırmalar ile yazma ve görsel okuma dil becerileri desteklenmiştir.

Allah'ın Emri Peygamberin Kavliyle etkinlik öncesinde bulunan hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik konuşma ortamı oluşturması açısından ve okumas sonrasında öğrenci görüşüne sunulan metin doğrultusunda bir soru konuşma dil becerisini ve okuma sonrasında bulunan açık uçlu sorular alıştırmalarıyla yazma dil becerisi aynı zamanda sıralama çalışmasıyla organize etme becerisi desteklenmiştir.

Türk Kültüründe Dügün okuma etkinliği diğer beceriler ile uyum halindedir. Okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma dil becerisi ve okuma etkinliği sonrasında bulunan eşleştirme alıştırmaları yazma becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Türk Misafirperverliği – Anna Masala Kimdir? Okuma etkinliğinde Günlük yaşam/Yiyecek-İçecek kültür kategorisinden **Altın renkli börekler, Çoban salataları, imambayıldı, Tarhana, Osmanlı yemeği, hünkarbeğendi;** Yemek zamanları/Sofra adabı kültür alt kategorisinden **yemekten önce ellerin yıkanması ve sıcak peçetelerin gelmesi,** Kişiler Arası İlişkiler kültür alt kategorisinden **Prof. Umur, Suha Umur, Prof. Sahir Erman, Ettore Rossi, Anna Masala;** Değerler ve İnanışlar kategorisinden **misafirperverlik;** Sanat/Edebiyat kategorisinden **Yunus Emre, Oğuz Kağan Destanı, Fevzi Halıcı Şiirlerinden Seçmeler, Poesia Turca Moderna, Canto Ela Spada, Türkiye'ye Aşk Mektuplarım;** Dini kurallara dayalı davranışlar kategorisinden **Sabah erkenden ezanla uyanıp namaz kılma;** Toplumsal uygulamalar, ritüeller, batıl inançlar kategorisinden misafire **'diş kirası' verme;** Coğrafya ve Mekân kategorisinden **Anadolu, İtalya** ve Değerler ve Eğitim kategorisinden **Roma La Sapienza Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Roma Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı** kültür öğelerine rastlanmıştır.

Allah'ın Emri Peygamberin Kavliyle okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Makaufi, Mustafa;** Sanat/Edebiyat kategorisinden **"Kız evi naz evi", "Allah'ın emri peygamberin kavli ile kızınızı evladımıza istiyoruz.", "Kısmetse**

Olur.”, “Madem oğlunuzla kızımız birbirlerini sevmişler, anlaşmışlar, bize de bu işi hayırlısıyla tamamına erdirmek düşer. Sevenlerin arasına girmemek lazım.”; Evlilik gelenekleri kategorisinden **kız isteme ve kahve içme (tuzlu kahve)** kültür öğelerine rastlanmıştır.

Türk Kültüründe Düğün okuma etkinliğinde **Söz Kesme/Söz Verme, Nişan Töreni, Nikah, Kına Gecesi, Düğün, Gelin alma günü** ve aile yapıları ve ilişkileri kategorisinden **Anne, Baba, Gelin ve Damat** kültür öğelerine rastlanmıştır.

B. Bayramlar

Bu bölümde “Çocukluğumuzun Ramazanları”, “Aşure Geleneği” ve “Dünyada Bayramlar ve Kutlamalar” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Çocukluğumuzun Ramazanları okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine yönelik doğrudan alıştırma veya soru bulunmuyor ancak bölümün başında verilen hazırlık çalışmasındaki bir soru okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma etkinliği sonrasında metinde yer alan boşluklara verilen kelimeleri yerleştirme ve metni anlamaya yönelik açık uçlu ve doğru/yanlış tipinde alışırmalar yer almıştır.

Aşure Geleneği okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında bir soru mevcuttur. Okuma sırasında herhangi bir soru, alıştırma veya aktiviteye rastlanmamıştır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular ve doğru/yanlış tipinde alışırmalar bulunmaktadır.

Dünyada Bayramlar ve Kutlamalar okuma etkinliği öncesinde diğer etkinliklerde olduğu gibi okuma sürecine ilişkin bölümün başındaki hazırlık çalışmasında bir soru mevcuttur. Okuma sırasında herhangi bir soru, alıştırma veya aktiviteye rastlanmamıştır; okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğru/yanlış tipinde alıştırma mevcuttur, aynı zamanda metinde geçen bayramlar ve açıklaması listelenerek eşleştirme çalışması yapılmıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Çocukluğumuzun Ramazanları okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki bir soru konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini, boşluk doldurma ve açık uçlu sorular tipindeki alıştırmalar ise yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

Aşure Geleneği bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasındaki bir soru okuma öncesine yönelik konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme dil becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular tipindeki alıştırmalar yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

Dünyada Bayramlar ve Kutlamalar bölümün başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular okuma sürecine ilişkin konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme dil becerilerini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Çocukluğumuzun Ramazanları okuma etkinliği dini kurallara dayalı davranışlar kategorisinden **oruç tutmak, Ramazan, iftar sofrası, sahur davulları, teravih, cemaat; toplumsal uyulamalar, ritüeller, batıl inançlar kategorisinden çocukların ilk defa oruç tuttuklarında baş üstünde gezdirilmesi** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

Aşure Geleneği okuma etkinliğinde Günlük yaşam/Yiyecek-İçecek ve dini kurallara dayalı davranışlar kategorisinden **Aşure**; Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Hz. Adem, Hz. İbrahim, Hz. Nuh**; Toplumsal uygulamalar, ritüeller, batıl inançlar kategorisinden **artan aşurenin meyve ağaçlarının dibine dökülmesi ve daha çok meyve vereceğine inancı** kültür öğeleri yer almaktadır.

Dünyada Bayramlar ve Kutlamalar okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Hz. İsa**; Konuk etme, ikram ve hediyeler kategorisinden **Ramazan Bayramında şeker, kolonya ve tatlı ikramı**; Dini kurallara dayalı davranışlar kategorisinden **Ramazan Bayramı, Paskalya Bayramı, Kumbh Mela Festivali; Festivaller, törenler, kutlamalar** kategorisinden **Venedik Karnavalı, Nevruz Bayramı, Çin Yeni Yılı**; Toplumsal uygulamalar, ritüeller, batıl inançlar kategorisinden **akraba ziyareti, temiz kıyafetler giyilmesi, bayram harçlığı veya hediye verilmesi, Nevruz Bayramında Nevruz Ateşinin yakılması, Venedik**

Festivalinde çeşitli maskeler takılması ve dansların edilmesi, Yıl başı gecesinde uğur getireceğine inanılan yemeklerin yenilmesi, Kumbh Mela Festivalinde Hinduların kutsal nehirlerde yıkanarak arınması, Coğrafya ve Mekân kategorisinden Anadolu, İran, Orta Asya, Çin, Hindistan, Ganj Nehri, Venedik sokakları kültür öğelerine yer verilmiştir.

4.2.2.2. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 2. Ünitesi (Güzel Sanatlar) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 2. ünitesinde “Güzel Sanatlar Nedir?”, “İki Cami Arasında Mihrimah Sultan”, “Türk Resminin En Pahalı Tablosu ‘Kaplumbağa Terviyecisi’” ve “Bu Klasik Müzik Eseriyle Tanıştınız mı?” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Hangisini Tercih Edersiniz?” ve “Ressam ve Müzisyenler” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hangisini Tercih Edersiniz?

Bu bölümde “Güzel Sanatlar Nedir?” ve “İki Cami Arasında Mihrimah Sultan” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlikler belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Güzel Sanatlar Nedir? Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında doğrudan herhangi bir soru, aktivite veya alıştırma bulunmuyor, ancak bölümün başında bulunan hazırlık çalışması bölümdeki okuma etkinliklerinin öncesine yöneliktir. Okuma sırasında herhangi bir alıştırma veya soruya rastlanmamıştır, okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik çoktan seçmeli, doğru/yanlış ve eşleştirme alıştırmaları mevcuttur. Aynı zamanda sanatların tanımı verilmiş ve verilen kelimelerin tahmin edilerek tanımlar ile ilişkilendirilmesi istenmiştir.

İki Cami Arasında Mihrimah Sultan okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine yönelik doğrudan herhangi bir soru veya alıştırma bulunmuyor, ancak bölümün başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular okuma öncesine yönelik

olarak hazırlanmıştır. Okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik çoktan seçmeli ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Güzel Sanatlar Nedir okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başındaki hazırlık çalışması konuşması ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan alıştırmalar ise yazma becerisini destekleyici niteliktedir.

İki Cami Arasında Mihrimah Sultan okuma etkinliği öncesindeki bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında bulunan sorular ile konuşma ve dinleme dil becerileri desteklenmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Güzel Sanatlar Nedir? Okuma etkinliğinde Sanat, Edebiyat Müzik vb. kategorisinden **Nazım (Şiir), Nesir (Düz Yazı), resim, heykel, tiyatro, mimari, sinema, fotoğrafçılık, hat, tezhip, oyma, görsel sanatlar, işitsel sanatlar, karma sanatlar, ritmik sanatlar, yüzey sanatlar, hacim sanatları, dil sanatları, ses sanatları, dans, tapınak, cami, saray** kültür öğelerine rastlanmıştır.

İki Cami Arasında Mihrimah Sultan okuma etkinliği Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Mihrimah Sultan, Kanuni Sultan Süleyman, Rüstem Paşa, Bayezid, Cihangir, Mimar Sinan**; Değerler/Eğitim kategorisinden **Cömertlik**; Dil ve tarih bilinci kategorisinden **Osmanlı**; Coğrafya ve Mekân kategorisinden **Topkapı Sarayı, Diyarbakır, Sultan Ahmet Meydanı, İstanbul, Edirnekapı, Üsküdar, Üsküdar İskele Camisi, Mihrimah Sultan Camisi** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

B. Ressam ve Müzisyenler

Bu bölümde “Türk Resminin En Pahalı Tablosu ‘Kaplumbağa Terviyecisi’” ve “Bu Klasik Müzik Eseriyle Tanıştınız mı?” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Türk Resminin En Pahalı Tablosu ‘Kaplumbağa Terviyecisi’ okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma etkinliği sırasında ilişkin herhangi bir soru, alıştırmaya veya aktiviteye rastlanmamıştır. Okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğru/yanlış, çoktan seçmeli ve var/yok tipinde alıştırmalar bulunmaktadır.

Bu Klasik Müzik Eseriyle Tanıştınız mı? Okuma etkinliği öncesinde bölümün başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik sorular mevcuttur. Okuma sırasında herhangi bir alıştırmaya, soru veya aktiviteye rastlanmamıştır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular ve verilen müzik aletlerinin isimlerini listelenen cümlelerin boşluklarına yazma alıştırmaları bulunmaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Türk Resminin En Pahalı Tablosu ‘Kaplumbağa Terbiyecisi’ okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan alıştırmalar ise okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

Bu Klasik Müzik Eseriyle Tanıştınız mı? Okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular okuma öncesinde konuşma ortamı yaratması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular ve boşluk doldurma tipindeki alıştırmalar yazma ve okuduğunu anlama dil becerilerini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Türk Resminin En Pahalı Tablosu ‘Kaplumbağa Terviyecisi’ okuma etkinliği Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Osman Hamdi Bey**; Sanat/Müzik kategorisinden **Ney, Kaplumbağa Terbiyecisi/Kaplumbağa ve Adam adlı tablo**, Sosyal yaşam alt kategorisinden **Kaplumbağa Terbiyecisi’nin Suna ve İnan Kıraç Vakfı Pera Müzesi tarafından 5 milyon liraya satın alınması**, Coğrafya ve Mekân kategorisinden **Bursa’daki Yeşil Cami, Suna ve İnan Kıraç Vakfı Pera Müzesi** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

Bu Klasik Müzik Eseriyle Tanıştınız mı? Okuma etkinliği Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Antonio Vivaldi, Sergey Prokofyev, Camille Saint Saens, Nikolay Rimski-Korsakov**; Sanat/Müzik kültür kategorisinden **Dört Mevsim, Peter ve Kurt, Hayvanlar Karnavalı ve Arının Uçuşu** adlı müzik eserleri kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

4.2.2.3. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 3. Ünitesi (Fuarlar ve Festivaller) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 3. ünitesinde “Anadolu Kitap Fuarı”, “Bugün Pazar”, “Uluslararası Film Festivalleri” ve “Unutulmaz Filmler” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Kitap Fuarları” ve “Film Festivalleri” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Kitap Fuarları

Bu bölümde “Anadolu Kitap Fuarı” ve “Bugün Pazar” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Anadolu Kitap Fuarı okuma etkinliği öncesinde bölümün başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik herhangi bir alıştırmaya, soru veya aktivite bulunmamaktadır. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik çoktan seçmeli ve var/yok tipinde alıştırmalar mevcuttur. Aynı zamanda metinde verilen deyim ve kalıp sözlerinin anlamlarını metnin içinden öğrenciler tarafından bulunması istenmiştir.

Bugün Pazar okuma etkinliği öncesinde bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik herhangi bir soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır, okuma etkinliği sonrasında ise okuma sürecine ilişkin metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular tipinde alıştırmaya bulunmaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Anadolu Kitap Fuarı okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan alıştırmalar okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir. Aynı zamanda deyimler ve kalıp sözlerinin anlamını bularak yazma alıştırması ile yazma dil becerisi desteklenmiştir.

Buğun Pazar okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma dil becerisini desteklemektedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Anadolu Kitap Fuarı okuma etkinliğinde Sosyal yaşam kültür kategorisinden **Anadolu Kitap Fuarı(ekonomi-satış)**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Malatya** kültür ögeleri yer almıştır.

Buğun Pazar okuma etkinliğinde Günlük yaşam/Boş zaman etkinlikleri kültür kategorisinden **Kitap okuma, Film izlemek, Bulmaca zmek** kültür ögelerine rastlanmıştır.

B. Film Festivalleri

Bu bölümde “Uluslararası Film Festivalleri” ve “Unutulmaz Filmler” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Uluslararası Film Festivalleri okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin herhangi bir soru, alıştırma veya aktiviteye rastlanmamıştır, ancak bölümün başında bulunan hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik soru bulunmuyor, ancak metinde festivaller hakkında anlatılanlardan bilgiler listelenmiş ve bilgileri festivealler ile ilişkilendirme alıştırması yapılmıştır.

Unutulmaz Filmler okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine yönelik herhangi bir alıştırma, soru veya aktivite bulunmamaktadır, ancak bölümün başında bulunan hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma

etkinliği sonrasında ise okuma sürecine ilişkin metni özetleme amaçlı cümleleri metne göre tamamlama ve metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Uluslararası Film Festivalleri okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başındaki hazırlık çalışması konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma sonrasındaki alıştırtma ise okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

Unutulmaz Filmler okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başındaki hazırlık çalışması konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma sonrasındaki metni özetleme alıştırtması ve açık uçlu sorular yazma becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Uluslararası Film Festivalleri - Unutulmaz Filmler okuma etkinlikleri Kişiler arası İlişkiler kategorisinden **Malcolm Crowe, David, Rızvan Khan, Mandira**; Sanat/Müzik kültür kategorisinden **Venedik Film Festivali, Londra Film Festivali, Uluslararası İstanbul Film Festivali, Durban Uluslararası Film Festivali, BenimAdım Khan, Yapay Zeka, Altıncı His**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Amerika, Londra, Birleşik Krallık, Durban, Güney Afrika, KwaZulu-Natal, Venedik'teki Lido adası, Mumbai** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

4.2.2.4. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 4. Ünitesi (İz Bırakanlar) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 4. ünitesinde “Osmanlı Hareminin En Kudretli Üç Valide Sultanı”, “Türk Lirası Üzerindeki Ünlüler”, “Asla Pes Etme” ve “Albert Einstein'dan Başarmak İçin 10 Altın Kural” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Önemli Hayatlar” ve “Başarının Formülü” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Önemli Hayatlar

Bu bölümde “Osmanlı Hareminin En Kudretli Üç Valide Sultanı” ve “Türk Lirası Üzerindeki Ünlüler” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Osmanlı Hareminin En Kudretli Üç Valide Sultanı bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında okuma sürecine ilişkin okuma etkinliği öncesine yönelik sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik herhangi bir alıştırmaya, soru veya aktiviteye rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında doğru/yanlış ve verilen cümleleri metne göre tamamlama alıştırmaları yer almaktadır. Aynı zamanda öğrencilerden metin için yeni bir başlığın gerekçesiyle yazmaları istenmiştir.

Türk Lirası Üzerindeki Ünlüler okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan bir soru veya alıştırmaya bulunmamaktadır, ancak bölümün başlangıcındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik olarak sorular mevcuttur. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular ve var/yok tipinde bir alıştırmaya yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Osmanlı Hareminin En Kudretli Üç Valide Sultanı okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başlangıcındaki hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve etkinlik sonrasında bulunan doğru/yanlış tipindeki alıştırmaya okuduğunu anlama dil becerisini ve metne yeni bir başlığın gerekçesiyle yazma ve cümleleri metne göre tamamlama alıştırmaya yazma dil becerisini destekleyici niteliktedir.

Türk Lirası Üzerindeki Ünlüler etkinlik öncesindeki bölümün başlangıcında verilen hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerileri ve okuma etkinliği sonrasında açık uçlu sorular yazma becerisini ve var/yok tipindeki alıştırmaya ise okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Osmanlı Hareminin En Kudretli Üç Valide Sultanı okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Safiye Sultan, Nurbanu Sultan, III. Murat, III. Mehmet, I. Elizabeth, Kösem Sultan, I. Ahmet, Fatih Sultan Mehmet, 4. Murat, Hatice Tarhan Sultan, Sultan İbrahim, 4. Mehmet**; Dil ve Tarih bilinci kültür alt kategorisinden **Osmanlı Haremi, Osmanlı Devleti**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Ayasofya Camisi, Venedik, Mora, Üsküdar, Çinili Cami, Ukrayna, Edirne Sarayı, Yeni Cami, Enderun Mektebi İstanbul** kültür öğeleri yer almıştır.

Türk Lirası Üzerindeki Ünlüler okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Prof. Dr. Cahit Arf, Mustafa Kemal Ata Tür, Fatma Aliye Hanım, Advie Rabia Hanım, Ahmed Cevdet Paşa, Yunus Emre**, Edebiyat/Sanat/Müzik kültür kategorisinden **“Akıl para ile satılmaz”, “Kiminin parası kiminin duası”, “Para peşin, kırmızı meşin”, “Beş para etmez”, “Parayı veren düdüğü çalar” atasözleri, Nasrettin Hoca, Parayla saadet olmaz kalıp sözü, “Varlığı bir dert, yokluğu yara şarkısı**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Selanik, Dolmabahçe Sarayı, İstanbul, Anadolu, Eskişehir**, Dil ve Tarih Bilinci kültür alt kategorisinden **Milli Mücadele, Yunus Emre Enstitüsü** kültür öğelerine rastlanmıştır.

B. Başarının Formülü

Bu bölümde “Asla Pes Etme” ve “Albert Einstein’dan Başarmak İçin 10 Altın Kural” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Asla Pes Etme okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir etkinlik bulunmuyor, ancak bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında sorular okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik doğru/yanlış tipinde alıştırma yer almaktadır. Aynı zamanda metin içinde geçen terimler ve açıklamaları verilmiş ve öğrencilerin tahminine sunulmuştur.

Albert Einstein'dan Başarmak İçin 10 Altın Kural okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, alıştırma veya aktivite bulunmamakta, ancak bölümün başlangıcında bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular okuma öncesine yönelik olarak sorular içermektedir. Okuma sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular ve var/yok tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Asla Pes Etme okuma etkinliği öncesine yönelik olarak bölümün başlangıcında bulunan sorular konuşma ortamı yaratması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasındaki doğru/yanlış tipindeki alıştırma ve verilen terimleri açıklamaları ile eşleştirme alıştırması okuduğunu anlama becerisini destekleyici özelliktedir.

Albert Einstein'dan Başarmak İçin 10 Altın Kural diğer etkinliklerde de olduğu gibi bölümün başlangıcındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular okuma öncesine yönelik olarak konuşması ortamı yaratması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasındaki açık uçlu sorular yazma becerisini ve var/yok tipindeki alıştırma okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Asla Pes Etme okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Muhammad Ali, Hezarfen Ahmet Çelebi, İsmail Cevheri, Osmanlı Sultanı 4. Murat**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Kentucky Louisville, İrlanda, Amerika, ABD, İstanbul, Boğaz, Üsküdar, Cezayir** kültür öğelerine rastlanmıştır.

Albert Einstein'dan Başarmak İçin 10 Altın Kural okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Albert Einstein** ve Değerler ve eğitim kültür kategorisinden **Azim paha bizilmezdir-Bilgi deneyimden gelir (Çalışkanlık)** kültür kategorilerine rastlanmıştır.

4.2.2.5. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 5. Ünitesi (Dilekçe ve İş Mektupları) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 5. ünitesinde “Burs Başvurusu”, “Dilekçe Örneği”, “İş İsteme Mektubu” ve “Satış Mektubu Örneği” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma

öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite de “Dilekçe Yazıyorum” ve “İş Mektupları” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Dilekçe Yazıyorum

Bu bölümde “Burs Başvurusu” ve “Dilekçe Örneği” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Burs Başvurusu okuma etkinliği öncesine yönelik okuma sürecine ilişkin bölümün başlangıcında dolaylı yönden hazırlık çalışmasında sorular mevcuttur. Okuma sırasında yönelik herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, okuma etkinliği sonrasında ise metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır.

Dilekçe Örneği okuma sürecine ilişkin okuma etkinliği öncesine yönelik bölümün başlangıcında bulunan hazırlık çalışmasında sorular mevcuttur. Okuma sırasında yönelik herhangi bir soru, aktivite veya alıştırmaya rastlanmamıştır, okuma sonrasında yönelik okuma etkinliği sonrasında metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Burs Başvurusu diğer etkinliklerde olduğu gibi okuma öncesine yönelik bölümün başlangıcındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerileri ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini destekler niteliktedir.

Dilekçe Örneği okuma sürecine ilişkin okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başındaki hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini, okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini ve doğru/yanlış tipindeki alıştırmaya okuduğunu anlama becerisini destekler niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Burs Başvurusu okuma etkinliği günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmîyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Merhaba, Nasılsın?, İyiyim teşekkür ederim, Çok teşekkür ederim, çok iyi bir arkadaşsın;** Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Merve, Ali;** Edebiyat/Sanat kategorisinden **Dilekçe** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

Dilekçe Örneği okuma etkinliği Sosyal yaşam kültür kategorisinden **T.C. BAŞBAKANLIK YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLARI BAŞKANLIğI, Kredi ve Yurtlar Kurumu (Kurumlar), Değerler ve Eğitim** kategorisinden **Kırıkkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü;** Coğrafya ve Mekân kategorisinden **Ankara, Kırıkkale, Yahşihan, Yenışehir, Yurtkur;** Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Harry Kane** kültür öğeleri ile desteklenmiştir.

B. İş Mektupları

Bu bölümde “İş İsteme Mektubu” ve “Satış Mektubu Örneği” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

İş İsteme Mektubu okuma sürecine ilişkin okuma etkinliği öncesinde bulunan bölümün başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesi yönelik sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik herhangi bir alıştırma, soru veya aktiviteye rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik okuma etkinliği sonrasında etkinlik metnini anlamaya yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır. Aynı zamanda listelenen mektupları mektup çeşitleri ile eşleştirme çalışması yapılmıştır.

Satış Mektubu Örneği okuma etkinliği öncesindeki bölümün başında bulunan hazırlık çalışması okuma sürecine ilişkin okuma öncesine yönelik soru içermektedir. Okuma sırasına yönelik herhangi bir soru veya aktiviteye rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

İş İsteme Mektubu okuma etkinliği öncesine yönelik bölüm başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı yaratması açısından konuşma ve dinleme becerileri, okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini ve liste halinde verilmiş mektupların mektup çeşitleriyle eşleştirme çalışması okuduğunu anlama ve organize etme becerilerini destekler niteliktedir.

Satış Mektubu Örneği bölümün başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular okuma öncesine yönelik konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

İş İsteme Mektubu okuma etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Etimesgut, Ankara, Piyade**; Değerler ve Eğitim kategorisinden **Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü**; Kişiler arası ilişkiler kategorisinden **Ahmet Olgun, Kemal Özgür**, Günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Sayın** ve Sosyal yaşam kategorisinden **İLKNET LTD. ŞTİ. (kurum)** kültür öğelerine rastlanmıştır.

Satış Mektubu Örneği okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkiler kültür kategorisinden **Ahmet Kılıç, Uğur Kalender**; Sosyal yaşam kategorisinden **YURT BİLGİSAYAR, ÇÖZÜM BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ (kurum)**; Günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden **Sayın, Saygılarımızla** kültür öğelerine rastlanmıştır.

4.2.2.6. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 6. Ünitesi (Anahtar Kelime Proje) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 6. ünitesinde “Yurt Dışında Dostça Bir Dil Buluşması”, “Motorlu Botlarla Dev Adımlar”, “Uzayda Yangın Deneyi”, “Bilimsel Proje Nasıl Hazırlanır?” ve “Küresel Isınmayı Önlemek İçin İlginç Projeler” olmak üzere okuma becerisine ait beş etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından

incelenecektir. Bu ünite de “Bu Benim Projem” ve “Proje Hazırlama Kılavuzu” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Bu Benim Projem

Bu bölümde “Yurt Dışında Dostça Bir Dil Buluşması”, “Motorlu Botlarla Dev Adımlar” ve “Uzayda Yangın Deneyi” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Yurt Dışında Dostça Bir Dil Buluşması okuma etkinliği öncesine okuma sürecine ilişkin bölümün başında bulunan hazırlık çalışmasında sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik herhangi bir soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır. Okuma sonrasında yönelik etkinlik sonrasında metni anlama amaçlı açık uçlu sorular ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

Motorlu Botlarla Dev Adımlar okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölümün başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik olarak sorular hazırlanmıştır. Okuma sırasına yönelik olarak herhangi bir alıştırma veya soruya rastlanmamıştır, okuma sonrasında yönelik olarak etkinlik sonrasında metni anlama amaçlı doğru/yanlış tipinde alıştırma yer almaktadır.

Uzayda Yangın Deneyi okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölümün başındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik sorular içermektedir. Okuma sırasına yönelik etkinlikte herhangi bir soru veya alıştırmaya yer verilmemiştir. Okuma etkinliği sonrasında okuma sonrasında yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Yurt Dışında Dostça Bir Dil Buluşması okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini ve doğru/yanlış tipindeki alıştırma okudğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

Motorlu Botlarla Dev Adımlar okuma öncesinde bulunan hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma

etkinliği sonrasında bulunan doğru/yanlış tipindeki alıştırma okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

Uzayda Yangın Deneyi okuma öncesinde bulunan hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Yurt Dışında Dostça Bir Dil Buluşması okuma etkinliğinde Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **Arnavutköy Korkmaz Yiğit Anadolu Lisesi, Kardeş Okulları, Okul Dergileri**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **İstanbul, Arnavutköy, Türkiye, Avrupa, Macaristan** kültür ögeleri yer almıştır.

Motorlu Botlarla Dev Adımlar okuma etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Rusya** ve Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **Ufa Havacılık Teknik niversitesi** kültür ögeleri yer almıştır.

Uzayda Yangın Deneyi okuma etkinliğinde Sosyal yaşam kategorisinden **Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesi – NASA (kuruluş)** ve Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Uluslararası Uzay İstasyonu** kültür ögeleri yer almıştır.

B. Proje Hazırlama Kılavuzu

Bu bölümde “Bilimsel Proje Nasıl Hazırlanır?” ve “Küresel Isınmayı nlemek İçin İlginç Projeler” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Bilimsel Proje Nasıl Hazırlanır? Okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine yönelik doğrudan herhangi bir alıştırma veya soru bulunmamaktadır, ancak bölümün başındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik soru içermektedir. Okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında çoktan seçmeli tipinde alıştırma yer almaktadır.

Küresel Isınmayı Önlemek İçin İlginç Projeler okuma sürecine ilişkin okuma öncesi ve sırasında yönelik doğrudan herhangi bir soru veya alıştırmaya bulunmuyor, ancak bölümün başındaki hazırlık çalışması dolaylı olarak okuma öncesine yönelik sorular içermektedir. Okuma sonrasında yönelik etkinlik sonrasında metni anlama amaçlı açık uçlu sorular ve doğru/yanlış tipinde sorular mevcuttur.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Bilimsel Proje Nasıl Hazırlanır? Bölüm başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasındaki çoktan seçmeli alıştırmaları okuduğunu anlama becerisini destekler niteliktedir.

Küresel Isınmayı Önlemek İçin İlginç Projeler okuma öncesine yönelik sorular bulunduran bölüm başındaki hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini, okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini ve doğru/yanlış tipindeki alıştırmaları okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Bilimsel Proje Nasıl Hazırlanır? Okuma etkinliğinde Değerler ve Eğitim kültür kategorisinden **Bilimsel Yöntem, İlk Gözlem, Bilgi Toplama, Hipotez Kurma (Varsayımda Bulunma, Araç ve Gereçleri Toplama, Hesaplamalar, Sonuç** öğeleri yer almıştır.

Küresel Isınmayı Önlemek İçin İlginç Projeler okuma etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi bir öğeye rastlanmamıştır.

4.2.2.7. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 7. Ünitesi (Enerji Kaynakları) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 7. ünitesinde “Enerji Kaynaklarımız”, “Doğadaki Ayak İzlerimiz”, “Fosil Yakıtlar Bitiyor Mu?” ve “Bitmeyen Enerji Güneş” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite “Enerji Kaynakları” ve “Enerjimiz Tüküyor Mu?” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Enerji Kaynakları

Bu bölümde “Enerji Kaynaklarımız” ve “Doğadaki Ayak İzlerimiz” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Enerji Kaynaklarımız okuma sürecine ilişkin okuma öncesine yönelik okuma etkinliği öncesinde bölümün başındaki hazırlık çalışmasında dolaylı olarak sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik etkinlik sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında açık uçlu sorular, listelenen cümlelerdeki boşluklara verilen kelimeleri yazma ve enerji türü listesi ile enerji kaynağı listesini eşleştirme çalışmaları yer almaktadır.

Doğadaki Ayak İzlerimiz okuma sürecine ilişkin okuma öncesine yönelik bölüm başındaki hazırlık çalışmasında sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik etkinlik sırasında herhangi bir aktivite veya soruya rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında metni anlamaya yönelik çoktan seçmeli sorular ve var/yok tipinde alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Enerji Kaynaklarımız okuma etkinliği öncesine yönelik olarak bölüm başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında açık uçlu sorular yazma becerilerini ve eşleştirme alıştırmaları ile kelimeleri boşluklara yazma okuduğunu anlama becerilerini destekleyici niteliktedir.

Doğadaki Ayak İzlerimiz diğer etkinliklerdeki gibi okuma öncesine yönelik olarak sorular bulunduran bölüm başındaki hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan çoktan seçmeli sorular ve var/yok tipindeki alıştırmalar okuduğunu anlama becerisini destekleyici niteliktedir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Enerji Kaynaklarımız okuma etkinliğinde sosyal yaşam kategorisinden **Radyo ve Televizyon (teknoloji)** öğelerine rastlanmıştır.

Doğadaki Ayak İzlerimiz okuma etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi bir öğeye rastlanmamıştır.

B. Enerjimiz Tüküyor Mu?

Bu bölümde “Fosil Yakıtlar Bitiyor Mu?” ve “Bitmeyen Enerji Güneş” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Fosil Yakıtlar Bitiyor Mu? Okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölüm başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik dolaylı sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik etkinlik sırasında herhangi bir soru veya aktiviteye rastlanmamıştır. Okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında metni anlama amaçlı açık uçlu sorular ve doğru/yanlış tipinde alıştırmalar mevcuttur.

Bitmeyen Enerji Güneş okuma sürecine ilişkin bölüm başındaki hazırlık çalışmasında okuma öncesine yönelik dolaylı sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik olarak etkinlik sırasında herhangi bir soru veya alıştırmaya rastlanmamıştır, okuma sonrasına yönelik ise etkinlik sonrasında metni anlama amaçlı açık uçlu sorular yer almaktadır. Aynı zamanda metinde geçen kelime grupları listelenerek öğrencilerden her bir kelime grubu için cümle yazmaları istenmiştir.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Fosil Yakıtlar Bitiyor Mu? Okuma etkinliği öncesine yönelik bölüm başındaki hazırlık çalışmasında bulunan sorular konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular yazma becerisini ve doğru/yanlış tipindeki alıştırmaya ise okuduğunu anlama becerisini destekler niteliktedir.

Bitmeyen Enerji Güneş okuma etkinliği öncesindeki bölüm başında bulunan hazırlık çalışması konuşma ortamı oluşturması açısından konuşma ve dinleme becerilerini ve

okuma etkinliği sonrasındaki açık uçlu sorular ve verilen kelime grupları için cümle yazma alıştırmaları yazma becerisini destekleyici niteliğe sahiptir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel ögelere yer verilmiş midir?

Fosil Yakıtlar Bitiyor Mu? Okuma etkinliğinde Sosyal yaşam kültür kategorisinden **BP, HSCB Bank, AB Komisyonu (Kurum)**, Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Orta Doğu, Afrika, Avrupa, Asya** ögelerine rastlanmıştır.

Bitmeyen Enerji Güneş okuma etkinliğinde Kişiler arası ilişkileri kültür kategorisinden **Sokrat, Galile**; Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Akdeniz, Güney Doğu ve Karadeniz** ögeleri yer almıştır.

4.2.2.8. Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 Ders Kitabı 8. Ünitesi (Canlılar Alemi) Okuma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

Türkçeye Yolculuk Öğretim Seti B2 ders kitabının 8. ünitesinde “12 Bin Yıllık Beraberlik”, “Hayvanların Gözünden Dünya”, “Türk Kültüründe Çiçek” ve “Ülkelere Göre Çiçek Hediye Etme Kültürü” olmak üzere okuma becerisine ait dört etkinlik bulunmaktadır. Etkinlikler okuma süreci (okuma öncesi, okuma esnası, okuma sonrası) ve kültürel unsurlar açısından incelenecektir. Bu ünite de “Hayvanların Dünyası” ve “Çiçeklerin Dili” bölümlerine yer verilmiştir.

A. Hayvanların Dünyası

Bu bölümde “12 Bin Yıllık Beraberlik” ve “Hayvanların Gözünden Dünya” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

12 Bin Yıllık Beraberlik okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölüm başındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik sorular bulundurmaktadır. Okuma sırasına yönelik etkinlik sırasında herhangi bir soru veya aktivite bulunmamaktadır, okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında metni anlamaya yönelik açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular, var/yok tipinde alıştırmalar yer almaktadır. Aynı zamanda hayvan isimleri ile resimleri verilmiş ve öğrencilerden

isimleri resimlerin altına yazmaları istenmiştir. Bunlara ek olarak metin içerisinde bilgiler listelenerek bilgilerin hangi hayvana ait olduğu öğrencilere tahmin ettirilme ve bir diğer alıştırmada hayvanların adı verilerek öğrencilere gruplandırma çalışması yapılmıştır.

Hayvanların Gözünden Dünya okuma etkinliği öncesinde okuma sürecine ilişkin bölüm başındaki hazırlık çalışmasında sorular mevcuttur. Okuma sırasına yönelik etkinlik sırasında herhangi bir aktiviteye rastlanmamıştır. Okuma sonrasına yönelik ise etkinlik sonrasında doğru yanlış tipindeki alıştırma yer almaktadır. Aynı zamanda metin içerisinde canlı varlıklar listelenerek özelliklerini metne göre yazma çalışması yaptırılmıştır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

12 Bin Yıllık Beraberlik okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturarak konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan alıştırmalar yazma, okuduğunu anlama, görsel okuma ve organize etme becerilerini destekler nitelikte verilmiştir.

Hayvanların Gözünden Dünya bölüm başında bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturarak konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan alıştırmalar okuduğunu anlama ve yazma becerilerini destekleyici nitelikte verilmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

12 Bin Yıllık Beraberlik okuma etkinliğinde Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Ortadoğu, Suriye, Filistin, Avrupa, Asya** ve Hayvanlar ile ilgili Toplumsal uygulamalar, ritüeller, **batıl inançlar** kültür kategorisinden bilgiler yer almıştır.

Hayvanların Gözünden Dünya okuma etkinliğinde kültür kategorilerinden herhangi bir öğeye rastlanmamıştır.

B. Çiçeklerin Dili

Bu bölümde “Türk Kültüründe Çiçek” ve “Ülkelere Göre Çiçek Hediye Etme Kültürü” adlı etkinliklere yer verilmiştir; etkinlik belirlenen problemler doğrultusunda incelenecektir.

1) Etkinlik okuma sürecine uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?

Türk Kültüründe Çiçek okuma etkinliği öncesinde ve sırasında okuma sürecine ilişkin doğrudan herhangi bir soru, alıştırmaya veya aktivite bulunmuyor, ancak bölüm başındaki hazırlık çalışması okuma öncesine yönelik dolaylı olarak sorular içermektedir. Okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında metni anlamaya yönelik çoktan seçmeli, var/yok, eşleştirme ve doğru/yanlış tipindeki alıştırmalar yer almaktadır.

Ülkelere Göre Çiçek Hediye Etme Kültürü diğer etkinliklerde olduğu gibi okuma sürecine ilişkin okuma öncesine ve sırasına yönelik doğrudan etkinlikte herhangi bir soru, alıştırmaya veya aktivite bulunmamaktadır, ancak bölüm başında bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular dolaylı olarak okuma öncesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Okuma sonrasına yönelik etkinlik sonrasında açık uçlu sorular, metne göre verilen kelimeleri çiçekler adı ile ilişkilendirerek yazma, listelenen cümleleri metne göre sıralama, metin içerisinden listelenen bilgileri ülke adları ile eşleştirme ve çoktan seçmeli alıştırmalar yer almaktadır.

2) Okuma etkinliği diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?

Türk Kültüründe Çiçek okuma öncesine yönelik bölüm başında bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturarak konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma sonrasındaki çoktan seçmeli soru, var/yok, eşleştirme ve doğru/yanlış tipindeki alıştırmalar okuduğunu anlama ve organize etme becerilerini destekleyici niteliktedir.

Ülkelere Göre Çiçek Hediye Etme Kültürü okuma etkinliği öncesinde bulunan hazırlık çalışmasındaki sorular konuşma ortamı oluşturarak konuşma ve dinleme becerilerini ve okuma etkinliği sonrasında bulunan açık uçlu sorular, metne göre sıralama, eşleştirme ve çoktan seçmeli sorular tipindeki alıştırmalar yazma, okuduğunu anlama ve organize etme becerilerini destekleyici nitelikte verilmiştir.

3) Okuma etkinliğinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

Türk Kültüründe Çiçek okuma etkinliğinde Sanat/Edebiyat kültür kategorisinden **“Karanfil güllerimiz geride kaldı” deyimi, Oya, Çini, Türkü, Kilim, Anadolu halı ve kilimleri;** Sosyal yaşam kategorisinden **halkın bazı çiçekleri tedavi amaçlı kullandıkları;** Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Anadolu** öğelerine rastlanmıştır.

Ülkelere Göre Çiçek Hediye Etme Kültürü okuma etkinliğinde Değerler, inançlar ve davranışlar/Gelenekler kategorisinden **Çin’de öğretmenlere çiçek hediye etmek, Çin’de beyaz çiçeklerin ölüm ile ilişkilendirildiği için cenazede kullanma, Rusya’da kadınlar gününde kırmızı güller, laleler ve sümbüller hediye etme, Mısır’da çiçeklerin sadece cenazede ve düğünde verilmesi, Japonya’da Liyum, lotus, ve kamelya çiçeklerinin cenaze ile ilgili olması; Eski Roma’da kötü ruhları kovdukları ve bereketi sağladığı inandıkları için gelinlerin çiçekleri taşıması;** Coğrafya ve Mekân kültür kategorisinden **Avrupa, Eski Roma, Mısır, Yunan, Çin, Asya, Amerika, Afrika, Japonya** kültür öğelerine rastlanmıştır.

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç

Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminin varlığını tarihe baktığımızda 20. yüzyılın son çeyreğinden bu yana hissetmek mümkün olabilir. Özellikle 21. yüzyılın başlarından bu yana Yunus Emre Enstitüsü'nün 40'a yakın ülkedeki merkezleri, Türkiye'nin üniversitelerindeki TÖMER kurumları ve aynı zamanda son yıllarda Türkiye Maarif Vakfı ve diğer özel dil öğretim merkezleri ile yabancı dil olarak Türkçe önem kazanmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde geçmişten günümüze birçok değişiklik meydana getirilmiştir. Bu değişiklik ve çeşitli dil öğretim yöntemlerinin ortaya çıkmasının sebebi de akademisyenlerin en etkili ve en iyi yöntem arayışında oldukları olmuştur. Günümüzde de akademisyenler ve dil öğreticileri en iyi ve en faydalı yöntem arayışındadırlar. Bu sebeple Türkiye sınırları içerisinde ve dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretim dalında faaliyet gösteren kurumlar ortaya çıkmıştır. Dil öğretiminde diğer dünya dillerinde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de ders kitapları en etkili ders materyali olarak kullanılmaktadır. Ders kitapları günümüzde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı kapsamında dilin temel becerileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kapsayacak şekilde hazırlanmaktadır.

Çalışmanın bulgular ve yorumlar bölümünde Yedi İklim Türkçe B2 ve Türkçeye Yolculuk B2 öğretim setleri dinleme etkinlikleri, okuma etkinlikleri ve kültürel unsurlar kapsamında karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Çalışmanın bulgular ve yorumlar bölümünde Yedi İklim Türkçe Öğretim seti B2 ders kitabı bünyesinde 24 ve Türkçeye Yolculuk Öğretim seti B2 ders kitabı bünyesinde 16 dinleme etkinliği belirlenmiş olan problemler doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Her iki öğretim setindeki dinleme etkinlikleri dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası olmak üzere dinleme süreci bakımından hemen hemen aynı şekilde verilmiştir. Her iki öğretim setinde dinleme sürecine ilişkin dinleme etkinlikleri öncesi ve dinleme etkinlikleri sırasında alıştırmalar, soru veya aktivitelerin ihmal edildiği gözlemlenmiştir. Her iki öğretim seti bünyesinde dinleme etkinlikleri öncesinde etkinlik konusunu tahmin ettirmeye yönelik aktivite veya alıştırmaların bulunmadığı, ünitelerin başlangıcında yer alan hazırlık çalışmalarındaki soruların kapsam açısından yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir. Her iki öğretim setinde dinleme etkinlikleri öncesinde B2 seviyesindeki öğrenciler için akademik anlamda hedef kelime listesi, belirli söz ve kavramların kavratılmasına yönelik çalışmalar, dinleti ve sunumların yeteri kadar yer almadığı gözlemlenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinde dinleme sürecine ilişkin dinleme etkinlikleri sonrasında yer alan alıştırmalar genelde doğru/yanlış, var/yok ve açık uçlu sorular şeklinde verildiği gözlemlenmiştir. Bu tip alıştırmaların yaygın kullanıldığı dinleme sürecinin monotonlaşmasına ve verimin azalmasına sebep olabileceği varsayılmıştır. “Türkçeye Yolculuk” öğretim setinde de “Yedi İklim Türkçe” setinde olduğu gibi dinleme sürecine ilişkin dinleme etkinlikleri sonrasında yer alan alıştırmalar yaygın olarak doğru/yanlış, var/yok, çoktan seçmeli, boşluk doldurma ve açık uçlu sorular şeklinde kullanıldığı gözlemlenmiş bu da dinleme sürecinin monotonlaşmasına neden olabileceği varsayılmıştır. Türkçeye Yolculuk öğretim setindeki etkinliklerin sayısal olarak Yedi İklim Türkçe setinden daha az olduğu, dinleme etkinliği sonrasında verilen alıştırmaların sayısal olarak daha fazla olduğu ancak sayısal olarak verimliliğin artması için yeterli olmadığı gözlemlenmiştir.

Dinleme becerisi etkinliklerinin diğer dil becerilerini desteklemesi kapsamında her iki öğretim setindeki dinleme becerisine ait etkinliklerin diğer temel dil beceri ile uyum halinde olduğu gözlemlenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bulunan dinleme becerisine ait 24 etkinlik sonrasında yer alan alıştırmalar kapsamında açık uçlu sorular ile konuşma dil becerisinin doğrudan desteklendiği gözlemlenmiştir. Türkçeye Yolculuk öğretim setinde bulunan dinleme becerisine ait 16 etkinlik sonrasında bulunan alıştırmalar kapsamında Yedi İklim Türkçe öğretim setinde olduğu gibi açık uçlu sorular ile konuşma dil becerisinin doğrudan desteklendiği ayrıca bazı dinleme etkinliklerinin sonrasında bulunan dinleme metni için yeni bir başlık yazma, boşlukları

doldurma ve metinde verilen mesajı özet halinde yazma çalışmaları ile yazma dil becerisinin desteklendiği gözlemlenmiştir.

Dinleme becerisine ait etkinliklerinin kültürel öğeleri taşımaları açısından her iki öğretim seti başarılı olduğu gözlemlenmiştir. İşlevsel olarak kullanılması, gerçek hayat ve günlük durumları yansıtması açısından Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabının daha çok ön planda olduğu gözlemlenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk B2 ders kitabı dinleme etkinlikleri bünyesinde asıl ve alt kültür kategorileri kapsamında aşağıdaki kültür öğeleri tespit edilmiştir.

Tablo 1. Yedi İklim Türkçe B2 ve Türkçeye Yolculuk B2 Dinleme Etkinliklerindeki Kültürel Öğeler

Kültür Kategorileri	Yedi İklim Türkçe	Türkçeye Yolculuk
Kişiler Arası İlişkiler	27	27
Coğrafya ve Mekân	30	55
Değerler, İnançlar ve Davranışlar	12	11
Günlük Yaşam	10	11
Sanat, Edebiyat, Müzik vb.	6	22
	85	126

Tablo 1’de elde edilen veriler doğrultusunda Türkçeye Yolculuk öğretim seti sayısal olarak Yedi İklim Türkçe öğretim setine göre dinleme etkinliklerinde daha fazla kültür öğelerini barındırdığı, Türkçeye Yolculuk ve Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 kitaplarında Coğrafya ve Mekân ve Kişiler Arası İlişkiler kültür kategorilerine öğrencinin hedef kültür ve farklı kültür ile tanışması açısından daha çok ağırlık verildiği, Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 kitabının daha çok hedef kültüre ait öğeleri barındırdığı için ön plana çıktığı gözlemlenmiştir.

Çalışmanın bulgular ve yorumlar bölümünde Yedi İklim Türkçe Öğretim seti B2 ders kitabı bünyesinde 24 ve Türkçeye Yolculuk Öğretim seti B2 ders kitabı bünyesinde 35 okuma etkinliği belirlenmiş olan problemler doğrultusunda karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Her iki öğretim setinde okuma etkinlikleri ünite konuları ve başlıkları açısından uyum halinde verilmiştir. Metinler için hazırlanmış olan görseller okuma metinlerine yönelik olarak hazırlanmış ve okuma metinlerinin konu ve ünite ile uyumu ayrıca desteklenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinde bu özellik bariz bir şekilde görülmektedir.

Her iki öğretim setindeki okuma etkinlikleri okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası olmak üzere okuma süreci bakımından hemen hemen aynı şekilde verilmiştir. Her iki öğretim setinde hazır bulunuşluk ve öğrenciye konuya ilgili ipuçları verilmesi açısından okuma etkinliği öncesine yönelik her ünitenin başlangıcında dolaylı olarak soruların bulunduğu ancak doğrudan okuma öncesine yönelik alıştırmalar, soru veya aktivitelerin bulunmadığı gözlemlenmiştir. Her iki öğretim setinde okuma sürecine ilişkin okuma sırasına yönelik aktivite, alıştırmalar veya soruların bulunması açısından oldukça ihmal edildiği gözlemlenmiştir. Okuma sürecine ilişkin okuma sonrasında yönelik olarak okuma etkinlikleri sonrasındaki alıştırmalar, soru ve aktiviteler açısından her iki öğretim seti başarılıdır. Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabında okuma sürecine ilişkin okuma sonrasında yönelik etkinlik sonrasında yer alan alıştırmalar genelde açık uçlu sorular, doğru/yanlış, var/yok, eşleştirmeli ve metinlerin ana mesajını ve konusunu sorgulayan özetleme tipinde olup okuma sürecinin monotonlaşmasının önüne geçtiği gözlemlenmiştir. Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 ders kitabında okuma sürecine ilişkin okuma sonrasında yönelik olarak okuma etkinlikleri sonrasında yer alan alıştırmalar açık uçlu sorular, doğru/yanlış, var/yok, eşleştirmeli, çoktan seçmeli ve metinlerin ana mesajını ve konusunu sorugulayan özetleme tipinde verildiği, ancak Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabının Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 ders kitabına göre okuma becerisine yönelik sayıca fazla ve çeşitli etkinlikleri bünyesinde barındırdığı, aynı zamanda Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabındaki okuma becerisine etkinliklerin diğer temel dil becerine göre öne çıktığı gözlemlenmiştir.

Diğer dil becerilerini desteklemesi açısından her iki öğretim setinin başarılı olduğu kanatine varılmıştır. Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 kitabının her ünitesinin başında yer alan hazırlık çalışmaları okuma öncesine olarak hazırlanmış ve bu hazırlık çalışmasındaki sorular ile konuşma becerisinin desteklendiği ve okuma sonrasında bulunan alıştırmalar genelde açık uçlu sorular, doğru/yanlış ve metnin ana mesajını ve

konusunu özetleme tipinde olup açık uçlu sorular ile konuşma becerisi ve özetleme alıştırmaları ile yazma becerisinin desteklendiği, aynı zamanda konuşma becerisini destekleyen alıştırmalar ile dolaylı olarak dinleme becerisinin de desteklendiği gözlemlenmiştir. Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 kitabının her ünite bünyesindeki bölümlerin başlangıcında yer alan hazırlık çalışmaları ile konuşma becerisinin ve dolaylı olarak dinleme becerisinin desteklendiği ve okuma etkinlikleri sonrasında bulunan açık uçlu sorular, doğru/yanlış, çoktan seçmeli ve özetleme alıştırmaları ile yazma becerisinin desteklendiği gözlemlenmiştir. Her iki öğretim setinde konuşma ve dinleme becerilerini destekleyen alıştırmaların aynı oranda yer aldığı ancak Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabında yazma becerisini destekleyen alıştırmaların Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 ders kitabına göre sayıca fazla yer tuttuğu gözlemlenmiştir.

Okuma becerisine ait etkinliklerin kültürel öğeleri taşımaları açısından her iki öğretim setinin başarılı olduğu gözlemlenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabı günlük hayata dair konuları daha çok bünyesinde barındırdığı nedeni ile ön planda olduğu gözlemlenmiştir. Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 ders kitabı okuma etkinlikleri bünyesinde asıl ve alt kültür kategorileri kapsamında aşağıdaki kültür öğeleri tespit edilmiştir.

Tablo 2. Yedi İklim Türkçe B2 ve Türkçeye Yolculuk B2 Okuma Etkinliklerindeki Kültürel Öğeler

Kültür Kategorileri	Yedi İklim Türkçe	Türkçeye Yolculuk
Kişiler Arası İlişkiler	80	65
Coğrafya ve Mekân	62	87
Değerler, İnançlar ve Davranışlar	18	43
Günlük Yaşam	25	18
Sanat, Edebiyat, Müzik vb.	27	57
Sosyal Gelenekler	1	11
Adet Olmuş Davranışlar		12
	213	293

Tablo 2’de elde edilen veriler doğrultusunda Türkçeye Yolculuk öğretim seti sayıca Yedi İklim Türkçe öğretim setine göre okuma etkinliklerinde daha fazla kültür öğelerini taşıdığı, Türkçeye Yolculuk ve Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 kitapları okuma etkinliklerinde Coğrafya ve Mekân, Kişiler Arası İlişkiler ve Sanat/Edebiyat/Müzik vb. kültür kategorilerine öğrencinin hedef kültür ve farklı kültürler ile tanışması açısından daha çok ağırlık verildiği, Her iki öğretim seti B2 kitabının daha çok hedef kültüre ait öğeleri barındırdığı için ön plana çıktığı gözlemlenmiştir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde Kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabı tasarımı, uygulaması ve hazırlanışı açısından Türkçeye Yolculuk ve diğer öğretim setlerine göre oldukça etkili ve verimlidir. Yedi İklim Türkçe öğretim setinin özel olarak tasarlanması, hedef dile ait görsel barındırması ve kültür aktarımında hedef dile ait etkinliklerin yanı sıra öğrencinin kendi kültürünü ifade edebilecek etkinlikleri içermesi açısından diğer öğretim setlerine göre önem arz etmekte ve dünyanın birçok ülkesinde Yunus Emre Enstitüsü merkezlerinde kullanılmaktadır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim Türkçe öğretim seti B2 ders kitabı ve Türkçeye Yolculuk öğretim seti B2 ders kitabı okuma etkinlikleri okuma ve dinleme becerilerinin süreci, diğer dil becerilerini destekleme ve kültür aktarımı kapsamında karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

Tartışma

Ördek (2019) “Yabancılar İçin Türkçe İstanbul ve Yedi İklim Orta Seviye Ders Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde İstanbul Üniversitesi ile Çukurova Üniversitesi TÖMER’de okutulan İstanbul Öğretim Seti ile Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanmış olan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti orta seviye ders kitapları kültür aktarımı açısından çalışmamızdan farklı olarak Okur ve Keskin (2013) Kültür öğeleri için hazırladığı kategori listesini esas almış ve iki öğretim setini incelediğinde Yedi İklim Türkçe öğretim setinde Yabancılar İçin Türkçe İstanbul öğretim setine göre çalışmamıza benceer şekilde hedef dile ait kültürel öğelerinin sayıca fazla olduğunu gözlemlemiştir.

Özdemir (2017) “Okumadan Önce, Okuma Esnasında, Okumadan Sonra Düşün Stratejisinin Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi” adlı doktora tezinde

çalışmamızdan farklı olarak deneysel açıdan Samsun ilinde 2015-2016 yılında bireylerin Okuduğunu anlama becerisini tespit etmek için 68 öğrenci üzerinde uygulayarak Okuma metinlerinin öncesinde, sırasında ve sonrasında alıştırmaya, soru veya aktivitelerin kullanılması çalışmamıza benzer olarak öğrencilerin daha etkili bir şekilde okuma becerisini kazandıklarını gözlemlemiştir.

Keleş (2013) Dinleme Öncesi ve Dinleme Sonrası Verilen Soruların 5. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediğini Anlama Beceri Düzeyine Etkisi adlı çalışmada öğrencilerin dinleme öncesi verilen sorularla gerçekleştirilen öyküleyici ve bilgilendirici metinlerle ilgili etkinliklerde dinlediğini anlama düzeylerini yüksek olduğunu, dinleme sonrası verilen soru, aktivite veya alıştırmalarla öğrencilerin eleştirel düşünmeye yönelik başarılarının yüksek olduğunu gözlemlemiştir. Çalışmamızda da aynı şekilde ders kitaplarında dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası aşamalarında aktiviteler veya alıştırmaların dengeli bir şekilde yer verilmesi sonucunda becerilerin daha başarılı bir şekilde kazanılacağı sonucuna varılmıştır.

Şimşek (2016) “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Temel Dil Becerileri Bağlamında Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti B2 düzeyi ders kitaplarını temel dil becerileri, kültür aktarımı ve ünite değerlendirme ölçütleri kapsamında karşılaştırmalı olarak incelemiş ve bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti B2 düzeyi ders kitabının çalışmamıza benzer olarak kültür öğeleri açısından ön planda olduğunu, aynı zamanda dinleme ve okuma etkinliklerinin süreç açısından etkinliklerin öncesindeki aktivitelerin ihmal edildiğini ve dinleme ve okuma etkinliklerinin diğer dil becerileri desteklemesinde başarılı olduğunu gözlemlemiştir.

Tosun (2016) “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyesi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerle kültürel aktarımın nasıl yapıldığının belirlenmesi amacıyla Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 kitaplarını incelemiş ve çalışmamıza benzer şekilde Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim kitabında metinler ve etkinliklerle yabancıların Türk kültürünü daha etkin bir şekilde

kavramalarına yardımcı olduğunu, bunun yanında da Türk toplumuna uyum süreçlerinin hızlandığını ve bu şekilde yabancıların Türkçe öğreniminin de daha hızlı bir şekilde gerçekleştiğini gözlemlemiştir.

Öneriler

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları bünyesinde yer alan beceri etkinliklerinin öncesinde öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesini yükselten, konuyu tahmin etmesine, önbilgilerini harekete geçirmesine imkân sağlayan soru, aktivite veya alıştırmaların eklenmesi dil öğretim sürecinin verimliliğini ve etkisini artıracaktır.
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan her iki öğretim setinde beceri etkinlikleri sırasında öğrencilerin öğretim sürecine aktif olarak katılması ve dağılan dikkatlerinin tekrar derse odaklanması için soru, aktivite ve alıştırmaların yer verilmesi öğrencinin becerileri etkili bir şekilde kullanmasına katkı sağlayacaktır.
3. Öğrencilerin günlük hayatta karşılaşacakları durumlar göz önünde bulundurularak etkinliklerin hazırlanması ve ders kitapları içerisinde sayı açısından fazla yer alması öğrencilerin dinlediklerini anlamada oldukça fayda sağlayacaktır.
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan her iki öğretim setinde okuma becerisine ait etkinliklerde metinlerin ana mesajını, konusunu ve yardımcı fikirlerini sorgulayan aktivite veya soruların dahil edilmesi ders kitaplarının etkililiğini artıracaktır.
5. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında becerilere ait etkinlik sonrasında yer alan aktivitelerin dikkatli bir şekilde düzenlenmesi ve etkinlikleri monotonlaştırmayacak şekilde hazırlanması ve yerleştirilmesi sürecin verimliliğini artıracaktır.
6. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan becerilere ait etkinlikler her becerinin diğer becerileri eşit derecede desteklemesi öğrencilerin tüm becerileri etkili bir şekilde kullanmalarında verimli olacaktır.
7. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hayati bir önem taşıyan kültür aktarımına daha fazla dikkat edilerek etkinliklerin hedef dil ve farklı dil kültürlerine ait öğeler sayıca fazla barındıracak şekilde hazırlanması kültürün öğrencilere aktırmasına oldukça olumlu ve etkili fayda sağlayacaktır.

8. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları kültür aktarımı kapsamında yer alan konu ve metinlerde kültürel öğelerin dengeli bir şekilde verilmesi verimliliği artıracaktır.
9. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan becerilere ait etkinliklerde hedef kültürün yanı sıra farklı kültür öğeleri göz ardı edilmemeli ve hedef kültür ile dengeli bir şekilde aktarılmasında özen gösterilmelidir.
10. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültür aktarımı tüm beceri ile sağlanmalı sadece bir beceri ile sınırlandırılmamalıdır.
11. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında hedef kültür ve farklı kültürler arasında karşılaştırma yapabilecek etkinlik ve metinlere yer verilmesine özen gösterilmelidir.
12. İşlenen ünite adları, konular, okuma, yazma, konuşma ve dinleme metinlerinin başlıkları dahi kültürel bilgi sağlayacak şekilde seçilmelidir.
13. Türk kültürünün tanıtımında, yabancılar tarafından anlamı bilinmeyen ya da anlam karmaşası yaratan sözcükler elbet olacaktır. Bunun için ders kitaplarının en son kısmında “Resimli Kültür Sözlüğü” veya resim gerektirmeyen öğeler için “Kültür Sözlüğü” başlıkları altında sözlükler oluşturulabilir. Bu, öğrencilerin hiç bilmedikleri ya da yanlış bildikleri herhangi bir kavrama hemen ders kitabında kolayca ulaşmalarını sağlayacaktır. Böylece kültürel öğelerin aktarımı daha kolay, açık, somut ve görselle birleştiğinde ise daha etkili olacaktır.
14. Hemen hemen her ünitenin sonunda işlenen konulara paralel olarak “Kültürel Etkinlikler” başlığı altında yabancı dil olarak Türkçe öğretimini daha eğlenceli ve etkili bir hâle getirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapılabilir.
15. İşlenen öğretim setlerinin konuşma ve yazma becerisi ile ilgili benzer çalışma yapılabilir.
16. Öğretim setlerinin gelecekteki baskılarına kılavuz olabilecek şekilde becerilere ait etkinlikler alıştırmalar ve kültür öğeleri çerçevesinde yeniden yapılandırılabilir.

KAYNAKÇA

- İşcan, A. (2012). Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Tarihçesi. Ankara: Pegem Akademi.
- Şen, Ü. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Genel Bir Bakış. (ü. Şen, Ed.) Ankara: Pegem Akademi.
- İlhan, E. (2009). Yabancılarla Türkçe Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. *Turkish Studies*, 4(3), 887-937.
- Çepni, S. (2007). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş (Vol. 3). Trabzon: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Özbay, M. (2002). Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi. *Türk Dili Dergisi*, 602(2), 112-120.
- Özbay, M. (2007). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II. Ankara: Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2009). Anlama Teknikleri: Dinleme Eğitimi II. Ankara: Öncü Kitap.
- Aksan, D. (1988). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. Ankara: TDK Yayınları.
- Aksan, D. (1995). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim (Vol. 5). Ankara: TDK.
- Aktaş, T., & İşigüzel, B. (2013). Erken Yaşlarda Oyunlarla Yabancı Dil Öğretimi. Ankara: Nevşehir Üniversitesi Yayınları.
- Akyol, H. (2006). Türkçe Öğretim Yöntemleri: Yeni Programa Uygun. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Arıcı, A. F. (2018). Okuma Eğitimi (Vol. 4). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Atay, D., Kurt, G., Çamlıbel, Z., Ersin, P., & Kaslıoğlu, Ö. (2009). The Role of Intercultural Competence in Foreign Language Teaching. *Inonu University Journal of The Faculty of Education*, 10(3), 123-135.

- Aykaç, N. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Genel Tarihçesi ve Bu Alanda Kullanılan Yöntemler. *Electronic Turkish Studies*, 10(3).
- Banguoğlu, T. (1998). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK Yayınları.
- Bayraktar, N. (2002). Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihsel. I. Uluslararası Truva-Çanakkale Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.
- Bayraktar, N. (2003). Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihsel Gelişimi. *Dil Dergisi*, 119, 58-71.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan Günümüze Yabancılar Türkçe Öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(4), 107-133.
- Demir, A., & Açık, F. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler. *Türklük Bilim Araştırmaları*, 30, 51-72.
- Demirel, Ö. (2003). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö., & Şahinel, M. (2006). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dilidüzgün, Ş. (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Söylemsel Yeti Geliştirme Bağlamında Değerlendirilmesi. In Y. Engin, M. Gedizli, E. Özcan, & Y. Koçmar, *Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Üzerine Çalışmalar* (pp. 342-351). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Doğan, Y. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe Dil Becerisi Olarak Dinlemeyi Geliştirme Çalışmaları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı. Ankara.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Emnalar, A. Genel Türk Tarihi. Retrieved 06 15, 2021, from Arthemis Premium by ColorLabs & Company: <http://www.genelturktarihi.net/kaval>

- Er, O., Biçer, N., & Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türk Edebiyatı Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(2), 51-69.
- Ergin, A., & Birol, C. (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ergin, M. (1998). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım.
- Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili Dergisi*, 729(1), 50-57.
- Göçer, A. (2013). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretimi. In M. Durmuş, & A. Okur, *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı* (pp. 171-179). Ankara: Grafiker.
- Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A., & Kılıç, U. (2015). *Yedi İklim Türkçe*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Gültekin, İ., Melanlıoğlu, D., Balcı, M., Türkdil, Y., Erdem, İ., & Biçer, N. (2017). *Türkçeye Yolculuk*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Gün, M., Akkaya, A., & Kara, Ö. T. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Türkçe Öğretim Merkezlerinde Görev Yapan Öğretim Elemanları Açısından Değerlendirilmesi-Turkish Studies-International Periodical For The Languages. *Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(6), 1-16.
- Günay, D. (2003). *Metin Bilgisi (Vol. II)*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Güneş, F. (2013). Türkçe Öğretiminde Metin Seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Güvenç, B. (1994). *İnsan ve Kültür (Vol. 6)*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Güzel, A., & Barın, E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Işık, A. (2008). Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlar Nereden Kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 15-26.
- Kaplan, M. (2019). *Dil ve Kültür (Cilt 38. baskı)*. İstanbul: Dergah Yayınları.

- Kara, M. (2011). Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Merçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğrenen Yabancılara A1-A2 Seviyesinde Türkçe Öğretim Programı Örneği. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken*, 3(3), 157-195.
- Karataş, M. (2019). *Her Yönüyle Türk Dili*. Kayseri: Kimlik Yayınları.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kayalan, M. (2000). *Etkili ve Hızlı Okuma Sanatı*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Kesit. Retrieved 03 25, 2021, from Türkçeye Yolculuk: <https://www.kesityayinlari.com/kitap/turkceye-yolculuk-b2-ders-kitabi-b2-calisma-kitabi-ibrahim-gultekin-deniz-melanlioglu-mustafa-balci-yakup-turkdil-ilhan-erdem-nursat-bicer-nur-9786056708374>
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Kurumu, Türk Dili. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- MEB. (2005). *İlköğretim türkçe dersi 1-5 sınıflar öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB yayınları.
- Metin, M. (2015). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Oğuz, E. S. (2011). Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı. *Hacettepe Üniversitesi*, 28(2).
- Okur, A., & Keskin, F. (2013). Okuma Eğitimi. In M. Durmuş, & A. Okur, *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Polat, T. (2006). Okur Odaklı Bir Yaklaşımla Yazın Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 34(169), 1-7.
- Saatçı, N. (2008). *İngilizce Öğretmenlerinin Öğrencilerin Temel Dil Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Görüşleri (Ankara İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Sakarya, E. (2019). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Çerçevesinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı Önerisi: A1-A2.

Türk Dili Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Retrieved 03 30, 2021, from Okuma: <https://sozluk.gov.tr>

Türk Dili Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Retrieved 03 30, 2021, from Kültür: <https://sozluk.gov.tr>

Türk Dili Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Retrieved from Dil.

Türk Dili Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Retrieved 03 30, 2021, from Dinlemek: <https://sozluk.gov.tr>

Tuzcu Eken, D. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Temel Düzey Dinleme-Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçe Bilim Dalı. İstanbul.

Ur, P. (1984). Teaching Listening Comprehension.

Uygur, N. (2018). Kültür Kuramı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yıldırım, A. (2012). İngilizce Dil Becerilerinin Öğretimi ve Değerlendirilme Durumları Arasındaki Tutarlılığın Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Belirlenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ankara Üniversitesi. Ankara.

Yıldız, Ü., & Tuncel, H. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi (Vol. 2). (a. k. şahin, Ed.) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Yakar, H. İ., & Özbay, A. (2012). Kaşgarlı Mahmut'un Araplar İçin Türkçe Öğretim Seti. Ankara: Neyir.

Yalın, H. İ. (2010). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Pegem Yayınları.

Yavuz, M. (2010). Öğretmenlerin Geri Bildirimlerine Göre Okul Müdürlerinin Dinleme Becerilerinin Analizi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (HU Journal of Education), 38, 292-306.

Yunus Emre Enstitüsü. Yunus Emre ENSTİTÜSÜ. Retrieved 05 31, 2021, from Kuramsal: <https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu>

